

بخشنامه

(تنقیح و تلخیص)

**موضوع: بازبینی، تجمیع و تلخیص بخشنامه ها
و دستورات اداری مستمری از کارافتادگی**

حوزه

معاونت فنی و درآمد

**اداره کل تأمین اجتماعی استان...
شعبه...****فصل اول : مقدمه، کلیات، تعاریف و مواد قانونی****۱- مقدمه**

مستمری از کارافتادگی از جمله تعهدات مقرر در قانون تأمین اجتماعی به بیمه شدگان اصلی می باشد که به دلیل اهمیت آن مواد متعددی از قانون مذکور من جمله " بندهای ۷، ۸، ۱۳، ۱۴ و ۱۷ ماده ۲، بند « د » ماده ۳ فصل اول، مواد ۶۰، ۶۱ و ۶۶ فصل پنجم، مواد ۷۰ الی ۷۵ فصل ششم و بند «۲» تبصره «۲» ماده واحده قانون اصلاح ماده ۷۶ از فصل هفتم" به مقوله از کارافتادگی و انواع آن اختصاص یافته است.

تنوع اقدامات حوزه از کارافتادگی، ایجاد وحدت رویه در اجرای مقررات، آئین نامه ها، بخشنامه ها و دستورات اداری مرتبط را به منظور تسهیل در ارائه خدمات، روانسازی امور، افزایش رضایتمندی و از همه مهم تر حفظ حقوق قانونی متقابل سازمان تأمین اجتماعی و بیمه شدگان، الزامی نموده است.

لذا در راستای تنقیح، تجمیع و تلخیص بخشنامه ها و دستورات اداری، شفاف سازی مقررات، تسهیل در ارائه خدمات، ایجاد وحدت رویه در انجام امور و همچنین جهت اطلاع رسانی مناسب و تبیین یکپارچه موضوع از کارافتادگی، بخشنامه حاضر از تاریخ صدور جایگزین کلیه بخشنامه ها و دستورات اداری صادره در این زمینه خواهد شد.

۲- کلیات

حمایت مستمر از بیمه شدگانی که در معرض خطرات و آسیب های جسمی و مالی قرار می گیرند، یکی از مهمترین کارکردهای تأمین اجتماعی است و بر همین اساس پس از وقوع حادثه و یا ابتلاء به بیماری با ارائه خدمات توانبخشی تلاش خواهد شد سلامت یا قابلیت های سودمند به بیمه شده بازگردانده شود. علی رغم تلاش های صورت پذیرفته شده چنانچه بر اثر حادثه یا بیماری، قدرت بیمه شده برای ادامه کار کاهش یابد و نتواند درآمد قبلی خود را کسب کند، سازمان تأمین اجتماعی وی را تحت پوشش حمایت های از کارافتادگی قرار می دهد.

از کارافتادگی که از تعهدات پیش بینی شده در قوانین بیمه های اجتماعی از جمله در قانون تامین اجتماعی (بند " د " ماده ۳) می باشد، در زمره تعهدات بلندمدت محسوب و از آنجاکه بیماری ها و حوادث به عنوان عوامل مهم در بروز از کارافتادگی محسوب می شوند، با لحاظ میزان آسیب های جسمی و روحی وارد شده به فرد به انواع کلی، جزئی و غرامت مقطوع نقص عضو تقسیم می گردد.

۳- تعاریف و مواد قانونی

اهم مقرراتی که در قوانین سابق بیمه های اجتماعی کارگران پیرامون موضوعات مرتبط با از کارافتادگی می توان به آنها اشاره نمود ماده ۴۲ قانون بیمه های اجتماعی کارگران - مصوب ۱۳۳۱، مواد ۵۹ الی ۶۴ از فصل ششم و مواد ۸۳ و ۸۴ از فصل هشتم قانون بیمه های اجتماعی کارگران - مصوب ۱۳۳۴ می باشند. با تصویب قانون تامین اجتماعی در تیر ماه ۱۳۵۴ تعاریف و مواد قانونی مرتبط با حوزه از کارافتادگی به شرح ذیل می باشند:

۱-۳- **قانون:** قانون تامین اجتماعی مصوب ۱۳۵۴ با آخرین اصلاحات می باشد.

۲-۳- **بیمه شده:** بیمه شده شخصی است که راساً مشمول مقررات تامین اجتماعی بوده و با پرداخت مبالغی به عنوان حق بیمه حق استفاده از مزایای مقرر در این قانون را دارد.

۳-۳- **بیماری:** وضع غیرعادی جسمی یا روحی است که انجام خدمات درمانی را ایجاب می کند یا موجب عدم توانایی موقت اشتغال به کار می شود یا اینکه موجب هردو در آن واحد می گردد.

۴-۳- **حادثه:** حادثه از لحاظ این قانون اتفاقی است پیش بینی نشده که تحت تاثیر عامل یا عوامل خارجی در اثر عمل یا اتفاق ناگهانی رخ می دهد و موجب صدماتی بر جسم یا روان بیمه شده میگردد.

۵-۳- **از کارافتادگی کلی:** عبارت است از کاهش قدرت کار بیمه شده به نحوی که نتواند با اشتغال به کار سابق یا کار دیگری بیش از یک سوم از درآمد قبلی خود را به دست آورد.

۶-۳- **از کارافتادگی جزئی ناشی از کار:** عبارت است از کاهش قدرت کار بیمه شده به نحوی که با اشتغال به کار سابق یا کار دیگر فقط قسمتی از درآمد خود را به دست آورد.

۷-۳- **غرامت مقطوع نقص عضو:** مبلغی است که بطور یکجا برای جبران نقص عضو یا جبران تقلیل درآمد بیمه شده به شخص او داده می شود.

۸-۳- **حادثه ناشی از کار:** حوادثی هستند که در حین انجام وظیفه و به سبب آن برای بیمه شده اتفاق می افتد. مقصود از حین انجام وظیفه تمام اوقاتی است که بیمه شده در کارگاه یا موسسات وابسته یا ساختمان ها و محوطه آن مشغول کار باشد و یا به دستور کارفرما در خارج از محوطه کارگاه عهده دار انجام ماموریتی باشد. اوقات مراجعه به درمانگاه و یا بیمارستان و یا برای معالجات درمانی و توانبخشی و اوقات رفت و برگشت بیمه شده از منزل به کارگاه جزء اوقات انجام وظیفه محسوب می گردد مشروط بر اینکه حادثه در

زمان عادی رفت و برگشت به کارگاه اتفاق افتاده باشد حوادثی که برای بیمه شده حین اقدام برای نجات سایر بیمه شدگان و مساعدت به آنان اتفاق می افتد حادثه ناشی از کار محسوب می شود.

۹-۳- ماده ۷۰ قانون: بیمه شدگانی که طبق نظر پزشک معالج غیر قابل علاج تشخیص داده می شوند پس از انجام خدمات توان بخشی و اعلام نتیجه توان بخشی یا اشتغال چنانچه طبق نظر کمیسیون های پزشکی مذکور در ماده ۹۱ این قانون توانایی خود را کلاً یا بعضاً از دست داده باشند به ترتیب زیر با آنها رفتار خواهد شد:

الف) هرگاه درجه کاهش قدرت کار بیمه شده شصت و شش درصد و بیشتر باشد از کارافتاده کلی شناخته می شود.

ب) چنانچه میزان کاهش قدرت کار بیمه شده بین سی و سه تا شصت و شش درصد و به علت حادثه ناشی از کار باشد از کارافتاده جزئی شناخته می شود.

ج) اگر درجه کاهش قدرت کار بیمه شده بین ده تا سی و سه درصد بوده و موجب آن حادثه ناشی از کار باشد استحقاق دریافت غرامت نقص مقطوع را خواهد داشت.

۱۰-۳- ماده ۷۱ قانون: بیمه شده ای که در اثر حادثه ناشی از کار یا بیماری حرفه ای از کارافتاده کلی شناخته شود بدون در نظر گرفتن مدت پرداخت حق بیمه استحقاق دریافت مستمری از کارافتادگی کلی ناشی از کار را خواهد داشت.

۱۱-۳- ماده ۷۲ قانون: میزان مستمری ماهانه از کارافتادگی کلی ناشی از کار عبارت است از یک سی ام مزد یا حقوق متوسط بیمه شده ضربدر سنوات پرداخت حق بیمه مشروط بر اینکه این مبلغ از پنجاه درصد مزد یا حقوق متوسط ماهانه او کمتر و از صد درصد آن بیشتر نباشد. در مورد بیمه شدگانی که دارای همسر بوده یا فرزند یا پدر یا مادر تحت تکفل داشته باشند و مستمری استحقاقی آنها از شصت درصد مزد یا حقوق متوسط آنها کمتر باشد علاوه بر آن معادل ده درصد مستمری استحقاقی به عنوان کمک مشروط بر آنکه جمع مستمری و کمک از (۶۰٪) تجاوز نکند پرداخت خواهد شد.

تبصره یک: شوهر یا فرزند یا پدر یا مادر با شرایط زیر تحت تکفل بیمه شده محسوب می شوند:

۱- سن شوهر از شصت سال متجاوز باشد و یا به تشخیص کمیسیون های پزشکی موضوع ماده ۹۱ این قانون از کارافتاده کلی بوده و در هر حال مستمری دریافت ننماید و معاش او توسط زن تأمین شود.

۲- فرزندان ذکور بیمه شده که به استناد مفاد بند (۳) ماده ۴۸ قانون حمایت خانواده از تاریخ ۱۳۹۲/۲/۷ (تاریخ لازم الاجرا شدن قانون حمایت خانواده) حداکثر سن فرزند ذکور تا بیست سالگی (حداکثر ۱۹ سال تمام) تغییر و پس از آن منحصراً در صورت اشتغال به تحصیل در مقاطع دانشگاهی تعیین گردیده و یا اینکه معلول از کارافتاده نیازمند شناخته شود و فرزند اناث در صورتی که فاقد شغل و شوهر باشند.

۳- سن پدر از شصت و سن مادر از پنجاه و پنج سال بیشتر بوده یا اینکه به تشخیص کمیسیون های پزشکی موضوع ماده ۹۱ این قانون از کارافتاده (کلی) باشند و معاش آنها توسط بیمه شده تأمین و در هر حال مستمری دریافت نمایند.

تبصره دو: مزد یا حقوق متوسط ماهانه بیمه شده موضوع این ماده عبارت است از جمع کل مزد یا حقوق او که به ماخذ آن حق بیمه دریافت گردیده ظرف هفتصد و بیست روز قبل از وقوع حادثه ناشی از کار یا شروع بیماری حرفه ای که منجر به از کارافتادگی شده است تقسیم بر روزهای کار ضرب در سی.

۱۲-۳- **ماده ۷۳ قانون:** به بیمه شده ای که در اثر حادثه ناشی از کار بین سی و سه تا شصت و شش درصد توانایی کار خود را از دست داده باشد مستمری از کارافتادگی جزئی ناشی از کار پرداخت خواهد شد. میزان مستمری عبارتست از حاصل ضرب درصد از کارافتادگی در مبلغ مستمری از کارافتادگی کلی استحقاقی که طبق ماده ۷۲ این قانون تعیین میگردد.

۱۳-۳- **ماده ۷۴ قانون:** بیمه شده ای که در اثر حادثه ناشی از کار بین ده تا سی و سه درصد توانایی کار خود را از دست داده باشد استحقاق دریافت غرامت نقص عضو را خواهد داشت میزان این غرامت عبارت است از سی و شش برابر مستمری استحقاقی مقرر در ماده ۷۲ این قانون ضرب در، درصد از کارافتادگی.

۱۴-۳- **ماده ۷۵ قانون:** بیمه شده ای که ظرف ده سال قبل از وقوع حادثه غیرناشی از کار یا ابتلاء به بیماری حداقل حق بیمه یکسال کار را که متضمن حق بیمه نود روز کار ظرف یکسال قبل از وقوع حادثه یا بیماری منجر به از کارافتادگی باشد پرداخت نموده باشد در صورت از کارافتادگی کلی حق استفاده از مستمری از کارافتادگی کلی غیرناشی از کار ماهانه را خواهد داشت.

تبصره یک: محاسبه متوسط دستمزد و مستمری از کارافتادگی موضوع ماده فوق به ترتیب مقرر در ماده ۷۲ این قانون و تبصره ۲ آن صورت خواهد گرفت.

۱۵-۳- **ماده ۹۱ قانون:** برای تعیین میزان از کارافتادگی جسمی و روحی بیمه شدگان و افراد خانواده آنها کمیسیون های بدوی و تجدیدنظر پزشکی تشکیل خواهد شد. ترتیب تشکیل و تعیین اعضا و ترتیب رسیدگی و صدور رأی براساس جدول میزان از کارافتادگی طبق آئین نامه ای خواهد بود که به پیشنهاد این سازمان و سازمان تأمین خدمات درمانی به تصویب شورای عالی می رسد. (آیین نامه این ماده در تاریخ ۱۳۶۶/۳/۶ به تصویب رسیده و سازمان تأمین اجتماعی جایگزین سازمان تأمین خدمات درمانی شده است).

۱۶-۳- **ماده ۹۳ قانون:** تغییر میزان از کارافتادگی در موارد زیر مستلزم تجدیدنظر در مبلغ مستمری می باشد:

۱- مستمری از کارافتادگی کلی در صورت از بین رفتن شرایط از کارافتادگی کلی به محض اشتغال مجدد مستمری بگير قطع می شود. در صورتی که تقلیل میزان از کارافتادگی ناشی از کار به میزان مندرج در مواد ۷۳ و ۷۴ این قانون باشد حسب مورد مستمری از کارافتادگی جزئی ناشی از کار یا غرامت نقص عضو پرداخت خواهد شد.

۲- مستمری از کارافتادگی جزئی ناشی از کار موضوع ماده ۷۳ این قانون ظرف پنج سال از تاریخ برقراری قابل تجدیدنظر می‌باشد. در صورتی که در نتیجه تجدیدنظر معلوم گردد که بیمه‌شده فاقد یکی از شرایط مقرر می‌باشد مستمری او قطع خواهد شد و در صورتی که مشمول ماده ۷۴ این قانون شناخته شود غرامت مذکور در آن ماده را دریافت خواهد نمود.

۳- هرگاه میزان از کارافتادگی جزئی ناشی از کار افزایش یابد و این تغییر نتیجه حادثه منجر به از کارافتادگی باشد مستمری از کارافتادگی جزئی حسب مورد به مستمری کلی ناشی از کار تبدیل و یا میزان مستمری از کارافتادگی جزئی افزایش خواهد یافت.

فصل دوم: مدارک و مستندات لازم جهت صدور حکم از کارافتادگی

۴- اصل و تصویر کلیه صفحات شناسنامه و کارت ملی بیمه شده

۵- مدارک دال بر تکفل بیمه شده

با عنایت به اینکه حسب ماده ۷۲ قانون در تعیین مستمری استحقاقی، بیمه شده متکفل از ده درصد مستمری استحقاقی به عنوان کمک بهره مند می‌گردد، بنابراین مدارک ذیل حسب مورد جهت تشخیص کفالت شوهر، فرزند، پدر یا مادر بیمه شده مورد بررسی قرار خواهد گرفت.

۱-۵- اصل و تصویر کلیه صفحات شناسنامه و کارت ملی همسر، فرزند، پدر یا مادر بیمه شده

۲-۵- نظریه کمیسیون پزشکی مبنی بر از کارافتادگی شوهر بیمه شده زن یا والدین بیمه شده

۳-۵- اصل و تصویر سند رسمی ازدواج

۴-۵- گزارش بازرسی کفالت شعبه مبنی بر تایید تامین معاش افراد مورد اشاره توسط بیمه شده اصلی

۶- گزارش بررسی حادثه ناشی از کار که توسط بازرسی فنی شعبه تهیه و به تایید مسئول امور فنی بیمه شدگان رسیده باشد ملاک عمل خواهد بود.

۷- تصویر پروانه ساختمانی معتبر و فیش پرداخت حق بیمه در مورد مشمولین بیمه اجباری کارگران ساختمانی

۸- تصویر مجوز اشتغال بکار جهت اتباع خارجی مبنی بر بلامانع بودن اشتغال بیمه شده متوفی در کارگاه و مشاغل مربوطه از سوی واحد نامنویسی و حساب‌های انفرادی

۹- نظریه کمیسیون پزشکی بدوی

در صورتی که بیمه شده ظرف مدت یک ماه از تاریخ ابلاغ و یا سازمان طی همین مدت از تاریخ ثبت در دبیرخانه شعبه به نظریه اعتراض ننموده و رای کمیسیون پزشکی بدوی قطعی و لازم الاجرا گردیده باشد.

۱۰- نظریه کمیسیون پزشکی تجدید نظر

در صورتی که بیمه شده یا سازمان به نظریه کمیسیون پزشکی بدوی اعتراض نموده باشند، نظریه کمیسیون پزشکی تجدید نظر جایگزین آن خواهد شد.

فصل سوم: ویژگیهای آرای قابل استناد

۱۱- نظر به اینکه آراء کمیسیون های پزشکی بدوی و تجدید نظر، مبنای ارائه تعهدات موضوع ازکارافتادگی (کلی، جزئی و یا غرامت نقص مقطوع) می باشد؛ لذا به منظور شفاف سازی، رفع ابهام و جلوگیری از ایجاد تعهدات من غیرحق یا تضییع حقوق احتمالی بیمه شدگان می بایست ضمن رعایت مفاد دستور اداری شماره ۱۰۰۰/۹۳/۱۰۸۲ مورخ ۱۳۹۳/۱۱/۱۱ حوزه معاونت درمان و فنی و درآمد با موضوع "نحوه انشاء و صدور آراء در کمیسیون های پزشکی بدوی و تجدید نظر" این آراء به لحاظ شکلی و محتوایی دارای خصوصیات ذیل نیز باشند:

۱۱-۱- از آنجائیکه تاریخ تشکیل کمیسیون های پزشکی الزاماً می بایست بعد از تحقق شرایط ماده "۷۰" قانون باشد، بنابراین تاریخ ابتلاء به بیماری منجر به ازکارافتادگی، در آراء کمیسیون های پزشکی تجدید نظر باید همزمان با تشکیل کمیسیون پزشکی بدوی و یا قبل از آن تعیین شده باشد. کمیسیون های پزشکی تجدید نظر صرفاً مجاز به اظهار نظر در خصوص بیماری، یا بیماری هایی می باشند که کمیسیون های پزشکی بدوی در مورد آنها اظهار نظر نموده باشند.

۱۱-۲- تاریخ تحقق ازکارافتادگی در حوادث ناشی از کار، تاریخ خاتمه درمان عوارض ناشی از حادثه و پایان استراحت پزشکی متصل به تاریخ وقوع حادثه تعیین گردیده باشد.

۱۱-۳- در مواردی که بیمه شده دچار بیماری عادی و حادثه ناشی از کار گردیده، امکان طرح همزمان بیماری عادی و حادثه ناشی از کار در کمیسیون پزشکی وجود ندارد و صرفاً پس از رسیدگی به حادثه ناشی از کار و صدور حکم قطعی در خصوص حادثه، بیماری عادی وی در کمیسیون پزشکی قابل طرح خواهد بود.

۱۱-۴- در متن نظریه کمیسیون پزشکی تاریخ ابتلاء به بیماری به صورت کامل (روز، ماه و سال) اعلام شده باشد.

۱۱-۵- رسیدگی و صدور رای توسط کمیسیون های پزشکی بدوی و تجدیدنظر، می بایست صرفاً در خصوص عارضه و یا بیماری اعلام شده توسط پزشک معالج که بابت آن از سوی واحد اجرایی معرفی گردیده صورت گرفته باشد.

۱۱-۶- نظریه کمیسیون پزشکی ممهور به مهر و امضاء پزشکان متخصص بیماری های اشاره شده در متن نظریه باشد.

۱۱-۷- چنانچه بیمه شده در معاینات اولیه استخدام یا عقد قرارداد ادامه بیمه به صورت اختیاری، خاص، توافقی و... بابت بیماری خاصی، ازکارافتاده کلی شناخته شده باشد، معرفی وی از سوی واحدهای اجرائی به کمیسیون های پزشکی و رسیدگی و صدور رأی توسط کمیسیون ها در خصوص همان بیماری موضوعیت نخواهد داشت، مگر در صورت احراز شرایط مقرر در تذکر بند ۲۴ بخشنامه شماره ۱۹ امور فنی بیمه شدگان.

۸-۱۱- حسب بند "۹" آئین نامه اجرایی کمیسیون های پزشکی بدوی و تجدید نظر رای کمیسیون پزشکی بدوی توسط کمیسیون مربوطه به بیمه شده حاضر در جلسه ابلاغ خواهد شد. بدین منظور دبیر کمیسیون پزشکی بدوی موظف به ابلاغ نظریه کمیسیون به بیمه شده و ارائه توضیحات لازم پیرامون مدت و نحوه اعتراض به رأی می باشد. از آنجا که عدم ابلاغ آرای کمیسیون های پزشکی بدوی توسط کمیسیون های پزشکی منجر به تأخیر در قطعیت نظریه و نهایتاً اطاله فرآیند ارائه حمایت های قانونی می گردد، لذا در مواردی که حسب **تایید بازرس فنی شعبه بیمه شده به علت بستری در بیمارستان، منزل و هر دلیل دیگری قادر به شرکت در جلسه کمیسیون پزشکی بدوی نباشد، نسخه اول و سوم نظریه کمیسیون پزشکی به شعبه منعکس می شود، در این حالت شعب سازمان مکلفند از طریق احضار بیمه شده (در صورت امکان)، مراجعه به محل سکونت، محل بستری، محل کار و ... در اسرع وقت نسبت به ابلاغ نسخه سوم نظریه کمیسیون و ارائه توضیحات لازم به بیمه شده در خصوص مدت و نحوه اعتراض به رای کمیسیون پزشکی اقدام نمایند.**

۹-۱۱- آراء کمیسیون های پزشکی باید فاقد هر گونه قلم خوردگی بوده و یا هر گونه قلم خوردگی توسط کلیه اعضاء کمیسیون مورد تایید قرار گرفته باشد.

۱۰-۱۱- ترکیب اعضاء کمیسیون پزشکی بایستی مطابق آئین نامه اجرایی کمیسیون های پزشکی باشد.

۱۱-۱۱- پزشک معالج نباید از اعضاء کمیسیون پزشکی صادر کننده رأی باشد.

۱۲-۱۱- در متن نظریه کمیسیون پزشکی به بند، صفحه و کد بر اساس جدول تعیین میزان نقص عضو و از کارافتادگی، اشاره گردد.

فصل چهارم: شرایط برقراری مستمری از کارافتادگی

۱۲- پس از وصول رأی کمیسیون پزشکی بدوی، مسئول امور فنی بیمه شدگان و مسئول امور فنی مستمری های شعب می بایست نسبت به بررسی شکلی و ماهوی متن رأی و انطباق آن با موازین قانونی اقدام و در صورت لزوم، مراتب اعتراض شعبه طی فرم "نمونه شماره ۱۳" بخشنامه شماره ۱۹ امور فنی بیمه شدگان (پیوست ضمیمه) بصورت مستند و مستدل **مشترکاً توسط مسئولین یاد شده تهیه و به کمیسیون مربوطه ارجاع گردد.**

۱۳- در صورت عدم اعتراض از سوی بیمه شده (یا وکیل قانونی وی) و یا سازمان به نظریه کمیسیون پزشکی بدوی، نظریه مذکور ظرف مدت یک ماه پس از تاریخ ابلاغ قطعی و لازم الاجرا خواهد بود.

۱۴- حسب مقررات جاری، روز ابلاغ و روز اقدام جزء مهلت یک ماهه جهت اعتراض محسوب نمی گردد، چنانچه آخرین روز مهلت مذکور مصادف با روز تعطیل باشد، اولین روز اداری پس از آن به عنوان آخرین روز مهلت محسوب و ملاک عمل خواهد بود.

۱۵- با عنایت به ماده "۹" آئین نامه کمیسیون های پزشکی بیمه شده و سازمان ظرف مدت یک ماه از تاریخ ابلاغ نظریه کمیسیون بدوی حق اعتراض به رأی مزبور را دارند، در این صورت نظریه کمیسیون بدوی به حالت تعلیق درآمده و کمیسیون پزشکی تجدید نظر تشکیل خواهد گردید.

۱۶- کمیسیون های پزشکی تجدید نظر صرفاً مجاز به بررسی و اظهار نظر در خصوص مفاد نظریه کمیسیون پزشکی بدوی و بیماری هایی که از سوی پزشک معالج در مرحله بدوی عنوان گردیده می باشند و پذیرش مدارک جدید که تاریخ آن پس از تاریخ تشکیل کمیسیون پزشکی بدوی بوده فاقد محمل قانونی می باشد به عبارت دیگر کمیسیون های تجدید نظر می بایست از بررسی کلیه مدارک و مستندات که تاریخ صدور آنها بعد از تاریخ تشکیل کمیسیون های بدوی می باشد امتناع نماید.

۱۷- به منظور تحقق ماده "۷۰" قانون تأمین اجتماعی، تاریخ ابتلاء به بیماری یا تاریخ تحقق از کارافتادگی که توسط کمیسیون های پزشکی تجدید نظر تعیین می گردند، می بایست همزمان یا قبل از تاریخ تشکیل کمیسیون های بدوی باشد. در غیر این صورت مراتب به عنوان ابهام در رای محسوب و می بایست از طریق ادارات کل استانها به کمیسیون های پزشکی جهت رفع ابهام اعاده گردد.

با صدور نظریه کمیسیون پزشکی مبنی بر تعیین میزان از کارافتادگی، ارسال آن به واحد اجرایی و قطعیت رأی صادره بر اساس نوع از کارافتادگی، کمک های قانونی بلند مدت در دو گروه بیماری های عادی، حوادث غیر ناشی از کار و حوادث ناشی از کار ارائه می گردد:

الف) بیماری های عادی و حوادث غیر ناشی از کار

۱۸- با عنایت به عبارت "..... قبل از وقوع حادثه غیر ناشی از کار یا ابتلاء به بیماری ... " در متن ماده ۷۵ قانون و به منظور تعیین احراز شرایط استحقاق بیمه شدگان جهت بهره مندی از حمایت از کارافتادگی کلی غیر ناشی از کار روز ابتلا جزء مهلت مقرر قانونی (ظرف یک سال و ده سال) لحاظ نخواهد شد.

۱۹- با توجه به عبارت ".... ظرف یک سال قبل از وقوع حادثه یا بیماری منجر به از کارافتادگی " در مواردی که سال کبیسه در مهلت یک سال واقع گردد مدت ۳۶۶ روز به عنوان یک سال در نظر گرفته خواهد شد.

مثال ۱:

بیمه شده ای که از تیر ماه سال ۱۳۸۹ لغایت آذر ماه ۱۳۹۱ به طور متوالی دارای سوابق پرداخت حق بیمه به صورت اجباری می باشد طبق نظریه کمیسیون پزشکی بدوی مورخ ۱۳۹۴/۶/۹ با تاریخ ابتلا به بیماری ۱۳۹۲/۷/۱ از کارافتاده کلی گردیده است که در این حالت با توجه به کبیسه بودن سال ۱۳۹۱ بیمه شده شروط ماده ۷۵ قانون را جهت برقراری مستمری از کارافتادگی کلی غیر ناشی از کار احراز می نماید.

۲۰- سوابق اشتغال و پرداخت حق بیمه موثر در احراز شرایط ماده ۷۵ قانون به شرح ذیل می باشد:

۲۰-۱- سوابق پرداخت حق بیمه به واسطه اشتغال

۲۰-۲- غرامت دستمزد ایام بیماری و بارداری

۲۰-۳- ایام دریافت مقرری بیمه بیکاری

۲۰-۴- سوابق مدت خدمت نظام وظیفه و حضور در جبهه بیمه شدگان

۲۰-۵- کلیه سوابق منتقله از سایر صندوق ها پس از پرداخت مابه التفاوت

۶-۲۰- پرداخت حق بیمه در قالب گروههای خاص بیمه ای

۷-۲۰- سوابق پرداخت حق بیمه به صورت اختیاری

۸-۲۰- بیمه صاحبان حرف و مشاغل آزاد با نرخ حق بیمه ۲۰٪ (بیمه بازنشستگی، ازکارافتادگی کلی و فوت - ۱۸٪ سهم بیمه شده + ۲٪ سهم دولت -)

۹-۲۰- سوابق بیمه صاحبان حرف و مشاغل آزاد قبل از تاریخ ۱۳۷۴/۱/۱.

توجه ۱: سوابق ایجاد شده ناشی از قراردادهای بیمه حرف و مشاغل آزاد قبل از تاریخ ۱۳۷۷/۱/۱ با نرخ های ۱۰٪، ۱۲٪ و ۱۶٪ به ترتیب در حکم نرخ های ۱۲٪، ۱۴٪ و ۱۸٪ بعد از ۱۳۷۷/۱/۱ می باشد.

۱۰-۲۰- بیمه ایرانیان خارج از کشور با نرخ ۲۰٪ (بیمه بازنشستگی، ازکارافتادگی کلی و فوت - ۱۸٪ سهم بیمه شده + ۲٪ سهم دولت -)

۱۱-۲۰- سوابق پرداخت حق بیمه بافندگان قالی، قالیچه، گلیم و زیلو با نرخ ۱۴٪ در صورتی که مطابق ضوابط مقرر در بخش اول ماده ۱۰ آئین نامه اجرائی قانون بیمه های اجتماعی قالیبافان، بافندگان فرش و شاغلان صنایع دستی شناسه دار (کددار) به سابقه کامل تبدیل گردد. در غیر این صورت به نسبت پنجاه درصد سنوات پرداخت حق بیمه ملاک عمل خواهد بود.

توجه ۲: کلیه بیمه شدگان اعم از اجباری، اختیاری، مشاغل آزاد و ... که از آخرین پرداخت آنان بیش از سه ماه و یک روز سپری نشده باشد می توانند با ارائه درخواست و پرداخت مابه التفاوت حق بیمه نسبت به تبدیل سوابق قانون بیمه بازنشستگی، فوت و ازکارافتادگی بافندگان قالی، قالیچه، گلیم و زیلو مصوب ۱۳۷۶/۹/۱۱ مجلس شورای اسلامی با نرخ ۱۴٪ به سوابق کامل اقدام نمایند.

۱۲-۲۰- سوابق ذیل در احراز شرایط برقراری مستمری ازکارافتادگی کلی غیر ناشی از کار موثر نبوده و صرفاً در تعیین میزان مستمری، کمک هزینه عائله مندی، حق سنوات و سایر مزایای قانونی لحاظ می گردد:

۱-۱۲-۲۰- سنوات ارفاقی مشمولین قانون حفاظت در برابر اشعه مصوب ۱۳۶۸/۱/۲۰

۲-۱۲-۲۰- سابقه پرداخت حق بیمه دوران انقطاع بیمه شدگان اختیاری و صاحبان حرف و مشاغل آزاد

۳-۱۲-۲۰- در صورتی که بیمه شده بدون احتساب سوابق پرداخت حق بیمه صاحبان حرف و مشاغل آزاد با نرخ های ۱۲ و ۱۴ درصد، شروط ماده ۷۵ قانون را احراز نماید.

۴-۱۲-۲۰- سوابق مازاد سنی

۵-۱۲-۲۰- سوابق کارفرمایان حقیقی و حقوقی غیر دولتی

۲۱- تاریخ وقوع حادثه غیر ناشی از کار یا تاریخ ابتلا به بیماری منجر به ازکارافتادگی مندرج در نظریه کمیسیون پزشکی ملاک بررسی احراز شرایط ماده ۷۵ قانون و تعیین میزان مستمری خواهد بود.

۲۲- محاسبه متوسط دستمزد و مستمری ازکارافتادگی کلی غیر ناشی از کار بر اساس تبصره ماده ۷۵ قانون به ترتیب مقرر در ماده ۷۲ قانون و تبصره ۲ آن به شرح ذیل می باشد:

۱-۲۲- از آنجائیکه مدت دریافت مقرری بیمه بیکاری و دستمزد ایام بیماری جزء سوابق پرداخت حق بیمه محسوب می گردد، در مواردی که بیمه شده کل دوره زمانی ظرف ۷۲۰ روز قبل از ابتلاء به بیماری یا وقوع حادثه غیر ناشی از کار را مقرری بیمه بیکاری یا غرامت دستمزد ایام بیماری دریافت نموده باشد، حقوق و مزایای ظرف ۷۲۰ روز زمان اشتغال قبل از شروع بیمه بیکاری یا غرامت دستمزد ایام بیماری ملاک محاسبه متوسط دستمزد قرار می گیرد. (به عبارت دیگر در مواردی که بیمه شده به موجب دریافت مقرری بیمه بیکاری یا غرامت دستمزد ایام بیماری فاقد حتی یک روز پرداخت حق بیمه ظرف ۷۲۰ روز قبل از ابتلاء به بیماری یا وقوع حادثه غیر ناشی از کار باشد، حقوق و مزایای ظرف ۷۲۰ روز زمان اشتغال قبل از شروع بیمه بیکاری یا غرامت دستمزد ایام بیماری ملاک محاسبه متوسط دستمزد قرار می گیرد).

۲-۲۲- چنانچه بیمه شدگان اختیاری، صاحبان حرف و مشاغل آزاد یا سایر گروه های خاص بیمه ای در حین پرداخت حق بیمه مربوطه در کارگاههای مشمول قانون تأمین اجتماعی شاغل شده و یا به واسطه اشتغال از طریق طرح سابق بیمه رانندگان به طور همزمان حق بیمه پرداخت نموده باشند، در مدتی که به طریق مذکور حق بیمه پرداخت شده باشد، صرفاً پرداخت حق بیمه به صورت اجباری یا از طریق طرح سابق بیمه رانندگان که به واسطه اشتغال می باشد مبنای محاسبات خواهد بود. بدیهی است در هر حال و در صورت تحقق همزمانی پرداخت حق بیمه به دو یا چند طریق سوابق پرداخت حق بیمه به اعتبار اشتغال در کارگاه ملاک عمل قرار می گیرد و به هیچ عنوان جمع دو یا چند دستمزد مبنای پرداخت حق بیمه به صورت اجباری و سایر گروههای بیمه ای جهت ارائه تعهدات قانونی موثر نخواهد بود.

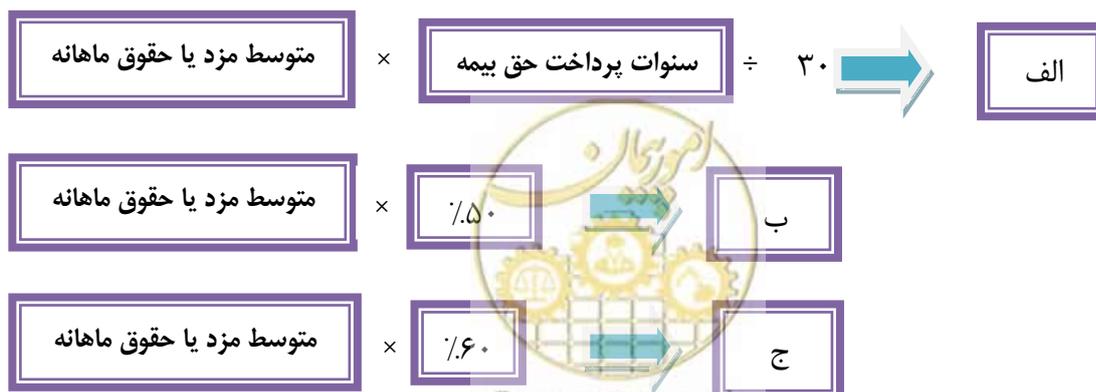
۲۳- جهت سهولت درک و تفهیم نحوه تعیین میزان مستمری از کارافتادگی کلی بر اساس ماده "۷۲" قانون و تبصره دو آن الگوریتم ذیل ترسیم گردیده است :

جمع کل مزد یا حقوق مأخذ کسر
 حق بیمه ظرف ۷۲۰ روز قبل از
 تاریخ وقوع حادثه یا شروع بیماری

۳۰ × روزهای کار ÷

مزد یا حقوق متوسط ماهانه

مبالغ "الف"، "ب" و "ج" را به ترتیب ذیل تعریف می نمایم:

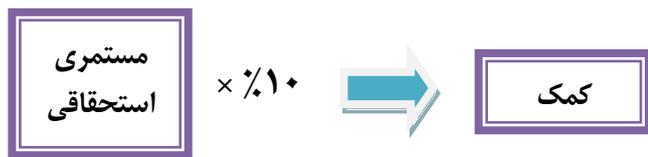

۱-۲۳- مستمری استحقاقی بیمه شده غیر متکفل برابر است با :

- مبلغ "الف": اگر بزرگتر از مبلغ "ب" و کوچکتر از متوسط دستمزد باشد.
- مبلغ "ب": اگر بزرگتر از مبلغ "الف" باشد.
- متوسط مزد یا حقوق ماهانه: اگر مبلغ "الف" بزرگتر از متوسط دستمزد باشد.

۲-۲۳- مستمری استحقاقی بیمه شده متکفل برابر است با :

به منظور محاسبه مستمری استحقاقی بیمه شده متکفل، مستمری استحقاقی بیمه شده غیر متکفل به روش فوق محاسبه و چنانچه مستمری استحقاقی تعیین شده کوچکتر از مبلغ "ج" باشد، مستمری استحقاقی بیمه شده متکفل برابر خواهد بود با: مستمری استحقاقی بیمه شده غیر متکفل بعلاوه ده درصد مستمری استحقاقی مشروط به اینکه از مبلغ "ج" تجاوز ننماید در غیر اینصورت مبلغ "ج" بعنوان مستمری استحقاقی در نظر گرفته خواهد شد.

مشروط بر آنکه از ۶۰٪ متوسط مزد ماهانه (مبلغ "ج") تجاوز ننماید.

یادآوری: اصلاح ماده ۷۲ قانون (تغییر ضریب ۳۵ به ۳۰)

از زمان اجرای قانون تأمین اجتماعی به موجب مقررات ماده ۷۲ قانون در تعیین میزان مستمری های

از کارافتادگی ضریب $\frac{1}{35}$ ملاک عمل بوده است:

$$\frac{1}{35} \times \text{---} = \text{---}$$

ولیکن با اصلاح قانون و از تاریخ ۱/۲/۷۲ به بعد ضریب مزبور به $\frac{1}{30}$ تغییر و اصلاح گردید بنابر این :

شماره: ۱۰۰۰/۹۶/۵۷۴۳

تاریخ: ۱۳۹۶/۰۶/۰۱

پوست: دارد

از تاریخ ۵۴/۵/۱۰ لغایت ۷۲/۱/۳۱، ضریب $\frac{1}{35}$

از تاریخ ۷۲/۲/۱ ضریب $\frac{1}{30}$

۲۴- در پایان عملیات محاسبه مستمری چنانچه رقم مستمری استحقاقی بدست آمده از حداقل دستمزد کارگر عادی در سال برقراری کمتر باشد میزان **مستمری از کارافتادگی کلی** تا حداقل دستمزد همان سال ترمیم و قابل پرداخت خواهد بود.

۲۵- میزان مستمری از کارافتادگی کلی بیمه شدگانی که با احتساب سوابق بیمه پردازی آنان در قالب بافندگان قالی، قالیچه، گلیم و زیلو مصوب ۱۳۷۶/۹/۱۱ (با نرخ ۱۴٪)، اقدام به پرداخت مابه التفاوت حق بیمه و تبدیل سوابق پرداخت حق بیمه خود به سوابق کامل نموده اند و با سوابق موصوف شرایط برقراری مستمری از کارافتادگی کلی را احراز می نمایند در هر حال نباید از **نصف حداقل مزد** کارگر عادی در زمان برقراری بیشتر و از دو سوم

آن (نصف حداقل مزد) کمتر باشد. به عبارت دیگر حداکثر مستمری این قبیل بیمه شدگان معادل یک دوم ($\frac{1}{2}$) و

حداقل آن معادل یک سوم ($\frac{1}{3}$) حداقل مزد کارگر عادی در زمان برقراری خواهد بود.

توجه ۳: با عنایت به اینکه درآمد ماهانه مبنای محاسبه حق بیمه بافندگان قالی، قالیچه، گلیم و زیلو مصوب ۱۳۷۶/۹/۱۱ بطور مقطوع پنجاه درصد (۵۰٪) حداقل دستمزد کارگر عادی می باشد، بنابراین در تعیین میزان مستمری سوابق بصورت کامل لحاظ می گردد. (بعبارت دیگر سنوات بیمه شدگان موصوف صرفاً در احراز شرایط به نسبت پنجاه درصد لحاظ خواهد شد).

ب) حوادث ناشی از کار

۲۶- به موجب مواد ۷۱، ۷۳ و ۷۴ قانون، در صورت بروز حادثه ناشی از کار بیمه شدگان بدون در نظر گرفتن میزان سابقه پرداخت حق بیمه، استحقاق دریافت حمایت های کوتاه مدت و بلند مدت ناشی از کار را خواهند داشت.

با توجه به اینکه ارائه حمایت های بلند مدت ناشی از کار منوط به بررسی حوادث و تایید ناشی از کار بودن آن می باشد، بنابراین گزارشات تایید شده حوادث ناشی از کار و نظریه کمیسیون پزشکی به منظور ارائه حمایت های بلند مدت از کارافتادگی ناشی از کار از اهمیت بسزایی برخوردار می باشد. نظر به حساسیت امر امکان برقراری و ارائه حمایت های از کارافتادگی ناشی از کار در صورتی میسر خواهد بود که گزارش حادثه ناشی از کار به صورت مکانیزه از طریق واحد امور فنی بیمه شدگان در سیستم ثبت گردیده باشد.

شماره: ۱۰۰۰/۹۶/۵۷۴۳

تاریخ: ۱۳۹۶/۰۶/۰۱

پوست: وارد

در گروه حوادث ناشی از کار حمایت ها عبارتند از :

- مستمری از کارافتادگی کلی ناشی از کار
- مستمری از کارافتادگی جزئی ناشی از کار
- غرامت مقطوع نقص عضو

ب- ۱) مستمری از کارافتادگی کلی ناشی از کار

۲۷- در صورت وقوع حادثه ناشی از کار و تحقق بند "الف" ماده ۷۰ قانون بر اساس نظریه کمیسیون پزشکی موضوع ماده ۹۱ قانون، به موجب ماده ۷۱ قانون بیمه شده استحقاق دریافت مستمری از کارافتادگی کلی ناشی از کار را خواهد داشت.

۲۸- تعیین مبلغ مستمری استحقاقی و قابل پرداخت از کارافتادگی کلی ناشی از کار مطابق بند های «۲۳ و ۲۴» می باشد.

ب- ۲) مستمری از کارافتادگی جزئی ناشی از کار

۲۹- در صورت وقوع حادثه ناشی از کار و تحقق بند "ب" ماده ۷۰ قانون بر اساس نظریه کمیسیون پزشکی موضوع ماده ۹۱ قانون، به موجب ماده ۷۳ قانون بیمه شده استحقاق دریافت مستمری از کارافتاده جزئی ناشی از کار را خواهد داشت.

۳۰- در اجرای ماده ۷۳ قانون و به منظور تعیین میزان مستمری از کارافتادگی جزئی کلیه سوابق پرداخت حق بیمه مورد قبول تا تاریخ تحقق از کارافتادگی جزئی لحاظ می گردد.

۳۱- مستمری از کارافتادگی جزئی ناشی از کار بر اساس ماده ۷۳ قانون پس از تعیین مستمری استحقاقی مطابق بند «۲۳» طبق فرمول ذیل تعیین می گردد:

۳۲- تشخیص حوادث ناشی از کار منجر به فوت یا از کارافتادگی کلی مشمولین بیمه صاحبان حرف و مشاغل آزاد حسب تبصره «۵» ماده «۴» آیین نامه اجرایی قانون اصلاح بند «ب» و تبصره «۳» ماده «۴» قانون تامین اجتماعی - در خصوص صاحبان حرف و مشاغل آزاد- (مصوب ۱۳۶۶/۷/۲۹) به عهده کمیسیونی مرکب از مسئول واحد

سازمان تأمین اجتماعی
مدیرعامل

جمهوری اسلامی ایران
وزارت تعاون، کار و رفاه اجتماعی

شماره: ۱۰۰۰/۹۶/۵۷۴۳

تاریخ: ۱۳۹۶/۰۶/۰۱

پوست: وارو

تعاون، کار و رفاه اجتماعی محل، مسئول شعبه و بازرس فنی با رعایت مقررات کلی قانون تأمین اجتماعی خواهد بود. بنابراین بیمه شدگان مذکور (صاحبان حرف و مشاغل آزاد) صرفاً از مستمری از کارافتادگی کلی (ناشی و غیر ناشی از کار) بهره مند خواهند شد و حمایت از کارافتادگی جزئی و غرامت مقطوع نقص عضو برای این افراد موضوعیت نخواهد داشت.

۳۳- مستمری از کارافتادگی جزئی ناشی از کار آن دسته از بیمه شدگان سازمان تأمین اجتماعی که در حین استفاده از مستمری مذکور، مشمول مقررات سایر صندوق های بیمه و بازنشستگی قرار می گیرند تا زمانی که سابقه پرداخت حق بیمه خود نزد سازمان تأمین اجتماعی را برابر ضوابط و مقررات قانونی مربوط به نقل و انتقال

حق بیمه به سایر صندوق ها منتقل نمایند، علی رغم شمول مقررات صندوق مقصد بر ایشان همچنان قابل پرداخت بوده و مادامی که سوابق آنها در سازمان تأمین اجتماعی محفوظ باشد پرداخت مستمری یاد شده با لحاظ مفاد بندهای "۲" و "۳" ماده ۹۳ قانون تأمین اجتماعی ادامه خواهد داشت.

۳۴- پرداخت مستمری از کارافتادگی جزئی ناشی از کار آن دسته از بیمه شدگان که پس از شمول مقررات سایر صندوق های بیمه و بازنشستگی بر آنها، سوابق بیمه ای خود را نیز از سازمان تأمین اجتماعی به صندوق دیگر منتقل می نمایند از تاریخ انتقال سابقه (تاریخ صدور چک توسط شعبه) به علت حذف سابقه در سازمان تأمین اجتماعی، قطع می گردد.

۳۵- هرگاه مستمری بگیر از کارافتاده جزئی مشمول دریافت مستمری های بازنشستگی و یا از کارافتاده کلی گردد یا فوت نماید، رعایت موارد ذیل الزامیست:

۳۵-۱- توقف پرداخت مستمری از کار افتادگی جزئی از تاریخ برقراری مستمری بازنشستگی، از کارافتادگی کلی یا بازمندگان.

۳۵-۲- میزان مستمری از کارافتادگی جزئی متعلقه می بایست به عنوان قسمتی از دستمزد بیمه شده تلقی و حسب مورد در تعیین متوسط دستمزد مبنای محاسبه مستمری های بازنشستگی، از کارافتادگی کلی و یا بازمندگان منظور گردد.

۳۵-۳- نظر به اینکه مبنای محاسبه مستمری بازنشستگی متوسط دستمزد مقرر در تبصره ذیل ماده ۷۷ قانون و مبنای احتساب مستمری های از کارافتادگی کلی و بازمندگان تبصره "۲" ماده ۷۲ قانون می باشد در تعیین متوسط دستمزدهای مذکور می بایست مبلغ مستمری از کارافتادگی جزئی همانند یکی از عناوین حقوق و مزایای بیمه شده عیناً حسب ماهها و روزهای مربوطه به دیگر حقوق و مزایای بیمه شده افزوده گردد (به عبارت دیگر در احتساب از کارافتادگی جزئی به عنوان بخشی از دستمزد ضروری است به این مهم توجه نمایند که چنانچه بیمه شده ظرف ۷۲۰ روز و یا در محاسبه آخرین دو سال مورد بحث در ماهها و یا روزهای فاقد کارکرد بوده و در نتیجه دستمزدی نداشته باشد مبلغ مستمری جزئی نیز قابل احتساب نخواهد بود)

omoorepeyman.ir

۴-۳۵- با توجه به این نکته که مبلغ مستمری جزئی مشمول کسر حق بیمه شناخته نشده لذا در رابطه با احتساب آن به عنوان بخشی از دستمزد رعایت حداکثر حقوق و مزایای مشمول کسر حق بیمه ضروری نمی باشد (به عبارت دیگر مبلغ مستمری از کارافتادگی جزئی می تواند مزاد بر حداکثر میزان حقوق و مزایای مشمول کسر حق بیمه در تعیین متوسط دستمزد مستمری های بازنشستگی، از کارافتادگی کلی یا بازماندگان منظور گردد).

۳۶- در صورت فوت بیمه شده مشمول دریافت حمایت از کارافتادگی جزئی ناشی از کار و عدم احراز شرایط برقراری مستمری بازماندگان، مستمری از کارافتادگی جزئی ناشی از کار از تاریخ فوت مختومه می گردد.

۳۷- با توجه به تعریف از کارافتادگی جزئی در بند ۱۴ ماده ۲ قانون و امکان اشتغال و بیمه پردازی این قبیل مستمری بگیران، پرداخت مستمری از کارافتادگی جزئی بدون رعایت ماده ۱۱۱ و ماده ۸۹ قانون بوده و به واسطه دریافت مستمری از کارافتادگی جزئی نمی توانند از حمایت های درمانی سازمان بهره مند گردند.

۳۸- در پرداخت مستمری از کارافتادگی جزئی رعایت ماده ۹۴ قانون بجز در موارد کمک ازدواج و عائله مندی و بیمه بیکاری الزامی است.

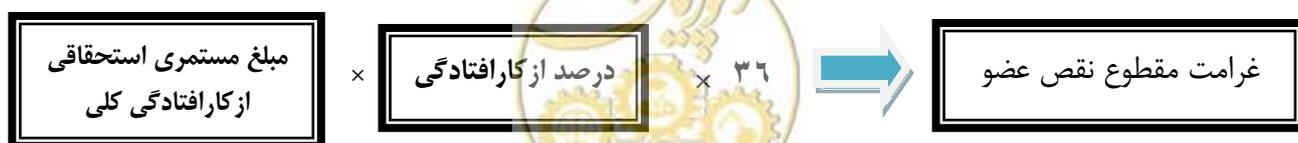
۳۹- در مواردی که مستمری از کارافتادگی جزئی به علت برقراری مستمری از کارافتادگی کلی، بازنشستگی و بازماندگان مختومه و به عنوان قسمتی از دستمزد در تعیین میزان مستمری های مذکور در نظر گرفته شود چنانچه مستمری استحقاقی بیش از حداقل سال پرداخت تعیین گردد و کارفرما در اجرای تبصره "۱" ماده ۶۶ قانون بری الذمه نشده باشد، وصول خسارات وارده به سازمان در اجرای ماده ۶۶ قانون (صرفاً به میزان از کارافتادگی جزئی) به قوت خود باقی خواهد ماند و در صورتی که در سالهای آتی در اجرای ماده ۹۶ قانون میزان مستمری پرداختی به حداقل مستمری کاهش یابد اجرای ماده ۶۶ قانون جهت مستمری از کارافتادگی جزئی متوقف خواهد شد.

ب- ۳) غرامت مقطوع نقص عضو

در صورت وقوع حادثه ناشی از کار و تحقق بند "ج" ماده ۷۰ قانون بر اساس نظریه کمیسیون پزشکی موضوع ماده ۹۱ قانون، به موجب ماده ۷۴ قانون بیمه شده استحقاق دریافت غرامت مقطوع نقص عضو را خواهد داشت.

۴۰- در اجرای ماده ۷۴ قانون و به منظور تعیین میزان غرامت مقطوع نقص عضو کلیه سوابق پرداخت حق بیمه مورد قبول لغایت پایان استراحت پزشکی متصل به حادثه (تاریخ تحقق) در نظر گرفته خواهد شد. مبنای تعیین متوسط دستمزد تاریخ وقوع حادثه ناشی از کار می باشد.

۴۱- غرامت مقطوع نقص عضو بر اساس ماده ۷۴ قانون پس از تعیین مستمری استحقاقی مطابق بند ۲۳ از طریق فرمول زیر تعیین می گردد :

فصل پنجم: تاریخ برقراری و پرداخت مستمری از کارافتادگی

الف) تاریخ برقراری مستمری از کارافتادگی کلی غیر ناشی از کار

۴۲- تاریخ برقراری مستمری از کارافتادگی زمانی است که امکان بررسی تحقق، عدم تحقق، میزان از کارافتادگی و احراز یا عدم احراز شرایط بیمه شده فراهم می گردد. با عنایت به اینکه با تشکیل کمیسیون پزشکی (موضوع ماده ۹۱ قانون) و صدور نظریه کمیسیون پزشکی شرایط فوق مهیا می گردد، بنابراین تاریخ تشکیل کمیسیون پزشکی تاریخ برقراری مستمری از کارافتادگی کلی غیر ناشی از کار خواهد بود.

۴۳- با توجه به اینکه تشخیص و اعلام از کارافتادگی در زمره وظایف کمیسیون های پزشکی بدوی و تجدید نظر می باشد و ماهیت کمیسیون های مزبور متفاوت و الزاماً در دو مقطع زمانی مختلف تشکیل می گردد و بر اساس نوع بیماری، از کارافتادگی و سایر عوامل ذیمدخل اقدام به صدور رأی می نمایند، حالات ذیل در خصوص تشخیص و تعیین تاریخ برقراری و پرداخت مستمری متصور می باشد:

۴۳-۱- در مواقعی که نظریه کمیسیون پزشکی بدوی مستند برقراری مستمری باشد تاریخ برقراری مستمری از کارافتادگی کلی، برابر با تاریخ تشکیل آخرین کمیسیون پزشکی بدوی که بر اساس آن بیمه شده حائز شرایط برقراری مستمری از کارافتادگی کلی گردیده، خواهد بود.

۴۳-۲- در مواردی که بیمه شده یا سازمان حسب ضوابط و مقررات قانونی به نظریه کمیسیون پزشکی بدوی اعتراض نموده و بیمه شده بر اساس نظریه کمیسیون پزشکی تجدید نظر مشمول دریافت حمایت های از کارافتادگی گردد، در این موارد و به منظور جلوگیری از تضییع حقوق بیمه شدگان نظریه کمیسیون پزشکی تجدید نظر جایگزین نظریه کمیسیون بدوی گردیده و نظریه کمیسیون پزشکی تجدید نظر از تاریخ تشکیل کمیسیون پزشکی بدوی که مورد اعتراض قرار گرفته قابل اجرا می باشد.

ب) تاریخ پرداخت مستمری از کارافتادگی

ب-۱) مستمری از کارافتادگی کلی غیر ناشی از کار

۴۴- نظر به اینکه بیماری های منجر به از کارافتادگی معمولاً دارای سیر طبیعی از نهفتگی، ظهور آثار و علائم بالینی، پیشرفت و بهبود، رشد و عقب نشینی، تغییر و تثبیت، اوج و درنهایت ایجاد ناتوانی دائمی می باشند و حسب ماده ۷۰ قانون، بیمه شدگان در صورتی که طبق نظر پزشک معالج غیر قابل علاج تشخیص داده شوند پس از انجام خدمات توانبخشی و اعلام نتیجه توانبخشی یا اشتغال در کمیسیون های پزشکی موضوع ماده ۹۱ قانون شرکت می نمایند، بنابراین تاریخ پرداخت مستمری از کارافتادگی کلی غیر ناشی از کار تاریخ برقراری مستمری یا ترک کار هر کدام موخر باشد خواهد بود.

۴۵- در مواردی که بیمه شدگان با رعایت قوانین و مقررات مربوطه، اقدام به نقل و انتقال حق بیمه و سوابق از سایر صندوق ها نمایند یا با پرداخت مابه التفاوت، سوابق حق بیمه بافندگان قالی، قالیچه، گلیم و زیلو با نرخ ۱۴٪ را به سابقه کامل تبدیل کنند و یا اقدام به پرداخت حق بیمه سوابق مدت خدمت نظام وظیفه و حضور در جبهه

نمایند و سوابق مذکور منجر به احراز شرایط برقراری مستمری گردد، چنانچه تاریخ پرداخت مابه التفاوت توسط بیمه شده موخر بر تاریخ برقراری یا ترک کار باشد مبنای پرداخت مستمری تاریخ پرداخت مابه التفاوت توسط بیمه شده خواهد بود.

ب - ۲) مستمری از کارافتادگی کلی ناشی از کار

۴۶- با توجه به اینکه بیمه شدگان از تاریخ وقوع حادثه ناشی از کار مشمول حمایت های سازمان قرار می گیرند و وفق قانون از حمایت های کوتاه مدت (درمان، غرامت دستمزد ایام بیماری و...) بهره مند می گردند، لذا به محض پایان حمایت های کوتاه مدت، زمان ارائه حمایت های بلند مدت از کارافتادگی کلی و جزئی ناشی از کار فرا می رسد. در این راستا کمیسیون های پزشکی موضوع ماده ۹۱ قانون باید با در نظر گرفتن تاریخ وقوع حادثه و با توجه به مدت استفاده بیمه شده از غرامت دستمزد ایام بیماری متصل به تاریخ وقوع حادثه؛ به گونه ای انشاء رای نمایند که تاریخ تحقق از کارافتادگی افراد حتماً مشخص و در متن رای قید گردد به نحوی که بین تاریخ خاتمه درمان بیمه شده تا تاریخ تعیین شده از سوی کمیسیون های پزشکی به عنوان تاریخ تحقق از کارافتادگی فاصله زمانی وجود نداشته باشد. بنابراین تاریخ پرداخت مستمری از کارافتادگی کلی ناشی از کار برابر خواهد بود با تاریخ تحقق متصل به پایان استراحت پزشکی تعیین شده توسط کمیسیون پزشکی یا ترک کار بیمه شده هر کدام موخر باشد.

توجه ۴: با عنایت به مفاد بند فوق تاریخ برقراری و پرداخت مستمری از کارافتادگی کلی ناشی از کار می تواند قبل از تاریخ تشکیل کمیسیون پزشکی قرار گیرد.

ب - ۳) تاریخ برقراری و پرداخت مستمری از کارافتادگی جزئی

۴۷- با توجه به اینکه کلیه بیمه شدگان از تاریخ وقوع حادثه ناشی از کار مشمول حمایت های سازمان (کوتاه مدت و بلند مدت) قرار می گیرند، بنابراین تاریخ برقراری و پرداخت مستمری از کارافتادگی جزئی صرفنظر از نوع کمیسیون (بدوی یا تجدید نظر) در همه حال؛ تاریخ پایان معالجات پزشکی متصل به حادثه (تاریخ تحقق از کارافتادگی تعیین شده توسط کمیسیون های پزشکی) خواهد بود.

فصل ششم: بهره مندی مشمولین دریافت حمایت از کارافتادگی از خدمات درمان

۴۸- کلیه مستمری بگیران از کارافتاده کلی ناشی از کار (به غیر از مشمولین بیمه صاحبان حرف و مشاغل آزاد که استفاده از حمایت های درمان آنان تابع ضوابط حرف و مشاغل آزاد می باشد) مشمول ماده ۸۹ قانون بوده و با کسر ۲٪ مبلغ مستمری ماهانه از خدمات درمانی برخوردار خواهند شد.

۴۹- بیمه شدگانی که بدون لحاظ سوابق بیمه پردازی بر اساس مقررات بیمه صاحبان حرف و مشاغل آزاد (با نرخ های قابل قبول) شروط ماده ۷۵ قانون جهت برقراری مستمری از کارافتادگی کلی غیر ناشی از کار را احراز نمایند و یا دارای حداقل ۱۰ سال سابقه پرداخت حق بیمه بصورت اجباری باشند مطابق ماده ۸۹ قانون تأمین اجتماعی با کسر ۲٪ مبلغ مستمری ماهانه از خدمات درمان برخوردار می شوند. بعبارت دیگر بیمه شدگانی که سوابق پرداخت

شماره: ۱۰۰۰/۹۶/۵۷۴۳

تاریخ: ۱۳۹۶/۰۶/۰۱

پوست: وارو

جمهوری اسلامی ایران
وزارت تعاون، کار و رفاه اجتماعی

سازمان تأمین اجتماعی
مدیرعامل

حق بیمه آنان بصورت اجباری کمتر از ۱۰ سال باشد و با لحاظ سوابق بیمه پردازی بر اساس مقررات بیمه صاحبان حرف و مشاغل آزاد (با نرخ های قابل قبول) شروط ماده ۷۵ قانون جهت برقراری مستمری از کارافتادگی کلی غیر ناشی از کار را احراز نمایند و تمایل به بهره مندی از خدمات درمانی سازمان را داشته باشند به موجب بند "۴" ماده "۱۳" قانون بیمه همگانی خدمات درمانی کشور مصوب ۱۳۷۳/۸/۳ مجلس شورای اسلامی در صورت پرداخت ۱۰۰٪ حق سرانه درمان در ماه برای خود و کلیه افراد تحت تکفل قانونی می توانند از حمایت های درمان سازمان بهره مند گردند. در صورت عدم تمایل به استفاده از درمان، وجهی از مستمری آنان کسر نخواهد شد.

توجه ۵: سوابق پرداخت حق بیمه صاحبان حرف و مشاغل آزاد مربوط به قبل از ۱۳۷۴/۱/۱ و همچنین کلیه سوابق پرداخت حق بیمه با ماهیت اختیاری (با نرخ های ۲۶٪ و ۲۷٪) به عنوان سابقه پرداخت حق بیمه اجباری ملاک عمل خواهد بود.

۵۰- چنانچه بیمه شدگان صاحبان حرف و مشاغل آزاد در زمان ارتباط خود با سازمان امر درمان را انتخاب نموده باشند و مستمری از کارافتادگی کلی غیر ناشی از کار آنان قبل از ۱۳۷۴/۱/۱ برقرار شده باشد کماکان مشمول ماده ۸۹ قانون بوده و همانند سایر مستمری بگیران از حمایت درمان برخوردار خواهند شد.

۵۱- بیمه شدگان مشمول قانون بافندگان قالی، قالیچه، گلیم و زیلو مصوب ۱۳۷۶/۹/۱۱ (با نرخ ۱۴٪) در صورت بهره مندی از مزایای مستمری از کارافتادگی کلی نمی توانند از حمایت های درمان استفاده نمایند. بنابراین کسر ۲ درصد ماده ۸۹ قانون یا سرانه درمان از مستمری این قبیل مستمری بگیران فاقد وجهت قانونی می باشد.

۵۲- با عنایت به تعاریف از کارافتادگی جزئی و غرامت مقطوع نقص عضو در بندهای ۱۴ و ۱۷ ماده ۲ قانون، دریافت کنندگان حمایت های مذکور به دلیل امکان اشتغال به کار نمی توانند از مزایای درمان سازمان بهره مند گردند.

فصل هفتم: فرآیند انجام کار و صدور احکام مستمری از کارافتادگی

الف) فرآیند صدور ترک کار، احکام برقراری و تغییرات مستمری

۵۳- پس از قطعیت آرای کمیسیون های پزشکی واحدهای امور فنی مستمری های شعب مکلفند حداکثر ظرف ۲ روز اداری نسبت به ثبت اطلاعات در فرم "صدور احکام مستمری" از زیر گروه منوی تعهدات بلند مدت و همچنین درخواست اعلام سابقه از طریق ثبت اطلاعات در فرم "دفتر اعلام سابقه" سیستم مکانیزه اقدام نمایند.

۵۴- پس از اعلام قطعی سوابق پرداخت حق بیمه توسط واحد نامنویسی و حسابهای انفرادی، واحد امور فنی مستمری های شعب مکلفند حداکثر ظرف ۲ روز اداری اطلاعات مربوط به کمیسیون پزشکی را در فرم های "نمونه شماره ۱، ۲، ۳ و ۴" که در سیستم مکانیزه با عناوین ذیل طراحی گردیده حسب مورد ثبت نمایند.

۵۴-۱- فرم نمونه شماره ۱ «ضمائم درخواست از کارافتادگی کلی غیر ناشی از کار»

۵۴-۲- فرم نمونه شماره ۲ «ضمائم درخواست از کارافتادگی کلی ناشی از کار»

۵۴-۳- فرم نمونه شماره ۳ «ضمائم درخواست از کارافتادگی جزئی ناشی از کار»

۵۴-۴- فرم نمونه شماره ۴ «ضمائم درخواست غرامت مقطوع نقص عضو»

سازمان تامین اجتماعی
مدیرعامل

جمهوری اسلامی ایران
وزارت تعاون، کار و رفاه اجتماعی

شماره: ۱۰۰۰/۹۶/۵۷۴۳

تاریخ: ۱۳۹۶/۰۶/۰۱

پیوست: دارد

۵۵- با توجه به لزوم استفاده از سیستم مکانیزه، جهت ثبت بازرسی فنی در حوادث ناشی از کار امکان تکمیل اطلاعات در فرم های "نمونه شماره ۲،۳ و ۴" در صورتی امکان پذیر خواهد بود که برای بیمه شده در سیستم مکانیزه، بازرسی ناشی از کار تایید شده توسط واحدامور فنی بیمه شدگان ثبت گردیده باشد.

۵۶- پس از ثبت اطلاعات کمیسیون پزشکی به شرح فوق در سیستم مکانیزه در صورتی که بیمه شده از کارافتاده کلی غیر ناشی از کار دارای شروط ماده ۷۵ قانون باشد یا بیمه شده از کارافتاده کلی ناشی از کارگردیده باشد، با استفاده از کلید «صدور حکم» و انتخاب گزینه «ترک کار» از طریق فرم "نمونه شماره ۵ پیوست" آخرین کارکرد بیمه شده از کارفرما استعلام می گردد.

۵۷- جهت ارائه حمایت به مشمولین بهره مندی از مستمری از کارافتادگی جزئی ناشی از کار و غرامت مقطوع نقص عضو استعلام ترک کار بیمه شده از کارفرما فاقد موضوعیت می باشد.

۵۸- در صورتی که بیمه شده حسب نظریه کمیسیون پزشکی و سوابق پرداخت حق بیمه فاقد شروط ماده ۷۵ قانون باشد، مراتب عدم احراز شرایط بهره مندی از مستمری از کارافتادگی کلی غیر ناشی از کار می بایستی توسط واحد امور فنی مستمری ها از طریق فرم "نمونه شماره ۶" پیوست جهت اعلام به بیمه شده صادر گردد.

۵۹- پس از استعلام ترک کار از کارفرما و یا مرجع اعلام کننده پایان اشتغال (تاکسیرانی، پایانه های حمل و نقل و...) و کنترل آخرین لیست حق بیمه مطابق با ترک کار اعلام شده جهت مشمولین بهره مندی از مستمری از کارافتادگی کلی ناشی و غیر ناشی از کار، با استفاده از کلید "صدور حکم" و انتخاب گزینه "صدور حکم" نسبت به صدور احکام مستمری در سیستم مکانیزه طی فرم های نمونه ذیل حسب مورد اقدام خواهد شد.

۵۹-۱- فرم نمونه شماره "۷" با عنوان «حکم مستمری از کارافتادگی کلی غیر ناشی از کار»

۵۹-۲- فرم نمونه شماره "۸" با عنوان «حکم مستمری از کارافتادگی کلی ناشی از کار»

۵۹-۳- فرم نمونه شماره "۹" با عنوان «حکم مستمری از کارافتادگی جزئی»

۵۹-۴- فرم نمونه شماره "۱۰" با عنوان «حکم غرامت مقطوع نقص عضو»

۶۰- صدور هر گونه حکم تغییرات در سیستم مکانیزه که ناشی از افزایش یا کاهش در سوابق، دستمزد یا درصد از کارافتادگی می باشد باید با شماره سریال تغییرات حکم و اطلاعات اصلاح شده مشخص گردد.

۶۱- در صورتی که احکام مستمری از کارافتادگی کلی یا جزئی به هر علت تعلیق، لغو، مختومه یا به مستمری بازماندگان تبدیل گردد، مراتب می بایست با صدور حکم مربوطه از طریق فرم "نمونه شماره ۱۱" پیوست توسط سیستم مکانیزه صورت پذیرد.

۶۲- با عنایت به راه اندازی پروژه پرونده الکترونیک و به منظور جلوگیری از تولید اسناد کاغذی و لزوم تولید اسناد الکترونیکی و اصلاح فرآیندها، فرم های "نمونه شماره ۵ الی ۱۱" می بایست در سیستم مکانیزه تولید و پس از درج و تکمیل امضاء مسئولین ذیربط (مسئول نامنویسی و حسابهای انفرادی، مسئول امور فنی بیمه شدگان، مسئول امور فنی مستمری ها و ریاست شعبه)، تخصیص شماره و تاریخ دبیرخانه و همچنین شماره مستمری در سیستم مکانیزه ذخیره و امکان چاپ احکام مذکور فراهم گردد.

شماره: ۱۰۰۰/۹۶/۵۷۴۳

تاریخ: ۱۳۹۶/۰۶/۰۱

پوست: وارو

۶۳- به منظور تولید اسناد الکترونیک کلیه فرم های اطلاعاتی در سیستم مکانیزه به همراه امضاء مسئولین ذیربط و شماره و تاریخ دبیرخانه ذخیره و نگهداری خواهد شد.

۶۴- اساس های برقراری به منظور صدور ترک کار یا احکام برقراری مستمری با توجه به تاریخ ابتلاء به بیماری، حادثه غیر ناشی از کار، زمان وقوع حادثه ناشی از کار و همچنین نوع بیمه و حمایت از کارافتادگی قابل ارائه به صورت هوشمند در سیستم تعریف و به شرح ذیل می باشد:

۱- ۶۴- از کارافتادگی کلی غیر ناشی از کار

کد	شرح	شرایط
۱۱۱۰۱	مقررات مربوط به قانون بیمه های اجتماعی	احراز شرایط در زمان بیمه پردازی قبل از ۱۳۵۴/۵/۱۰
۱۳۱۰۲	از کارافتادگی کلی غیر ناشی از کار (مقررات مربوط به ماده ۷۵ قانون تامین اجتماعی)	
۱۳۸۵۰	آراء صادره از سوی مراجع قضایی	در صورت تخصیص کد رمز توسط اداره کل مربوطه

۲- ۶۴- از کارافتادگی کلی ناشی از کار

کد	شرح	شرایط
۱۱۱۰۲	مقررات مربوط به قانون بیمه اجباری کارگران ساختمانی	نوع بیمه کارگران ساختمانی سال ۱۳۵۲
۱۱۱۰۵	از کارافتادگی کلی ناشی از کار (مقررات مربوط به ماده ۷۱ قانون)	
۱۱۸۵۰	آراء صادره از سوی مراجع قضایی	در صورت تخصیص کد رمز توسط اداره کل مربوطه

۳- ۶۴- از کارافتادگی جزئی ناشی از کار

کد	شرح	شرایط
۱۲۱۰۲	جزئی ناشی از کار (مقررات مربوط به ماده ۷۳ قانون)	
۱۲۱۰۶	جزئی اجباری کارگران ساختمانی	نوع بیمه اجباری کارگران ساختمانی سال ۵۲
۱۲۸۵۰	آراء صادره از سوی مراجع قضائی	در صورت تخصیص کد رمز توسط اداره کل مربوطه

۴- ۶۴- غرامت مقطوع نقص عضو

شرح	کد
گرامت مقطوع نقص عضو (مقررات ماده ۷۴ قانون تأمین اجتماعی)	۱۲۱۱۱

ب) تخصیص شماره مستمری از کارافتادگی

۶۵- پس از برقراری حکم مستمری و تایید و امضاء مسئولین ذیربط و همچنین تخصیص شماره و تاریخ دبیرخانه، شماره مستمری ۱۰ رقمی که از سمت چپ دو رقم اول نشاندهنده نوع حمایت از کارافتادگی، سه رقم بعدی کد شعبه برقرار کننده و پنج رقم انتهایی شماره سریال مستمری مربوط به شعبه برقرار کننده می باشد اختصاص خواهد یافت:

۶۵-۱ دو رقم اول شماره مستمری که نشان دهنده نوع حمایت از کارافتادگی می باشد به شرح ذیل می باشد.

- کد ۱۱ مستمری از کارافتادگی کلی ناشی از کار
- کد ۱۲ مستمری از کارافتادگی جزئی ناشی از کار
- کد ۱۳ مستمری از کارافتادگی کلی غیر ناشی از کار

۶۶- با عنایت به اینکه عقد قرار داد بیمه شدگان صاحبان حرف و مشاغل آزاد پس از احراز اشتغال به کار متقاضی در شغل مورد ادعا، شرایط سن و سابقه، معرفی به مراجع معاین و اخذ نظریه مراجع مربوطه صورت می پذیرد، بنابراین در صورت احراز شرایط از کارافتادگی کلی بیمه شدگان مذکور و همچنین مشمولین بیمه های بیمه پدیدآورندگان، نویسندگان کتاب و هنرمندان، بیمه مددجویان تحت پوشش بخش اشتغال و خودکفایی کمیته امداد امام خمینی(ره)، بیمه مجریان طرح های خود اشتغالی و کارآفرینی تحت پوشش بنیاد شهید و امور ایثارگران، بیمه مددجویان، زنان سرپرست خانوار و مربیان مهد کودک خود مالک مشمول یارانه و به منظور بررسی ترک کار این قبیل بیمه شدگان می بایستی ضمن تکمیل فرم "نمونه شماره ۱۲" پیوست توسط بیمه شده، مراتب پایان کار بیمه شده و قطع بیمه پردازی از مراجع معرفی کننده به شرح ذیل استعلام گردد:

۶۶-۱ مشمولین بیمه پدیدآورندگان، نویسندگان کتاب و هنرمندان با تکمیل فرم "نمونه شماره ۱۳" پیوست از صندوق اعتباری حمایت از نویسندگان، روزنامه نگاران و هنرمندان وابسته به وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی.

۶۶-۲ بیمه مددجویان تحت پوشش بخش اشتغال و خود کفایی و بیمه مددجویان، زنان سرپرست خانوار مشمول یارانه کمیته امداد امام خمینی(ره) با تکمیل فرم "نمونه شماره ۱۴" پیوست از معاونت اشتغال و خودکفایی کمیته مذکور.

۶۶-۳ بیمه مجریان طرح های خود اشتغالی و کارآفرینی تحت پوشش بنیاد شهید و امور ایثارگران با تکمیل فرم "نمونه شماره ۱۵" پیوست از بنیاد شهید و امور ایثارگران.

شماره: ۱۰۰۰/۹۶/۵۷۴۳

تاریخ: ۱۳۹۶/۰۶/۰۱

پیوست: دارد

۴-۶۶- بیمه مدد جویان زنان سرپرست خانوار و بیمه مریبان مهد کودک خود مالک مشمول یارانه با تکمیل فرم "نمونه شماره ۱۶" پیوست از سازمان بهزیستی.

۶۷- با عنایت به اینکه مطابق بند ۱۸۵ بخشنامه شماره ۱۷ امور فنی بیمه شدگان (تنقیح و تلخیص) محاسبه گردش حساب در هنگام بهره برداری از سوابق پرداخت حق بیمه صاحبان حرف و مشاغل آزاد و ادامه بیمه به طور اختیاری الزامی می باشد واحد های اجرایی می بایست قبل از صدور فرم ترک کار و یا برقراری مستمری از کارافتادگی از محاسبه گردش حساب بیمه شدگان موصوف اطمینان حاصل نمایند.

فصل هشتم: تغییرات از کارافتادگی

با عنایت به اینکه در احراز شرایط و تعیین میزان مستمری از کارافتادگی سوابق پرداخت حق بیمه، دستمزد پرداختی ظرف ۷۲۰ روز قبل از ابتلا به بیماری یا حادثه ناشی از کار و همچنین درصد از کار افتادگی موثر می باشد بنابراین تغییر در هر یک از موارد یاد شده می تواند منجر به ایجاد تغییرات در احکام از کارافتادگی گردد.

الف) تغییر در سوابق پرداخت حق بیمه و دستمزد موثر در تعیین میزان مستمری

۶۸- در صورتی که پس از برقراری مستمری سوابق پرداخت حق بیمه و دستمزد موثر در تبصره ۲ ماده ۷۲ افزایش یا کاهش یابد واحد های اجرایی باید نسبت به اعمال تغییرات و صدور حکم تغییرات با استفاده از مسیر تعهدات بلند مدت - پایگاه اطلاعات مستمری بگیران - کلید محاسبه مجدد - تغییرات دستمزدی / تغییرات سابقه (حسب مورد) به روش بیان شده در بند ۶۰ اقدام نمایند.

ب) تغییر درصد از کارافتادگی

پس از برقراری انواع مستمری های از کارافتادگی ممکن است به لحاظ ماهیت برخی بیماری ها و همچنین پیشرفت علوم پزشکی که منجر به کشف و ابداع راه های جدید درمانی می شود، تغییراتی در میزان از کارافتادگی حاصل شود لذا با رعایت ماده ۹۳ قانون این دسته از تغییرات به شرح ذیل اعمال خواهد شد:

ب-۱) تغییرات در میزان از کارافتادگی کلی

۶۹- بند "۱" ماده ۹۳ قانون به تغییرات میزان از کارافتادگی کلی توجه داشته و ناظر به موارد زیر است:
مستمری از کارافتادگی کلی در صورت از بین رفتن شرایط از کارافتادگی کلی و به محض اشتغال مجدد مستمری بگیر قطع می گردد. بنابراین در صورت اشتغال به کار ثابت و دریافت حقوق یا مزد مستمر، مستمری از کارافتادگی کلی قطع خواهد شد. در این حالت از زمان اشتغال مجدد می بایست نسبت به مختومه نمودن مستمری از کارافتادگی کلی و بازپرداخت مبالغ دریافتی من غیر حق اقدام گردد. و در صورت بهبود وضعیت جسمی یا روحی مستمری بگیر از کارافتاده کلی و کاهش میزان از کارافتادگی به میزان کمتر از شصت و شش درصد

طبق نظر کمیسیون پزشکی نیز مستمری صرفاً در صورت اشتغال به کار ثابت و دریافت حقوق یا مزد مستمر قطع خواهد شد.

۷۰- در صورت قطع مستمری از کارافتادگی کلی، حکم مستمری از کارافتادگی کلی مختومه و برقراری مجدد آن منوط به احراز شرایط ذیل خواهد بود:

- معرفی بیمه شده به کمیسیون های پزشکی موضوع ماده ۹۱ قانون و بررسی مجدد شرایط از کارافتادگی کلی ذینفع و احراز شرایط برقراری مستمری از کارافتادگی حسب نظریه کمیسیون پزشکی - ترک کار از جانب مستمری بگیر و تأیید موضوع توسط بازرس واحد اجرایی در این حالت بیمه شده مجدداً به کمیسیون پزشکی معرفی و در صورت تشخیص از کارافتادگی کلی توسط کمیسیون پزشکی و احراز شرایط برقراری مستمری از کارافتادگی، حکم از کارافتادگی با مجموع سوابق پرداخت حق بیمه و تاریخ ابتلاء به بیماری یا حادثه مندرج در نظریه کمیسیون پزشکی محاسبه و از تاریخ ترک کار ثانویه پرداخت خواهد گردید.

۷۱- اگر درجه از کارافتادگی کلی ناشی از کار به تشخیص و تأیید کمیسیون پزشکی کاهش یافته و به میزان مندرج در ماده ۷۳ قانون تنزل یابد، مستمری از کارافتادگی کلی از تاریخ تشکیل کمیسیون پزشکی مختومه و تبدیل به مستمری از کارافتادگی جزئی خواهد شد.

۷۲- در صورتی که درجه از کارافتادگی کلی ناشی از کار به تشخیص کمیسیون پزشکی تقلیل یافته و به میزان مندرج در ماده ۷۴ قانون تنزل یابد، مستمری از کارافتادگی کلی مختومه و غرامت مقطوع نقص عضو پرداخت خواهد شد.

توجه ۶: مبنای محاسبه میزان مستمری با رعایت تبصره ۲ ماده ۷۲ قانون، در هر یک از بخش های پیشگفت تاریخ وقوع حادثه ناشی از کار است.

۷۳- در مواردی که مستمری بگیر از کارافتاده کلی اقدام به اشتغال به کار ثابت و بیمه پردازی نماید و در نهایت حائز شرایط برخورداری از مستمری بازنشستگی گردد و یا فوت نماید، در صورت ارائه درخواست بیمه شده و یا بازماندگان وی (حسب مورد) برقراری مستمری بازنشستگی یا فوت (در صورت احراز شرایط قانونی) با رعایت کلیه ضوابط و مقررات بلامانع می باشد.

ب- ۲) کاهش میزان از کارافتادگی جزئی

۷۴- به موجب بند ۲ ماده ۹۳ مستمری از کارافتادگی جزئی ناشی از کار موضوع ماده ۷۳ قانون ظرف مدت پنج سال از تاریخ برقراری قابل بررسی مجدد است و با اعلام کاهش درصد از کارافتادگی توسط کمیسیون پزشکی و در صورت وقوع حالات ذیل، در مستمری پرداختی تجدید نظر می گردد.

۷۴-۱- در صورت تغییر درصد از کارافتادگی جزئی بین ۳۳ تا ۶۶ درصد مستمری جدید از کارافتادگی جزئی برقرار می گردد.

۷۴-۲- با کاهش درصد از کارافتادگی جزئی به میزان ۱۰ لغایت ۳۲ درصد غرامت نقص عضو پرداخت و پرونده مستمری جزئی مختومه خواهد شد.

۷۵- در هر یک از حالات فوق مبنای محاسبه میزان مستمری با رعایت تبصره ۲ ماده ۷۲ قانون، تاریخ وقوع حادثه است و تاریخ پرداخت مستمری از کارافتادگی جزئی جدید تاریخ تحقق تعیین شده توسط کمیسیون های پزشکی خواهد بود.

۷۶- با کاهش درصد از کارافتادگی جزئی و اعلام بهبودی، پرونده مستمری از کارافتادگی جزئی مختومه می شود.

۷۷- بررسی کاهش درجه از کارافتادگی جزئی حداکثر ظرف مدت پنج سال از تاریخ برقراری میسر و با انقضاء مدت مقرر و علیرغم اعلام کاهش درصد توسط کمیسیون، قانوناً مستمری از کارافتادگی جزئی قابل تجدید نظر نخواهد بود.

ب- ۳) افزایش میزان از کارافتادگی جزئی

۷۸- همانگونه که در بند ۳ ماده ۹۳ قانون مقرر گردیده افزایش میزان از کارافتادگی جزئی با تأیید کمیسیون پزشکی در هر برهه از زمان امکان پذیر است و حسب مورد مستمری جزئی افزایش یافته یا تبدیل به مستمری کلی ناشی از کار می گردد. در اینگونه موارد پذیرش افزایش درجه منحصراً در ارتباط با عوارض حادثه ناشی از کار اولیه قابل بررسی خواهد بود و در رأی صادره، تصریح و تأکید بر تغییر و افزایش میزان از کارافتادگی به دنبال وقوع حادثه و بدون تأثیر عوامل جانبی (بیماری، کهولت) در ازدیاد درجه الزامی است. بند ۳ ماده ۹۳ قانون ناظر به موارد زیر است :

- افزایش درجه از کارافتادگی جزئی به جزئی جدید
- افزایش درجه از کارافتادگی جزئی به کلی

۷۹- اعمال افزایش درجه از کارافتادگی جزئی در صورت تشخیص کمیسیون پزشکی فاقد محدودیت زمانی خواهد بود.

۸۰- پیش از اجرای مفاد بند ۳ ماده ۹۳ قانون واحدها موظفند از شمول تبصره های «۱» و «۲» بند «ج» ماده ۴ قانون و عدم خروج متقاضی از نظام تأمین اجتماعی به لحاظ تغییر وضعیت استخدامی اطمینان حاصل نمایند.

۸۱- در صورت افزایش درجه از کارافتادگی و یا تبدیل آن به کلی برای محاسبه مستمری جدید، مبنای اعمال تبصره ۲ ماده ۷۲ قانون، تاریخ وقوع حادثه اولیه است.

۸۲- تجدید نظر در میزان غرامت مقطوع نقص عضو قانوناً امکانپذیر نمی باشد، لیکن همانگونه که در بند ۴۶ بخشنامه شماره ۱۹ امور فنی بیمه شدگان تصریح گردیده در مواردی که بیمه شده با ارائه مدارک درمانی مدعی گردد عضو دیگری در اثر همان حادثه دچار آسیب گردیده و در نظریه کمیسیون پزشکی لحاظ نشده است در این صورت بیمه شده به کمیسیون پزشکی معرفی و در صورت افزایش درصد از کارافتادگی حسب نظریه جدید کمیسیون پزشکی اقدام خواهد شد.

فصل نهم: آرای هیات عمومی دیوان

۸۳- دادنامه شماره ۶۱ مورخ ۷۶/۳/۲۳ هیأت عمومی دیوان عدالت اداری مقرر داشته است؛ « نظر کمیسیون های پزشکی در باب بیماری، نوع و تاریخ امری است فنی و تخصصی که امعان نظر قضایی در زمینه اعتبار ماهوی آن وجه قانونی ندارد...» دادنامه شماره ۷۹ مورخ ۸۵/۲/۱۷ هیأت عمومی دیوان عدالت اداری، در مقام اصلاح دادنامه شماره ۶۱ فقط کلمه تاریخ را از متن دادنامه اخیرالذکر حذف نموده که این امر به هیچ عنوان نافی صلاحیت کمیسیون های پزشکی به عنوان متخصص امر، در تعیین تاریخ ابتلاء به بیماری نیست.

استدلال قضایی که تقاضای اعمال ماده ۵۳ آیین دادرسی دیوان عدالت اداری در خصوص دادنامه ۶۱ را داشته است، اساساً بر مبنای وجود تفاوت بین تاریخ ابتلاء و تاریخ شروع بیماری است و با ارائه تعریف در عبارت اینگونه نظر داشته اند آنچه که باید توسط کمیسیون پزشکی تعیین گردد و مبنای احراز شرایط برای برقراری مستمری از کارافتادگی قرار گیرد، تاریخ ابتلاء است که در ماده ۷۵ قانون تامین اجتماعی بدان تصریح شده است و نه تاریخ شروع و تاریخ شروع بیماری را به سبب عدم بروز علائم حتی توسط متخصصین قابل تشخیص ندانسته اند و اساساً متعرض عدم صلاحیت کمیسیون های پزشکی در تعیین تاریخ ابتلاء نشده اند بلکه بصورت ضمنی صلاحیت کمیسیون های پزشکی را در این خصوص (تعیین تاریخ ابتلاء به بیماری) تأیید نموده اند.

لازم به ذکر است در این رابطه غالباً بیمه شدگان متقاضی برقراری مستمری از کارافتادگی در اعتراض به تاریخ ابتلاء به بیماری تعیین شده توسط کمیسیون های پزشکی شکایاتی را مطرح می نمایند و آراء مختلف و متعارضی نیز از سوی شعب مختلف دیوان در این خصوص صادر گردیده که به طور کلی در هفت دسته قابل تقسیم بندی هستند:

۱-۸۳- نفی صلاحیت کمیسیون پزشکی در تاریخ و تعیین ملاک و الزام سازمان به احراز شرایط ماده ۷۵ قانون

براساس ملاک های تعیین شده

آرای که به استناد دادنامه شماره ۷۹ هیأت عمومی دیوان عدالت اداری ضمن نفی صلاحیت کمیسیون های پزشکی در تعیین تاریخ ابتلاء، امعان نظر قضایی در خصوص تعیین تاریخ ابتلاء را خارج از صلاحیت کمیسیون های پزشکی دانسته و رأساً اقدام به تعیین تاریخ ابتلاء به شرح زیر نموده اند:

۱- تاریخ ابتلاء به بیماری منجر به از کارافتادگی عبارت است از "تاریخ اولین مراجعه به پزشک معالج".

۲- در صورت عدم وجود مدارک و مستندات مثبت تعیین تاریخ اولیه مراجعه به پزشک معالج، تاریخ کمیسیون پزشکی موضوع ماده ۹۱ قانون که براساس آن بیمار از کارافتاده کلی شناخته می شود را به عنوان تاریخ ابتلاء به بیماری منجر به از کارافتادگی تعیین نمود.

در نهایت ضمن نقض تاریخ ابتلاء تعیین شده توسط کمیسیون های پزشکی و الزام سازمان به تعیین تاریخ از کارافتادگی براساس ملاک های فوق، خواسته شاکی مبنی بر برقراری مستمری از کارافتادگی را به سبب لزوم

تعیین تاریخ ابتلاء براساس ملاک های مذکور و سپس بررسی شرایط احراز یا عدم احراز بر مبنای تاریخ ابتلاء تعیین شده، رد نموده اند.

۲-۸۳- ارجاع به کمیسیون همعرض

آرایه که به استناد دادنامه های شماره ۶۱ و ۷۹ هیأت عمومی دیوان عدالت اداری، کمیسیون های پزشکی را مجاز به تعیین تاریخ شروع ندانسته و همچنین تاریخ تعیین شده توسط کمیسیون پزشکی را منطبق با قرائن موجود ندانسته و حکم به نقض رأی از حیث تعیین تاریخ و رسیدگی مجدد در کمیسیون همعرض می نمایند.

۳-۸۳- تاریخ اولین مراجعه به پزشک

آرایه که به استناد دادنامه های معنونه، کمیسیون های پزشکی را فاقد صلاحیت تعیین تاریخ ابتلاء به از کارافتادگی دانسته، ضمن اینکه تاریخ ابتلاء را تاریخ اولین مراجعه به پزشک (منظور کدام پزشک است پزشک معالج یا کمیسیون پزشکی) عنوان نموده و رأی کمیسیون را نقض و جهت رسیدگی مجدد به کمیسیون همعرض و تعیین تاریخ بر مبنای فوق ارجاع داده است.

۴-۸۳- ابطال تاریخ و حکم به برقراری مستمری از کارافتادگی

آرایه که به استناد دادنامه ۷۹ هیأت عمومی دیوان عدالت اداری، کمیسیون های پزشکی را فاقد صلاحیت تعیین تاریخ ابتلاء به بیماری دانسته اند و ضمن نقض رأی کمیسیون پزشکی از حیث تعیین تاریخ، بدون امعان نظر قضایی در خصوص تاریخ ابتلاء، تاریخی را به عنوان تاریخ ابتلاء تعیین نموده تا براساس آن شرایط برخورداری از برقراری مستمری از کارافتادگی احراز شود و رأساً حکم به برقراری مستمری از کارافتادگی صادر نموده اند.

۵-۸۳- نقض آراء کمیسیون بدون تعیین تکلیف موضوع

آرایه که به استناد دادنامه شماره ۷۹ هیأت عمومی دیوان عدالت اداری، کمیسیون های پزشکی را در تعیین تاریخ فاقد صلاحیت دانسته و حکم به نقض رأی معترض عنه در خصوص تعیین تاریخ ابتلاء به از کارافتادگی، بدون ارجاع به کمیسیون همعرض یا تعیین تکلیف دیگری صادر می نمایند (نقض بلا ارجاع).

۶-۸۳- تأیید صلاحیت کمیسیون در تعیین تاریخ از کارافتادگی

آرایه که نظریه کمیسیون پزشکی را در خصوص تعیین تاریخ ابتلاء به از کارافتادگی مورد تأیید قرار داده و خواسته شاکه را در خصوص نقض آن و برقراری مستمری از کارافتادگی رد نموده است.

۷-۸۳- تعیین تاریخ ابتلاء در رأی صادره

آرایه که با امعان نظر قضایی در موضوع رأساً تاریخ ابتلاء را تعیین و شرایط برقراری مستمری را احراز و حکم به برقراری مستمری می نمایند.

۸۴- از آنجائیکه تعارض موجود در آراء مورد استناد و تشتت آراء مذکور، موجب بروز اشکالات و ابهاماتی گردیده، که عملاً اجرای این دسته از آراء را برای سازمان تأمین اجتماعی غیر ممکن ساخته و باعث بلاتکلیفی و سرگردانی سازمان و بیمه شدگان معترض به آراء کمیسیون های پزشکی از حیث تعیین تاریخ ابتلاء شده، لذا جهت رفع ابهامات موجود نحوه اقدام در موارد مذکور به شرح ذیل خواهد بود.

۸۴-۱- در مواردی که آراء صادره از محاکم قضایی مربوطه به بندهای ۸۳/۱ و ۸۳/۳ باشند، واحدهای حقوقی ادارات کل استانها می بایست ضمن اعلام مغایرت آراء مذکور با قوانین تأمین اجتماعی مراتب نحوه اجراء آنها را از مرجع صادر کننده رأی استعلام و سپس طبق نظر واحد حقوقی اقدام نمایند. لازم به ذکر است در مواردی که در متن رأی، تاریخ اولین مراجعه به پزشک بعنوان تاریخ ابتلاء تعیین گردیده، از آنجائیکه تعیین این تاریخ در صلاحیت کمیسیون های پزشکی سازمان می باشد، می بایست موضوع مجدداً در کمیسیون پزشکی طرح و پس از تعیین تاریخ اولین مراجعه بیمه شده به پزشک به عنوان تاریخ ابتلاء به بیماری، چنانچه بیمه شده حائز شرایط بهره مندی از مستمری از کارافتادگی نباشد، رأی اجرا شده تلقی گردیده و می بایستی مراتب (حسب مورد) به مرجع صادر کننده رأی اعلام گردد.

۸۴-۲- در خصوص آرای مذکور در بند ۸۳/۲ ضمن طرح مجدد موضوع در کمیسیون همعرض پزشکان مکلف به تعیین تاریخ ابتلاء (تشدید) بیماری بوده و در صورتی که بیمه شده با تاریخ تعیین شده توسط کمیسیون همعرض حائز شرایط بهره مندی از مستمری از کارافتادگی کلی نباشد، مراتب مبنی بر اجرای رأی توسط سازمان و نتیجه می بایست توسط واحد حقوقی اداره کل به مرجع صادر کننده رأی اعلام گردد.

۸۴-۳- در رابطه با آراء ذکر شده در بندهای ۸۳/۴، ۸۳/۵ و ۸۳/۷ واحد حقوقی ادارات کل استانها می بایست حسب مورد نسبت به اعمال طرق فوق العاده یا استعلام و درخواست رفع ابهام از شعبه صادر کننده رأی اقدام و بر اساس نتایج حاصله مراتب نحوه اجرای رأی را به واحد ذیربط جهت اجرا ارسال نمایند.

۸۵- در صورت نیاز به ارائه لایحه تقاضای اعمال ماده ۷۹ قانون تشکیلات و آیین دادرسی دیوان عدالت اداری توسط ادارات کل (با عنایت به قطعی و لازم الاجرا بودن آراء صادره از مراجع قضایی) و به منظور پیشگیری از اعمال ضمانت اجرایی استنکاف از اجرای دادنامه، در صورتی که تقاضای اعمال طرق فوق العاده سازمان از سوی مرجع رسیدگی کننده مورد پذیرش قرار نگیرد و مرجع یاد شده اقدام به صدور اخطار اجرائی نماید ضروریست حسب نظر شعبه مربوطه اجرای احکام اقدام و پیگیری های لازم در خصوص اعمال ماده قانونی مذکور صورت پذیرد.

فصل دهم: سایر موارد

۸۶- مستخدمین جانباز از کارافتاده کلی حسب صراحت ماده واحده قانون حالت اشتغال مصوب ۷۲/۶/۳۰ مجلس شورای اسلامی به منزله مستخدمین شاغل بوده و برای ایشان حقوق حالت اشتغال برقرار می گردد و در صورت اشتغال ایثارگران (جانبازان و آزادگان از کارافتاده کلی) در دستگاه های اجرایی حسب صراحت تبصره ۲ ماده ۳۹ قانون جامع خدمات رسانی به ایثارگران حقوق حالت اشتغال ایشان قطع نمی گردد. با توجه به اینکه اساساً ماهیت برقراری حقوق حالت اشتغال و مستمری از کارافتادگی کلی از یکدیگر متفاوت می باشند لذا پرداخت هیچ یک موجب قطع دیگری نخواهد بود.

۸۷- به موجب مفاد ماده ۵۳ قانون خدمت وظیفه عمومی و تبصره ۲ ذیل آن، کسانی که به موجب قانون خدمت وظیفه عمومی به خدمت پذیرفته می شوند چنانچه در حین خدمت وظیفه عمومی در هر یک از دوره های ضرورت، احتیاط و ذخیره به سبب انجام وظیفه یا شرکت در عملیات رزمی شهید، فوت و یا معلول شوند جزء

پرسنل ثابت محل خدمت خود محسوب شده و از لحاظ پرداخت حقوق وظیفه و مستمری، مشمول قوانین و مقررات مربوط به پرسنل کادر ثابت هم درجه خود می باشند و در چنین حالتی به استناد تبصره ۲ ذیل بند (ج) ماده ۴ قانون، تابع قوانین و مقررات خاص خود خواهند بود و از شمول قانون تأمین اجتماعی خارج می باشند.

۸۸- در مواردی که بیمه شده دچار حادثه ناشی از کار گردیده و پس از طی مراحل درمانی و توانبخشی و تحقق ماده ۷۰ قانون علاوه بر ارائه مدارک و مستندات درمانی مرتبط با حادثه، مدارک و مستندات درمانی دیگری نیز بابت بیماری عادی یا حادثه غیر ناشی از کار ارائه نماید با توجه به تاثیر از کارافتادگی جزئی بر میزان تعیین متوسط دستمزد و همچنین اجرای ماده ۶۶ قانون در حوادث ناشی از کار، ابتدا بایستی حسب مواد ۷۱، ۷۳ و ۷۴ قانون موضوع ارائه حمایت های قانونی ناشی از کار بررسی، سپس با رعایت بند ۴۳ بخشنامه شماره ۱۹ امور فنی بیمه شدگان نسبت به معرفی بیمه شده به کمیسیون پزشکی اقدام گردد.

۸۹- مشمولین قانون **بیمه اجتماعی** کارگران ساختمانی (مصوب ۱۳۸۶/۸/۹) از کلیه حمایت های از کارافتادگی ناشی و غیر ناشی از کار بهره مند می گردند لیکن مشمولین قانون **بیمه اجباری** کارگران ساختمانی مصوب ۱۳۵۲/۸/۲۱ صرفاً از حمایت های از کارافتادگی ناشی از کار بهره مند خواهند شد.

۹۰- از آنجائیکه میزان مستمری از کارافتادگی بر اساس ماده ۷۲ قانون و تبصره ۲ آن تعیین می گردد و پرداخت مستمری از کارافتادگی کلی غیرناشی از کار از تاریخ برقراری یا ترک کار هر کدام موخر باشد در نظر گرفته می شود، بنابراین در مواردی که تاریخ برقراری و پرداخت مستمری در یک سال نباشد مستمری تعیین شده پس از اعمال افزایشات ماده ۹۶ قانون از تاریخ ترک کار پرداخت خواهد شد.

مثال ۲: چنانچه بیمه شده ای حسب نظریه کمیسیون پزشکی بدوی مورخ ۱۳۹۴/۱۲/۱۸ با تاریخ ابتلاء به بیماری ۱۳۹۴/۶/۲۵ از کارافتاده کلی غیر ناشی از کار گردد و لغایت ۱۳۹۵/۲/۱۱ دارای اشتغال و لیست پرداخت حق بیمه باشد مستمری وی پس از تعیین و اعمال افزایش ماده ۹۶ از تاریخ ترک کار قابل پرداخت خواهد بود.

۹۱- انصراف بیمه شده یا مستمری بگیر از کارافتاده از دریافت مستمری با ارائه درخواست کتبی و ثبت در دفتر شعبه منضم به اقرارنامه محضری که در متن آن موارد ذیل درج و اعلام گردیده باشد امکان پذیر می باشد:

۹۱-۱- مراتب آگاهی کامل از ضوابط و مقررات قانون تأمین اجتماعی در زمینه مستمری

۹۱-۲- مراتب آگاهی از شرایط مستمری، مزایای متعلقه و میزان آنها

۹۱-۳- علت انصراف از دریافت مستمری

۹۱-۴- مراتب آگاهی از آثار انصراف دریافت مستمری

۹۱-۵- درج عبارت " انصراف از دریافت مستمری به اختیار خویش "

۹۱-۶- اظهار صریح مبنی بر عدم هرگونه ادعا نسبت به حقوق و مزایای متعلقه از تاریخ اعلام انصراف به بعد

۹۱-۷- پرداخت خسارات وارده به سازمان به قائم مقامی از کارفرما در صورتی که برقراری مستمری به سبب بروز حوادث ناشی از کار یا بیماری های حرفه ای صورت پذیرفته باشد و امکان وصول خسارات از کارفرمای مقصر میسر نباشد.

۹۲- واحدهای اجرائی موظفند بنا به تقاضای مستمری بگیر، از تاریخ ثبت درخواست انصراف از دریافت مستمری در دفتر شعبه نسبت به توقف پرداخت مستمری اقدام نمایند. البته این امر به معنی اسقاط حق بیمه شده محسوب نمی گردد و در صورت ارائه درخواست برقراری مجدد، از تاریخ درخواست مستمری پس از اعمال افزایشات موضوع ماده ۹۶ قانون پرداخت می گردد.

۹۳- مطابق بند ۳ ماده ۲۰ قانون حفاظت در برابر اشعه (مصوب ۱۳۶۸/۱/۲۰) و آیین نامه اجرایی آن افرادی که به طور مستمر به کار با اشعه و مواد پرتوزا اشتغال داشته باشند، مزایایی برای ایشان در نظر گرفته می شود که از جمله این مزایا افزایش مدت خدمت تا یکسال به ازای هر یک سال کار با اشعه (حداکثر افزایش ۱۰ سال) است که هم از نظر بازنشستگی و هم از کارافتادگی قابل محاسبه است. نکته قابل توجه اینکه سنوات ارفاقی مشمولین قانون موصوف صرفاً در تعیین میزان مستمری لحاظ خواهد شد.

۹۴- به موجب بند «ب» ماده ۶۲ قانون تامین اجتماعی که مقرر می دارد: «پرداخت غرامت دستمزد ایام بیماری تا زمانی که بیمه شده به تشخیص سازمان قادر به کار نبوده و به موجب مقررات این قانون از کارافتاده نشده باشد ادامه خواهد یافت» لذا ادامه پرداخت غرامت دستمزد به بیمه شدگانی که به تشخیص کمیسیون پزشکی موضوع ماده ۹۱ قانون از کارافتاده کلی شناخته شده اند امکان پذیر نخواهد بود و در حوادث ناشی از کار نیز غرامت دستمزد تا تاریخ تحقق از کارافتادگی قابل پرداخت می باشد.

۹۵- حوادث ناشی از کار در مورد مشمولین بیمه ایرانیان خارج از کشور موضوعیت نداشته و سایر شرایط و نحوه برقراری مستمری از کارافتادگی این قبیل بیمه شدگان که حق بیمه آنان با نرخ ۲۰٪/۱۸٪ سهم بیمه شده + ۲٪ سهم دولت) پرداخت می گردد همانند سایر بیمه شدگان خواهد بود.

۹۶- حسب رأی شماره ۱۵۶ مورخ ۱۳۴۸/۱/۲۰ صادره از هیأت عمومی دیوان عالی کشور که مقرر می دارد: «...نظر به اینکه برقراری و پرداخت حقوق مستخدمین که دولت در مقام اجرای قوانین استخدامی مکلف به انجام آن است با معاملات دولت و همچنین معاملات و تعهدات اشخاص متمایز و متفاوت است تأخیر در انجام آن مشمول فصل سوم از باب دهم قانون آئین دادرسی مدنی نمی باشد و مستلزم تأدیه خسارت تأخیر نیست..» با عنایت به اینکه پرداخت حقوق مستخدمین دولت از شمول معاملات اشخاص حقیقی و حقوقی خارج می باشد، لذا با وحدت ملاک از دادنامه فوق الذکر از آن جایی که پرداخت مزایای تأمین اجتماعی به بیمه شده نیز جزء معاملات سازمان محسوب نگردیده بلکه صرفاً از حمایت های سازمان به شمار می رود، بنابراین عدم پرداخت مستمری از کارافتادگی یا تأخیر در پرداخت آن به بیمه شده مشمول پرداخت خسارت تأخیر تأدیه نمی باشد.

۹۷- شرکت مشاور مدیریت و خدمات ماشینی تأمین مکلف است در اسرع وقت با همکاری واحدهای ذیربط نسبت به تهیه و اصلاح نرم افزار مربوطه متناسب با مفاد این بخشنامه اقدام نماید.

۹۸- مسئول حسن اجرای این بخشنامه معاونت های فنی و درآمد، درمان و دفتر راهبری سیستم ها در ستاد مرکزی، شرکت مشاور مدیریت و خدمات ماشینی تأمین، مدیران کل، معاونین بیمه ای و مدیریت درمان استانها،

روسا و کارشناسان ارشد امور فنی مستمری ها، امور فنی بیمه شدگان، درآمد حق بیمه، نامنویسی و حسابهای انفرادی در ادارات کل استان ها، رؤسا، معاونین و مسئولین ذیربط در واحد های اجرایی خواهند بود.

فصل یازدهم: فهرست قوانین، نظریه های شورای حقوقی سازمان، بخشنامه ها، دستورالعمل ها و دستورات اداری که در تلخیص این بخشنامه مورد استفاده قرار گرفته عبارتند از:

- ۱- قانون بیمه های اجتماعی کارگران - مصوب ۱۳۳۱
- ۲- قانون بیمه های اجتماعی کارگران - مصوب ۱۳۳۴
- ۳- قانون بیمه اجباری کارگران ساختمانی - مصوب ۱۳۵۲/۸/۲۱
- ۴- قانون تامین اجتماعی - مصوب تیر ماه ۱۳۵۴
- ۵- لایحه قانونی الحاق یک تبصره به لایحه قانون راجع به برقراری حقوق وظیفه درباره کارکنان دولت و مشمولین قانون تامین اجتماعی که در جریان انقلاب اسلامی ایران از کارافتاده یا به درجه شهادت نائل شده یا می شوند. (مصوب ۱۳۵۸/۱۲/۲۷)
- ۶- لایحه قانونی راجع به برقراری حقوق وظیفه درباره کارکنان دولت و مشمولین قانون تامین اجتماعی که در جریان انقلاب اسلامی ایران از کارافتاده یا به درجه شهادت نائل شده یا می شوند. (مصوب ۱۳۵۸/۹/۲۱)
- ۷- قانون برقراری حقوق وظیفه از کارافتادگی و وظیفه عائله تحت تکفل جانبازان و شهدای انقلاب اسلامی ایران و جنگ تحمیلی و پرداخت حقوق و مزایای مجروحین جنگ تحمیلی و انقلاب اسلامی (مصوب ۱۳۶۱/۱۱/۲۵)
- ۸- قانون الحاق یک تبصره به ماده چهار قانون برقراری حقوق وظیفه از کارافتادگی و وظیفه عائله تحت تکفل جانبازان و شهدای انقلاب اسلامی ایران و جنگ تحمیلی و پرداخت حقوق و مزایای مجروحین جنگ تحمیلی و انقلاب اسلامی (مصوب ۱۳۶۱/۱۱/۲۵) و اصلاح ماده ۱۰ آن (مصوب ۱۳۶۴/۱۱/۶)
- ۹- قانون حفاظت در برابر اشعه- مصوب ۱۳۶۸/۱/۲۰
- ۱۰- قانون اصلاح مواد ۷۲ و ۷۷ و تبصره ماده ۷۶ قانون تامین اجتماعی مصوب ۱۳۵۴ و الحاق دو تبصره به ماده ۷۶ مصوب ۱۳۷۱/۱۲/۱۶
- ۱۱- قانون حالت اشتغال مستخدمین شهید، جانباز، از کارافتاده و مفقودالانقلاب اسلامی و جنگ تحمیلی- مصوب ۱۳۷۲/۶/۳۰
- ۱۲- قانون اصلاح تبصره ۶ قانون حالت اشتغال مستخدمین شهید، جانباز، از کارافتاده و مفقودالانقلاب اسلامی و جنگ تحمیلی (مصوب ۱۳۷۴/۹/۲۶)
- ۱۳- قانون بیمه بازنشستگی، فوت و از کارافتادگی بافندگان قالی، قالیچه، گلیم و زیلو (مصوب ۷۶/۹/۱۱)
- ۱۴- قانون بیمه اجتماعی کارگران ساختمانی - مصوب ۱۳۸۶/۸/۹
- ۱۵- قانون جامع خدمات رسانی به ایثارگران - مصوب ۱۳۹۱/۱۰/۲

شماره: ۱۰۰۰/۹۶/۵۷۴۳

تاریخ: ۱۳۹۶/۰۶/۰۱

پوست: دارد

۱۶- دادنامه شماره ۶۱ مورخ ۷۷/۳/۲۳ هیأت عمومی دیوان عدالت اداری در خصوص مقام تشخیص شروع و نوع بیماری بیمه شده جهت اجرای ماده ۷۵ قانون تامین اجتماعی و اعتبار نظر کمیسیون پزشکی در خصوص بیماری و نوع و تاریخ آن

۱۷- دادنامه شماره ۷۹ مورخ ۸۵/۲/۱۷ هیأت عمومی دیوان عدالت اداری در خصوص تعیین "تاریخ" شروع از کارافتادگی

۱۸- نظریه مورخ ۱۳۸۶/۱۱/۱۰ شورای حقوقی پیرامون لازم الاجرا بودن آرای کمیسیون های پزشکی در صورت قطعیت

۱۹- نظریه مورخ ۱۳۹۳/۸/۲۴ شورای حقوقی در خصوص چگونگی اعلام ترک کار بیمه شدگان در هنگام برقراری مستمری

۲۰- دادنامه شماره ۱۸۰ هیأت تخصصی بیمه، کار و تامین اجتماعی مورخ ۱۳۹۴/۵/۶ در خصوص رد درخواست ابطال بندهای (۶، ۷ و ۸) دستوراداری شماره ۵۰۱۵/۸۱ معاونت فنی و درآمد تامین اجتماعی از تاریخ تصویب ۱۳۷۹/۱/۱۷ (موضوع بیمه صاحبان حرف و مشاغل آزاد و بیمه اختیاری)

۲۱- آئین نامه اجرایی کمیسیون های پزشکی بدوی و تجدید نظر موضوع ماده ۹۱ قانون تامین اجتماعی مصوب ۱۳۶۶/۳/۶ و اصلاحات مورخ ۱۳۶۷/۷/۶، ۱۳۷۱/۵/۱۹، ۱۳۷۸/۵/۲

۲۲- آئین نامه اجرائی قانون اصلاح بند (ب) و تبصره "۳" ماده "۴" قانون تأمین اجتماعی- مصوب ۱۳۶۶/۷/۲۹

۲۳- آیین نامه اجرایی قانون حفاظت در برابر اشعه- مصوب ۱۳۶۹/۲/۲

۲۴- آیین نامه اجرایی قانون بیمه بازنشستگی، فوت و از کارافتادگی بافندگان قالی، قالیچه، گلیم و زیلو ۱۳۷۹/۱۲/۱۷

۲۵- بخشنامه شماره ۵۸۸ مورخ ۱۳۶۷/۹/۲۲ فنی با موضوع "سنوآت پرداخت حق بیمه موضوع ماده ۷۲ قانون"

۲۶- بخشنامه شماره ۶۲۰ فنی مورخ ۱۳۷۳/۸/۲۲ با موضوع "بیمه صاحبان حرف و مشاغل آزاد و بیمه اختیاری"

۲۷- بخشنامه مشترک فنی و درآمد و درمان به شماره ۱۰۰۰/۹۳/۶۶۹۷ مورخ ۱۳۹۳/۷/۱۴ با موضوع "بیمه ایرانیان خارج از کشور"

۲۸- بخشنامه شماره ۱۹ امور فنی بیمه شدگان با موضوع "معرفی بیمه شدگان به کمیسیون پزشکی موضوع ماده ۹۱ قانون تامین اجتماعی"

۲۹- بخشنامه شماره ۱۷ امور فنی بیمه شدگان (تنقیح و تلخیص) با موضوع "بازبینی، تجمیع و تلخیص بخشنامه ها و دستورات اداری بیمه صاحبان حرف و مشاغل آزاد"

۳۰- دستورالعمل شماره ۳ مکانیزه مستمری ها - سیستم از کارافتادگی به شماره ۵۰۳۰/۵۵۳۹۲ مورخ ۱۳۷۹/۶/۶

۳۱- دستور اداری شماره ۶/۸۹۳۱ مورخ ۱۳۷۳/۶/۲ با موضوع "احتساب مبلغ مستمری از کارافتادگی جزئی به عنوان قسمتی از دستمزد بیمه شدگان"

۳۲- دستور اداری مشترک معاونت درمان و فنی و درآمد به شماره ۵۰۰۰/۶۹۴۶ مورخ ۱۳۸۱/۲/۱ با موضوع "نحوه ابلاغ آراء کمیسیون پزشکی بدوی به بیمه شدگان"

شماره: ۱۰۰۰/۹۶/۵۷۴۳
تاریخ: ۱۳۹۶/۰۶/۰۱
پیوست: دارد

- ۳۳- دستور اداری مشترک فنی و درآمد و درمان به شماره ۵۰۰۰/۶۹۴۷۱ مورخ ۱۳۸۴/۸/۱۰ با موضوع "شروع بیماری منجر به ازکارافتادگی"
- ۳۴- دستور اداری شماره ۱۰۰۰/۹۱/۸۳۳۵ مورخ ۱۳۹۱/۹/۶ با موضوع: "وضعیت مستمری ازکارافتادگی جزئی ناشی از کار بیمه شدگانی که از شمول مقررات قانون تامین اجتماعی خارج می شوند"
- ۳۵- دستور اداری مشترک شماره ۵۰۳۰/۹۳/۱۶۰۳ مورخ ۱۳۹۳/۴/۱ با موضوع "تاریخ تحقق ازکارافتادگی در حوادث ناشی از کار"
- ۳۶- دستور اداری حوزه فنی و درآمد به شماره ۵۰۱۰/۹۴/۴۱۷۴ مورخ ۱۳۹۴/۱۱/۲۶ با موضوع "تبدیل سوابق ۱۴٪ قالبیافان سوابق کامل"
- ۳۷- دستور اداری شماره ۵۰۱۰/۹۵/۱۵۳۱ مورخ ۱۳۹۵/۵/۴ حوزه فنی و درآمد با موضوع "لزوم استفاده از سیستم مکانیزه بازرسی فنی (حادثه - کفالت)"

دین...التوفیق
دکتر سید تقی نوربخش
مدیرعامل

omoopeyman.ir

بخشنامه

(تنقیح و تلخیص)

**موضوع: بازبینی، تجمیع و تلخیص بخشنامه ها
و دستورات اداری مستمری از کارافتادگی**

حوزه

معاونت فنی و درآمد

**اداره کل تأمین اجتماعی استان...
شعبه...****فصل اول : مقدمه، کلیات، تعاریف و مواد قانونی****۱- مقدمه**

مستمری از کارافتادگی از جمله تعهدات مقرر در قانون تأمین اجتماعی به بیمه شدگان اصلی می باشد که به دلیل اهمیت آن مواد متعددی از قانون مذکور من جمله " بندهای ۷، ۸، ۱۳، ۱۴ و ۱۷ ماده ۲، بند « د » ماده ۳ فصل اول، مواد ۶۰، ۶۱ و ۶۶ فصل پنجم، مواد ۷۰ الی ۷۵ فصل ششم و بند «۲» تبصره «۲» ماده واحده قانون اصلاح ماده ۷۶ از فصل هفتم" به مقوله از کارافتادگی و انواع آن اختصاص یافته است.

تنوع اقدامات حوزه از کارافتادگی، ایجاد وحدت رویه در اجرای مقررات، آئین نامه ها، بخشنامه ها و دستورات اداری مرتبط را به منظور تسهیل در ارائه خدمات، روانسازی امور، افزایش رضایتمندی و از همه مهم تر حفظ حقوق قانونی متقابل سازمان تأمین اجتماعی و بیمه شدگان، الزامی نموده است.

لذا در راستای تنقیح، تجمیع و تلخیص بخشنامه ها و دستورات اداری، شفاف سازی مقررات، تسهیل در ارائه خدمات، ایجاد وحدت رویه در انجام امور و همچنین جهت اطلاع رسانی مناسب و تبیین یکپارچه موضوع از کارافتادگی، بخشنامه حاضر از تاریخ صدور جایگزین کلیه بخشنامه ها و دستورات اداری صادره در این زمینه خواهد شد.

۲- کلیات

حمایت مستمر از بیمه شدگانی که در معرض خطرات و آسیب های جسمی و مالی قرار می گیرند، یکی از مهمترین کارکردهای تأمین اجتماعی است و بر همین اساس پس از وقوع حادثه و یا ابتلاء به بیماری با ارائه خدمات توانبخشی تلاش خواهد شد سلامت یا قابلیت های سودمند به بیمه شده بازگردانده شود. علی رغم تلاش های صورت پذیرفته شده چنانچه بر اثر حادثه یا بیماری، قدرت بیمه شده برای ادامه کار کاهش یابد و نتواند درآمد قبلی خود را کسب کند، سازمان تأمین اجتماعی وی را تحت پوشش حمایت های از کارافتادگی قرار می دهد.

از کارافتادگی که از تعهدات پیش بینی شده در قوانین بیمه های اجتماعی از جمله در قانون تامین اجتماعی (بند " د " ماده ۳) می باشد، در زمره تعهدات بلندمدت محسوب و از آنجاکه بیماری ها و حوادث به عنوان عوامل مهم در بروز از کارافتادگی محسوب می شوند، با لحاظ میزان آسیب های جسمی و روحی وارد شده به فرد به انواع کلی، جزئی و غرامت مقطوع نقص عضو تقسیم می گردد.

۳- تعاریف و مواد قانونی

اهم مقرراتی که در قوانین سابق بیمه های اجتماعی کارگران پیرامون موضوعات مرتبط با از کارافتادگی می توان به آنها اشاره نمود ماده ۴۲ قانون بیمه های اجتماعی کارگران - مصوب ۱۳۳۱، مواد ۵۹ الی ۶۴ از فصل ششم و مواد ۸۳ و ۸۴ از فصل هشتم قانون بیمه های اجتماعی کارگران - مصوب ۱۳۳۴ می باشند. با تصویب قانون تامین اجتماعی در تیر ماه ۱۳۵۴ تعاریف و مواد قانونی مرتبط با حوزه از کارافتادگی به شرح ذیل می باشند:

۱-۳- **قانون:** قانون تامین اجتماعی مصوب ۱۳۵۴ با آخرین اصلاحات می باشد.

۲-۳- **بیمه شده:** بیمه شده شخصی است که راساً مشمول مقررات تامین اجتماعی بوده و با پرداخت مبالغی به عنوان حق بیمه حق استفاده از مزایای مقرر در این قانون را دارد.

۳-۳- **بیماری:** وضع غیرعادی جسمی یا روحی است که انجام خدمات درمانی را ایجاب می کند یا موجب عدم توانایی موقت اشتغال به کار می شود یا اینکه موجب هردو در آن واحد می گردد.

۴-۳- **حادثه:** حادثه از لحاظ این قانون اتفاقی است پیش بینی نشده که تحت تاثیر عامل یا عوامل خارجی در اثر عمل یا اتفاق ناگهانی رخ می دهد و موجب صدماتی بر جسم یا روان بیمه شده میگرد.

۵-۳- **از کارافتادگی کلی:** عبارت است از کاهش قدرت کار بیمه شده به نحوی که نتواند با اشتغال به کار سابق یا کار دیگری بیش از یک سوم از درآمد قبلی خود را به دست آورد.

۶-۳- **از کارافتادگی جزئی ناشی از کار:** عبارت است از کاهش قدرت کار بیمه شده به نحوی که با اشتغال به کار سابق یا کار دیگر فقط قسمتی از درآمد خود را به دست آورد.

۷-۳- **غرامت مقطوع نقص عضو:** مبلغی است که بطور یکجا برای جبران نقص عضو یا جبران تقلیل درآمد بیمه شده به شخص او داده می شود.

۸-۳- **حادثه ناشی از کار:** حوادثی هستند که در حین انجام وظیفه و به سبب آن برای بیمه شده اتفاق می افتد. مقصود از حین انجام وظیفه تمام اوقاتی است که بیمه شده در کارگاه یا موسسات وابسته یا ساختمان ها و محوطه آن مشغول کار باشد و یا به دستور کارفرما در خارج از محوطه کارگاه عهده دار انجام ماموریتی باشد. اوقات مراجعه به درمانگاه و یا بیمارستان و یا برای معالجات درمانی و توانبخشی و اوقات رفت و برگشت بیمه شده از منزل به کارگاه جزء اوقات انجام وظیفه محسوب می گردد مشروط بر اینکه حادثه در

زمان عادی رفت و برگشت به کارگاه اتفاق افتاده باشد حوادثی که برای بیمه شده حین اقدام برای نجات سایر بیمه شدگان و مساعدت به آنان اتفاق می افتد حادثه ناشی از کار محسوب می شود.

۹-۳- ماده ۷۰ قانون: بیمه شدگانی که طبق نظر پزشک معالج غیر قابل علاج تشخیص داده می شوند پس از انجام خدمات توان بخشی و اعلام نتیجه توان بخشی یا اشتغال چنانچه طبق نظر کمیسیون های پزشکی مذکور در ماده ۹۱ این قانون توانایی خود را کلاً یا بعضاً از دست داده باشند به ترتیب زیر با آنها رفتار خواهد شد:

الف) هرگاه درجه کاهش قدرت کار بیمه شده شصت و شش درصد و بیشتر باشد از کارافتاده کلی شناخته می شود.

ب) چنانچه میزان کاهش قدرت کار بیمه شده بین سی و سه تا شصت و شش درصد و به علت حادثه ناشی از کار باشد از کارافتاده جزئی شناخته می شود.

ج) اگر درجه کاهش قدرت کار بیمه شده بین ده تا سی و سه درصد بوده و موجب آن حادثه ناشی از کار باشد استحقاق دریافت غرامت نقص مقطوع را خواهد داشت.

۱۰-۳- ماده ۷۱ قانون: بیمه شده ای که در اثر حادثه ناشی از کار یا بیماری حرفه ای از کارافتاده کلی شناخته شود بدون در نظر گرفتن مدت پرداخت حق بیمه استحقاق دریافت مستمری از کارافتادگی کلی ناشی از کار را خواهد داشت.

۱۱-۳- ماده ۷۲ قانون: میزان مستمری ماهانه از کارافتادگی کلی ناشی از کار عبارت است از یک سی ام مزد یا حقوق متوسط بیمه شده ضربدر سنوات پرداخت حق بیمه مشروط بر اینکه این مبلغ از پنجاه درصد مزد یا حقوق متوسط ماهانه او کمتر و از صد درصد آن بیشتر نباشد. در مورد بیمه شدگانی که دارای همسر بوده یا فرزند یا پدر یا مادر تحت تکفل داشته باشند و مستمری استحقاقی آنها از شصت درصد مزد یا حقوق متوسط آنها کمتر باشد علاوه بر آن معادل ده درصد مستمری استحقاقی به عنوان کمک مشروط بر آنکه جمع مستمری و کمک از (۶۰٪) تجاوز نکند پرداخت خواهد شد.

تبصره یک: شوهر یا فرزند یا پدر یا مادر با شرایط زیر تحت تکفل بیمه شده محسوب می شوند:

۱- سن شوهر از شصت سال متجاوز باشد و یا به تشخیص کمیسیون های پزشکی موضوع ماده ۹۱ این قانون از کارافتاده کلی بوده و در هر حال مستمری دریافت ننماید و معاش او توسط زن تأمین شود.

۲- فرزندان ذکور بیمه شده که به استناد مفاد بند (۳) ماده ۴۸ قانون حمایت خانواده از تاریخ ۱۳۹۲/۲/۷ (تاریخ لازم الاجرا شدن قانون حمایت خانواده) حداکثر سن فرزند ذکور تا بیست سالگی (حداکثر ۱۹ سال تمام) تغییر و پس از آن منحصراً در صورت اشتغال به تحصیل در مقاطع دانشگاهی تعیین گردیده و یا اینکه معلول از کارافتاده نیازمند شناخته شود و فرزند اناث در صورتی که فاقد شغل و شوهر باشند.

۳- سن پدر از شصت و سن مادر از پنجاه و پنج سال بیشتر بوده یا اینکه به تشخیص کمیسیون های پزشکی موضوع ماده ۹۱ این قانون از کارافتاده (کلی) باشند و معاش آنها توسط بیمه شده تأمین و در هر حال مستمری دریافت نمایند.

تبصره دو: مزد یا حقوق متوسط ماهانه بیمه شده موضوع این ماده عبارت است از جمع کل مزد یا حقوق او که به ماخذ آن حق بیمه دریافت گردیده ظرف هفتصد و بیست روز قبل از وقوع حادثه ناشی از کار یا شروع بیماری حرفه ای که منجر به از کارافتادگی شده است تقسیم بر روزهای کار ضرب در سی.

۱۲-۳- **ماده ۷۳ قانون:** به بیمه شده ای که در اثر حادثه ناشی از کار بین سی و سه تا شصت و شش درصد توانایی کار خود را از دست داده باشد مستمری از کارافتادگی جزئی ناشی از کار پرداخت خواهد شد. میزان مستمری عبارتست از حاصل ضرب درصد از کارافتادگی در مبلغ مستمری از کارافتادگی کلی استحقاقی که طبق ماده ۷۲ این قانون تعیین میگردد.

۱۳-۳- **ماده ۷۴ قانون:** بیمه شده ای که در اثر حادثه ناشی از کار بین ده تا سی و سه درصد توانایی کار خود را از دست داده باشد استحقاق دریافت غرامت نقص عضو را خواهد داشت میزان این غرامت عبارت است از سی و شش برابر مستمری استحقاقی مقرر در ماده ۷۲ این قانون ضرب در، درصد از کارافتادگی.

۱۴-۳- **ماده ۷۵ قانون:** بیمه شده ای که ظرف ده سال قبل از وقوع حادثه غیرناشی از کار یا ابتلاء به بیماری حداقل حق بیمه یکسال کار را که متضمن حق بیمه نود روز کار ظرف یکسال قبل از وقوع حادثه یا بیماری منجر به از کارافتادگی باشد پرداخت نموده باشد در صورت از کارافتادگی کلی حق استفاده از مستمری از کارافتادگی کلی غیرناشی از کار ماهانه را خواهد داشت.

تبصره یک: محاسبه متوسط دستمزد و مستمری از کارافتادگی موضوع ماده فوق به ترتیب مقرر در ماده ۷۲ این قانون و تبصره ۲ آن صورت خواهد گرفت.

۱۵-۳- **ماده ۹۱ قانون:** برای تعیین میزان از کارافتادگی جسمی و روحی بیمه شدگان و افراد خانواده آنها کمیسیون های بدوی و تجدیدنظر پزشکی تشکیل خواهد شد. ترتیب تشکیل و تعیین اعضا و ترتیب رسیدگی و صدور رأی براساس جدول میزان از کارافتادگی طبق آئین نامه ای خواهد بود که به پیشنهاد این سازمان و سازمان تأمین خدمات درمانی به تصویب شورای عالی می رسد. (آیین نامه این ماده در تاریخ ۱۳۶۶/۳/۶ به تصویب رسیده و سازمان تأمین اجتماعی جایگزین سازمان تأمین خدمات درمانی شده است).

۱۶-۳- **ماده ۹۳ قانون:** تغییر میزان از کارافتادگی در موارد زیر مستلزم تجدیدنظر در مبلغ مستمری می باشد:

۱- مستمری از کارافتادگی کلی در صورت از بین رفتن شرایط از کارافتادگی کلی به محض اشتغال مجدد مستمری بگير قطع می شود. در صورتی که تقلیل میزان از کارافتادگی ناشی از کار به میزان مندرج در مواد ۷۳ و ۷۴ این قانون باشد حسب مورد مستمری از کارافتادگی جزئی ناشی از کار یا غرامت نقص عضو پرداخت خواهد شد.

۲- مستمری از کارافتادگی جزئی ناشی از کار موضوع ماده ۷۳ این قانون ظرف پنج سال از تاریخ برقراری قابل تجدیدنظر می‌باشد. در صورتی که در نتیجه تجدیدنظر معلوم گردد که بیمه‌شده فاقد یکی از شرایط مقرر می‌باشد مستمری او قطع خواهد شد و در صورتی که مشمول ماده ۷۴ این قانون شناخته شود غرامت مذکور در آن ماده را دریافت خواهد نمود.

۳- هرگاه میزان از کارافتادگی جزئی ناشی از کار افزایش یابد و این تغییر نتیجه حادثه منجر به از کارافتادگی باشد مستمری از کارافتادگی جزئی حسب مورد به مستمری کلی ناشی از کار تبدیل و یا میزان مستمری از کارافتادگی جزئی افزایش خواهد یافت.

فصل دوم: مدارک و مستندات لازم جهت صدور حکم از کارافتادگی

۴- اصل و تصویر کلیه صفحات شناسنامه و کارت ملی بیمه شده

۵- مدارک دال بر تکفل بیمه شده

با عنایت به اینکه حسب ماده ۷۲ قانون در تعیین مستمری استحقاقی، بیمه شده متکفل از ده درصد مستمری استحقاقی به عنوان کمک بهره مند می‌گردد، بنابراین مدارک ذیل حسب مورد جهت تشخیص کفالت شوهر، فرزند، پدر یا مادر بیمه شده مورد بررسی قرار خواهد گرفت.

۱-۵- اصل و تصویر کلیه صفحات شناسنامه و کارت ملی همسر، فرزند، پدر یا مادر بیمه شده

۲-۵- نظریه کمیسیون پزشکی مبنی بر از کارافتادگی شوهر بیمه شده زن یا والدین بیمه شده

۳-۵- اصل و تصویر سند رسمی ازدواج

۴-۵- گزارش بازرسی کفالت شعبه مبنی بر تایید تامین معاش افراد مورد اشاره توسط بیمه شده اصلی

۶- گزارش بررسی حادثه ناشی از کار که توسط بازرسی فنی شعبه تهیه و به تایید مسئول امور فنی بیمه شدگان رسیده باشد ملاک عمل خواهد بود.

۷- تصویر پروانه ساختمانی معتبر و فیش پرداخت حق بیمه در مورد مشمولین بیمه اجباری کارگران ساختمانی

۸- تصویر مجوز اشتغال بکار جهت اتباع خارجی مبنی بر بلامانع بودن اشتغال بیمه شده متوفی در کارگاه و مشاغل مربوطه از سوی واحد نامنویسی و حساب‌های انفرادی

۹- نظریه کمیسیون پزشکی بدوی

در صورتی که بیمه شده ظرف مدت یک ماه از تاریخ ابلاغ و یا سازمان طی همین مدت از تاریخ ثبت در دبیرخانه شعبه به نظریه اعتراض ننموده و رای کمیسیون پزشکی بدوی قطعی و لازم‌الاجرا گردیده باشد.

۱۰- نظریه کمیسیون پزشکی تجدید نظر

در صورتی که بیمه شده یا سازمان به نظریه کمیسیون پزشکی بدوی اعتراض نموده باشند، نظریه کمیسیون پزشکی تجدید نظر جایگزین آن خواهد شد.

فصل سوم: ویژگیهای آرای قابل استناد

۱۱- نظر به اینکه آراء کمیسیون های پزشکی بدوی و تجدید نظر، مبنای ارائه تعهدات موضوع ازکارافتادگی (کلی، جزئی و یا غرامت نقص مقطوع) می باشد؛ لذا به منظور شفاف سازی، رفع ابهام و جلوگیری از ایجاد تعهدات من غیرحق یا تضييع حقوق احتمالی بیمه شدگان می بایست ضمن رعایت مفاد دستور اداری شماره ۱۰۰۰/۹۳/۱۰۸۲ مورخ ۱۳۹۳/۱۱/۱۱ حوزه معاونت درمان و فنی و درآمد با موضوع "نحوه انشاء و صدور آراء در کمیسیون های پزشکی بدوی و تجدید نظر" این آراء به لحاظ شکلی و محتوایی دارای خصوصیات ذیل نیز باشند:

۱۱-۱- از آنجائیکه تاریخ تشکیل کمیسیون های پزشکی الزاماً می بایست بعد از تحقق شرایط ماده "۷۰" قانون باشد، بنابراین تاریخ ابتلاء به بیماری منجر به ازکارافتادگی، در آراء کمیسیون های پزشکی تجدید نظر باید همزمان با تشکیل کمیسیون پزشکی بدوی و یا قبل از آن تعیین شده باشد. کمیسیون های پزشکی تجدید نظر صرفاً مجاز به اظهار نظر در خصوص بیماری، یا بیماری هایی می باشند که کمیسیون های پزشکی بدوی در مورد آنها اظهار نظر نموده باشند.

۱۱-۲- تاریخ تحقق ازکارافتادگی در حوادث ناشی از کار، تاریخ خاتمه درمان عوارض ناشی از حادثه و پایان استراحت پزشکی متصل به تاریخ وقوع حادثه تعیین گردیده باشد.

۱۱-۳- در مواردی که بیمه شده دچار بیماری عادی و حادثه ناشی از کار گردیده، امکان طرح همزمان بیماری عادی و حادثه ناشی از کار در کمیسیون پزشکی وجود ندارد و صرفاً پس از رسیدگی به حادثه ناشی از کار و صدور حکم قطعی در خصوص حادثه، بیماری عادی وی در کمیسیون پزشکی قابل طرح خواهد بود.

۱۱-۴- در متن نظریه کمیسیون پزشکی تاریخ ابتلاء به بیماری به صورت کامل (روز، ماه و سال) اعلام شده باشد.

۱۱-۵- رسیدگی و صدور رای توسط کمیسیون های پزشکی بدوی و تجدیدنظر، می بایست صرفاً در خصوص عارضه و یا بیماری اعلام شده توسط پزشک معالج که بابت آن از سوی واحد اجرایی معرفی گردیده صورت گرفته باشد.

۱۱-۶- نظریه کمیسیون پزشکی ممهور به مهر و امضاء پزشکان متخصص بیماری های اشاره شده در متن نظریه باشد.

۱۱-۷- چنانچه بیمه شده در معاینات اولیه استخدام یا عقد قرارداد ادامه بیمه به صورت اختیاری، خاص، توافقی و... بابت بیماری خاصی، ازکارافتاده کلی شناخته شده باشد، معرفی وی از سوی واحدهای اجرائی به کمیسیون های پزشکی و رسیدگی و صدور رأی توسط کمیسیون ها در خصوص همان بیماری موضوعیت نخواهد داشت، مگر در صورت احراز شرایط مقرر در تذکر بند ۲۴ بخشنامه شماره ۱۹ امور فنی بیمه شدگان.

۸-۱۱- حسب بند "۹" آئین نامه اجرایی کمیسیون های پزشکی بدوی و تجدید نظر رای کمیسیون پزشکی بدوی توسط کمیسیون مربوطه به بیمه شده حاضر در جلسه ابلاغ خواهد شد. بدین منظور دبیر کمیسیون پزشکی بدوی موظف به ابلاغ نظریه کمیسیون به بیمه شده و ارائه توضیحات لازم پیرامون مدت و نحوه اعتراض به رأی می باشد. از آنجا که عدم ابلاغ آرای کمیسیون های پزشکی بدوی توسط کمیسیون های پزشکی منجر به تأخیر در قطعیت نظریه و نهایتاً اطاله فرآیند ارائه حمایت های قانونی می گردد، لذا در مواردی که حسب **تایید بازرس فنی شعبه بیمه شده به علت بستری در بیمارستان، منزل و هر دلیل دیگری قادر به شرکت در جلسه کمیسیون پزشکی بدوی نباشد، نسخه اول و سوم نظریه کمیسیون پزشکی به شعبه منعکس می شود، در این حالت شعب سازمان مکلفند از طریق احضار بیمه شده (در صورت امکان)، مراجعه به محل سکونت، محل بستری، محل کار و ... در اسرع وقت نسبت به ابلاغ نسخه سوم نظریه کمیسیون و ارائه توضیحات لازم به بیمه شده در خصوص مدت و نحوه اعتراض به رای کمیسیون پزشکی اقدام نمایند.**

۹-۱۱- آراء کمیسیون های پزشکی باید فاقد هر گونه خوردگی بوده و یا هر گونه قلم خوردگی توسط کلیه اعضاء کمیسیون مورد تایید قرار گرفته باشد.

۱۰-۱۱- ترکیب اعضاء کمیسیون پزشکی بایستی مطابق آئین نامه اجرایی کمیسیون های پزشکی باشد.

۱۱-۱۱- پزشک معالج نباید از اعضاء کمیسیون پزشکی صادر کننده رأی باشد.

۱۲-۱۱- در متن نظریه کمیسیون پزشکی به بند، صفحه و کد بر اساس جدول تعیین میزان نقص عضو و از کارافتادگی، اشاره گردد.

فصل چهارم: شرایط برقراری مستمری از کارافتادگی

۱۲- پس از وصول رأی کمیسیون پزشکی بدوی، مسئول امور فنی بیمه شدگان و مسئول امور فنی مستمری های شعب می بایست نسبت به بررسی شکلی و ماهوی متن رأی و انطباق آن با موازین قانونی اقدام و در صورت لزوم، مراتب اعتراض شعبه طی فرم "نمونه شماره ۱۳" بخشنامه شماره ۱۹ امور فنی بیمه شدگان (پیوست ضمیمه) بصورت مستند و مستدل **مشترکاً توسط مسئولین یاد شده تهیه و به کمیسیون مربوطه ارجاع گردد.**

۱۳- در صورت عدم اعتراض از سوی بیمه شده (یا وکیل قانونی وی) و یا سازمان به نظریه کمیسیون پزشکی بدوی، نظریه مذکور ظرف مدت یک ماه پس از تاریخ ابلاغ قطعی و لازم الاجرا خواهد بود.

۱۴- حسب مقررات جاری، روز ابلاغ و روز اقدام جزء مهلت یک ماهه جهت اعتراض محسوب نمی گردد، چنانچه آخرین روز مهلت مذکور مصادف با روز تعطیل باشد، اولین روز اداری پس از آن به عنوان آخرین روز مهلت محسوب و ملاک عمل خواهد بود.

۱۵- با عنایت به ماده "۹" آئین نامه کمیسیون های پزشکی بیمه شده و سازمان ظرف مدت یک ماه از تاریخ ابلاغ نظریه کمیسیون بدوی حق اعتراض به رأی مزبور را دارند، در این صورت نظریه کمیسیون بدوی به حالت تعلیق درآمده و کمیسیون پزشکی تجدید نظر تشکیل خواهد گردید.

۱۶- کمیسیون های پزشکی تجدید نظر صرفاً مجاز به بررسی و اظهار نظر در خصوص مفاد نظریه کمیسیون پزشکی بدوی و بیماری هایی که از سوی پزشک معالج در مرحله بدوی عنوان گردیده می باشند و پذیرش مدارک جدید که تاریخ آن پس از تاریخ تشکیل کمیسیون پزشکی بدوی بوده فاقد محمل قانونی می باشد به عبارت دیگر کمیسیون های تجدید نظر می بایست از بررسی کلیه مدارک و مستندات که تاریخ صدور آنها بعد از تاریخ تشکیل کمیسیون های بدوی می باشد امتناع نماید.

۱۷- به منظور تحقق ماده "۷۰" قانون تأمین اجتماعی، تاریخ ابتلاء به بیماری یا تاریخ تحقق از کارافتادگی که توسط کمیسیون های پزشکی تجدید نظر تعیین می گردند، می بایست همزمان یا قبل از تاریخ تشکیل کمیسیون های بدوی باشد. در غیر این صورت مراتب به عنوان ابهام در رای محسوب و می بایست از طریق ادارات کل استانها به کمیسیون های پزشکی جهت رفع ابهام اعاده گردد.

با صدور نظریه کمیسیون پزشکی مبنی بر تعیین میزان از کارافتادگی، ارسال آن به واحد اجرایی و قطعیت رأی صادره بر اساس نوع از کارافتادگی، کمک های قانونی بلند مدت در دو گروه بیماری های عادی، حوادث غیر ناشی از کار و حوادث ناشی از کار ارائه می گردد:

الف) بیماری های عادی و حوادث غیر ناشی از کار

۱۸- با عنایت به عبارت "..... قبل از وقوع حادثه غیر ناشی از کار یا ابتلاء به بیماری ... " در متن ماده ۷۵ قانون و به منظور تعیین احراز شرایط استحقاق بیمه شدگان جهت بهره مندی از حمایت از کارافتادگی کلی غیر ناشی از کار روز ابتلا جزء مهلت مقرر قانونی (ظرف یک سال و ده سال) لحاظ نخواهد شد.

۱۹- با توجه به عبارت ".... ظرف یک سال قبل از وقوع حادثه یا بیماری منجر به از کارافتادگی " در مواردی که سال کبیسه در مهلت یک سال واقع گردد مدت ۳۶۶ روز به عنوان یک سال در نظر گرفته خواهد شد.

مثال ۱:

بیمه شده ای که از تیر ماه سال ۱۳۸۹ لغایت آذر ماه ۱۳۹۱ به طور متوالی دارای سوابق پرداخت حق بیمه به صورت اجباری می باشد طبق نظریه کمیسیون پزشکی بدوی مورخ ۱۳۹۴/۶/۹ با تاریخ ابتلا به بیماری ۱۳۹۲/۷/۱ از کارافتاده کلی گردیده است که در این حالت با توجه به کبیسه بودن سال ۱۳۹۱ بیمه شده شروط ماده ۷۵ قانون را جهت برقراری مستمری از کارافتادگی کلی غیر ناشی از کار احراز می نماید.

۲۰- سوابق اشتغال و پرداخت حق بیمه موثر در احراز شرایط ماده ۷۵ قانون به شرح ذیل می باشد:

۲۰-۱- سوابق پرداخت حق بیمه به واسطه اشتغال

۲۰-۲- غرامت دستمزد ایام بیماری و بارداری

۲۰-۳- ایام دریافت مقرری بیمه بیکاری

۲۰-۴- سوابق مدت خدمت نظام وظیفه و حضور در جبهه بیمه شدگان

۲۰-۵- کلیه سوابق منتقله از سایر صندوق ها پس از پرداخت مابه التفاوت

۶-۲۰- پرداخت حق بیمه در قالب گروههای خاص بیمه ای

۷-۲۰- سوابق پرداخت حق بیمه به صورت اختیاری

۸-۲۰- بیمه صاحبان حرف و مشاغل آزاد با نرخ حق بیمه ۲۰٪ (بیمه بازنشستگی، ازکارافتادگی کلی و فوت - ۱۸٪ سهم بیمه شده + ۲٪ سهم دولت -)

۹-۲۰- سوابق بیمه صاحبان حرف و مشاغل آزاد قبل از تاریخ ۱۳۷۴/۱/۱.

توجه ۱: سوابق ایجاد شده ناشی از قراردادهای بیمه حرف و مشاغل آزاد قبل از تاریخ ۱۳۷۷/۱/۱ با نرخ های ۱۰٪، ۱۲٪ و ۱۶٪ به ترتیب در حکم نرخ های ۱۲٪، ۱۴٪ و ۱۸٪ بعد از ۱۳۷۷/۱/۱ می باشد.

۱۰-۲۰- بیمه ایرانیان خارج از کشور با نرخ ۲۰٪ (بیمه بازنشستگی، ازکارافتادگی کلی و فوت - ۱۸٪ سهم بیمه شده + ۲٪ سهم دولت -)

۱۱-۲۰- سوابق پرداخت حق بیمه بافندگان قالی، قالیچه، گلیم و زیلو با نرخ ۱۴٪ در صورتی که مطابق ضوابط مقرر در بخش اول ماده ۱۰ آئین نامه اجرائی قانون بیمه های اجتماعی قالیبافان، بافندگان فرش و شاغلان صنایع دستی شناسه دار (کددار) به سابقه کامل تبدیل گردد. در غیر این صورت به نسبت پنجاه درصد سنوات پرداخت حق بیمه ملاک عمل خواهد بود.

توجه ۲: کلیه بیمه شدگان اعم از اجباری، اختیاری، مشاغل آزاد و ... که از آخرین پرداخت آنان بیش از سه ماه و یک روز سپری نشده باشد می توانند با ارائه درخواست و پرداخت مابه التفاوت حق بیمه نسبت به تبدیل سوابق قانون بیمه بازنشستگی، فوت و ازکارافتادگی بافندگان قالی، قالیچه، گلیم و زیلو مصوب ۱۳۷۶/۹/۱۱ مجلس شورای اسلامی با نرخ ۱۴٪ به سوابق کامل اقدام نمایند.

۱۲-۲۰- سوابق ذیل در احراز شرایط برقراری مستمری ازکارافتادگی کلی غیر ناشی از کار موثر نبوده و صرفاً در تعیین میزان مستمری، کمک هزینه عائله مندی، حق سنوات و سایر مزایای قانونی لحاظ می گردد:

۱-۱۲-۲۰- سنوات ارفاقی مشمولین قانون حفاظت در برابر اشعه مصوب ۱۳۶۸/۱/۲۰

۲-۱۲-۲۰- سابقه پرداخت حق بیمه دوران انقطاع بیمه شدگان اختیاری و صاحبان حرف و مشاغل آزاد

۳-۱۲-۲۰- در صورتی که بیمه شده بدون احتساب سوابق پرداخت حق بیمه صاحبان حرف و مشاغل آزاد با نرخ های ۱۲ و ۱۴ درصد، شروط ماده ۷۵ قانون را احراز نماید.

۴-۱۲-۲۰- سوابق مازاد سنی

۵-۱۲-۲۰- سوابق کارفرمایان حقیقی و حقوقی غیر دولتی

۲۱- تاریخ وقوع حادثه غیر ناشی از کار یا تاریخ ابتلا به بیماری منجر به ازکارافتادگی مندرج در نظریه کمیسیون پزشکی ملاک بررسی احراز شرایط ماده ۷۵ قانون و تعیین میزان مستمری خواهد بود.

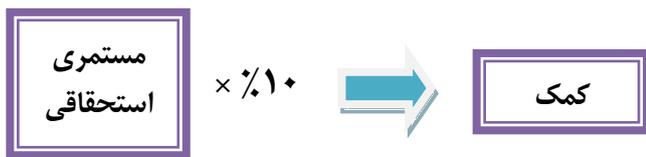
۲۲- محاسبه متوسط دستمزد و مستمری ازکارافتادگی کلی غیر ناشی از کار بر اساس تبصره ماده ۷۵ قانون به ترتیب مقرر در ماده ۷۲ قانون و تبصره ۲ آن به شرح ذیل می باشد:

۱-۲۳- مستمری استحقاقی بیمه شده غیر متکفل برابر است با :

- مبلغ "الف": اگر بزرگتر از مبلغ "ب" و کوچکتر از متوسط دستمزد باشد.
- مبلغ "ب": اگر بزرگتر از مبلغ "الف" باشد.
- متوسط مزد یا حقوق ماهانه: اگر مبلغ "الف" بزرگتر از متوسط دستمزد باشد.

۲-۲۳- مستمری استحقاقی بیمه شده متکفل برابر است با :

به منظور محاسبه مستمری استحقاقی بیمه شده متکفل، مستمری استحقاقی بیمه شده غیر متکفل به روش فوق محاسبه و چنانچه مستمری استحقاقی تعیین شده کوچکتر از مبلغ "ج" باشد، مستمری استحقاقی بیمه شده متکفل برابر خواهد بود با: مستمری استحقاقی بیمه شده غیر متکفل بعلاوه ده درصد مستمری استحقاقی مشروط به اینکه از مبلغ "ج" تجاوز ننماید در غیر اینصورت مبلغ "ج" بعنوان مستمری استحقاقی در نظر گرفته خواهد شد.

مشروط بر آنکه از ۶۰٪ متوسط مزد ماهانه (مبلغ "ج") تجاوز ننماید.

یادآوری: اصلاح ماده ۷۲ قانون (تغییر ضریب $\frac{1}{35}$ به $\frac{1}{30}$)

از زمان اجرای قانون تأمین اجتماعی به موجب مقررات ماده ۷۲ قانون در تعیین میزان مستمری های

از کارافتادگی ضریب $\frac{1}{35}$ ملاک عمل بوده است:

$$\frac{1}{35} \times \text{---} = \text{---}$$

ولیکن با اصلاح قانون و از تاریخ ۱/۲/۷۲ به بعد ضریب مزبور به $\frac{1}{30}$ تغییر و اصلاح گردید بنابر این :

شماره: ۱۰۰۰/۹۶/۵۷۴۳

تاریخ: ۱۳۹۶/۰۶/۰۱

پوست: دارد

از تاریخ ۵۴/۵/۱۰ لغایت ۷۲/۱/۳۱، ضریب $\frac{1}{35}$

از تاریخ ۷۲/۲/۱ ضریب $\frac{1}{30}$

۲۴- در پایان عملیات محاسبه مستمری چنانچه رقم مستمری استحقاقی بدست آمده از حداقل دستمزد کارگر عادی در سال برقراری کمتر باشد میزان **مستمری از کارافتادگی کلی** تا حداقل دستمزد همان سال ترمیم و قابل پرداخت خواهد بود.

۲۵- میزان مستمری از کارافتادگی کلی بیمه شدگانی که با احتساب سوابق بیمه پردازی آنان در قالب بافندگان قالی، قالیچه، گلیم و زیلو مصوب ۱۳۷۶/۹/۱۱ (با نرخ ۱۴٪)، اقدام به پرداخت مابه التفاوت حق بیمه و تبدیل سوابق پرداخت حق بیمه خود به سوابق کامل نموده اند و با سوابق موصوف شرایط برقراری مستمری از کارافتادگی کلی را احراز می نمایند در هر حال نباید از **نصف حداقل مزد** کارگر عادی در زمان برقراری بیشتر و از دو سوم

آن (نصف حداقل مزد) کمتر باشد. به عبارت دیگر حداکثر مستمری این قبیل بیمه شدگان معادل یک دوم ($\frac{1}{2}$) و

حداقل آن معادل یک سوم ($\frac{1}{3}$) حداقل مزد کارگر عادی در زمان برقراری خواهد بود.

توجه ۳: با عنایت به اینکه درآمد ماهانه مبنای محاسبه حق بیمه بافندگان قالی، قالیچه، گلیم و زیلو مصوب ۱۳۷۶/۹/۱۱ بطور مقطوع پنجاه درصد (۵۰٪) حداقل دستمزد کارگر عادی می باشد، بنابراین در تعیین میزان مستمری سوابق بصورت کامل لحاظ می گردد. (بعبارت دیگر سنوات بیمه شدگان موصوف صرفاً در احراز شرایط به نسبت پنجاه درصد لحاظ خواهد شد).

ب) حوادث ناشی از کار

۲۶- به موجب مواد ۷۱، ۷۳ و ۷۴ قانون، در صورت بروز حادثه ناشی از کار بیمه شدگان بدون در نظر گرفتن میزان سابقه پرداخت حق بیمه، استحقاق دریافت حمایت های کوتاه مدت و بلند مدت ناشی از کار را خواهند داشت.

با توجه به اینکه ارائه حمایت های بلند مدت ناشی از کار منوط به بررسی حوادث و تایید ناشی از کار بودن آن می باشد، بنابراین گزارشات تایید شده حوادث ناشی از کار و نظریه کمیسیون پزشکی به منظور ارائه حمایت های بلند مدت از کارافتادگی ناشی از کار از اهمیت بسزایی برخوردار می باشد. نظر به حساسیت امر امکان برقراری و ارائه حمایت های از کارافتادگی ناشی از کار در صورتی میسر خواهد بود که گزارش حادثه ناشی از کار به صورت مکانیزه از طریق واحد امور فنی بیمه شدگان در سیستم ثبت گردیده باشد.

شماره: ۱۰۰۰/۹۶/۵۷۴۳
تاریخ: ۱۳۹۶/۰۶/۰۱
پوست: وارو

در گروه حوادث ناشی از کار حمایت ها عبارتند از :

- مستمری از کارافتادگی کلی ناشی از کار
- مستمری از کارافتادگی جزئی ناشی از کار
- غرامت مقطوع نقص عضو

ب- ۱) مستمری از کارافتادگی کلی ناشی از کار

۲۷- در صورت وقوع حادثه ناشی از کار و تحقق بند "الف" ماده ۷۰ قانون بر اساس نظریه کمیسیون پزشکی موضوع ماده ۹۱ قانون، به موجب ماده ۷۱ قانون بیمه شده استحقاق دریافت مستمری از کارافتادگی کلی ناشی از کار را خواهد داشت.

۲۸- تعیین مبلغ مستمری استحقاقی و قابل پرداخت از کارافتادگی کلی ناشی از کار مطابق بند های «۲۳ و ۲۴» می باشد.

ب- ۲) مستمری از کارافتادگی جزئی ناشی از کار

۲۹- در صورت وقوع حادثه ناشی از کار و تحقق بند "ب" ماده ۷۰ قانون بر اساس نظریه کمیسیون پزشکی موضوع ماده ۹۱ قانون، به موجب ماده ۷۳ قانون بیمه شده استحقاق دریافت مستمری از کارافتاده جزئی ناشی از کار را خواهد داشت.

۳۰- در اجرای ماده ۷۳ قانون و به منظور تعیین میزان مستمری از کارافتادگی جزئی کلیه سوابق پرداخت حق بیمه مورد قبول تا تاریخ تحقق از کارافتادگی جزئی لحاظ می گردد.

۳۱- مستمری از کارافتادگی جزئی ناشی از کار بر اساس ماده ۷۳ قانون پس از تعیین مستمری استحقاقی مطابق بند «۲۳» طبق فرمول ذیل تعیین می گردد:

۳۲- تشخیص حوادث ناشی از کار منجر به فوت یا از کارافتادگی کلی مشمولین بیمه صاحبان حرف و مشاغل آزاد حسب تبصره «۵» ماده «۴» آیین نامه اجرایی قانون اصلاح بند «ب» و تبصره «۳» ماده «۴» قانون تامین اجتماعی - در خصوص صاحبان حرف و مشاغل آزاد- (مصوب ۱۳۶۶/۷/۲۹) به عهده کمیسیونی مرکب از مسئول واحد

سازمان تأمین اجتماعی
مدیرعامل

جمهوری اسلامی ایران
وزارت تعاون، کار و رفاه اجتماعی

شماره: ۱۰۰۰/۹۶/۵۷۴۳

تاریخ: ۱۳۹۶/۰۶/۰۱

پوست: وارو

تعاون، کار و رفاه اجتماعی محل، مسئول شعبه و بازرس فنی با رعایت مقررات کلی قانون تأمین اجتماعی خواهد بود. بنابراین بیمه شدگان مذکور (صاحبان حرف و مشاغل آزاد) صرفاً از مستمری از کارافتادگی کلی (ناشی و غیر ناشی از کار) بهره مند خواهند شد و حمایت از کارافتادگی جزئی و غرامت مقطوع نقص عضو برای این افراد موضوعیت نخواهد داشت.

۳۳- مستمری از کارافتادگی جزئی ناشی از کار آن دسته از بیمه شدگان سازمان تأمین اجتماعی که در حین استفاده از مستمری مذکور، مشمول مقررات سایر صندوق های بیمه و بازنشستگی قرار می گیرند تا زمانی که سابقه پرداخت حق بیمه خود نزد سازمان تأمین اجتماعی را برابر ضوابط و مقررات قانونی مربوط به نقل و انتقال

حق بیمه به سایر صندوق ها منتقل نمایند، علی رغم شمول مقررات صندوق مقصد بر ایشان همچنان قابل پرداخت بوده و مادامی که سوابق آنها در سازمان تأمین اجتماعی محفوظ باشد پرداخت مستمری یاد شده با لحاظ مفاد بندهای "۲" و "۳" ماده ۹۳ قانون تأمین اجتماعی ادامه خواهد داشت.

۳۴- پرداخت مستمری از کارافتادگی جزئی ناشی از کار آن دسته از بیمه شدگان که پس از شمول مقررات سایر صندوق های بیمه و بازنشستگی بر آنها، سوابق بیمه ای خود را نیز از سازمان تأمین اجتماعی به صندوق دیگر منتقل می نمایند از تاریخ انتقال سابقه (تاریخ صدور چک توسط شعبه) به علت حذف سابقه در سازمان تأمین اجتماعی، قطع می گردد.

۳۵- هرگاه مستمری بگیر از کارافتاده جزئی مشمول دریافت مستمری های بازنشستگی و یا از کارافتاده کلی گردد یا فوت نماید، رعایت موارد ذیل الزامیست:

۳۵-۱- توقف پرداخت مستمری از کار افتادگی جزئی از تاریخ برقراری مستمری بازنشستگی، از کارافتادگی کلی یا بازماندگان.

۳۵-۲- میزان مستمری از کارافتادگی جزئی متعلقه می بایست به عنوان قسمتی از دستمزد بیمه شده تلقی و حسب مورد در تعیین متوسط دستمزد مبنای محاسبه مستمری های بازنشستگی، از کارافتادگی کلی و یا بازماندگان منظور گردد.

۳۵-۳- نظر به اینکه مبنای محاسبه مستمری بازنشستگی متوسط دستمزد مقرر در تبصره ذیل ماده ۷۷ قانون و مبنای احتساب مستمری های از کارافتادگی کلی و بازماندگان تبصره "۲" ماده ۷۲ قانون می باشد در تعیین متوسط دستمزدهای مذکور می بایست مبلغ مستمری از کارافتادگی جزئی همانند یکی از عناوین حقوق و مزایای بیمه شده عیناً حسب ماهها و روزهای مربوطه به دیگر حقوق و مزایای بیمه شده افزوده گردد (به عبارت دیگر در احتساب از کارافتادگی جزئی به عنوان بخشی از دستمزد ضروری است به این مهم توجه نمایند که چنانچه بیمه شده ظرف ۷۲۰ روز و یا در محاسبه آخرین دو سال مورد بحث در ماهها و یا روزهای فاقد کارکرد بوده و در نتیجه دستمزدی نداشته باشد مبلغ مستمری جزئی نیز قابل احتساب نخواهد بود)

omoorepeyman.ir

شماره: ۱۰۰۰/۹۶/۵۷۴۳

تاریخ: ۱۳۹۶/۰۶/۰۱

پوست: وارو

۴-۳۵- با توجه به این نکته که مبلغ مستمری جزئی مشمول کسر حق بیمه شناخته نشده لذا در رابطه با احتساب آن به عنوان بخشی از دستمزد رعایت حداکثر حقوق و مزایای مشمول کسر حق بیمه ضروری نمی باشد (به عبارت دیگر مبلغ مستمری از کارافتادگی جزئی می تواند مزاد بر حداکثر میزان حقوق و مزایای مشمول کسر حق بیمه در تعیین متوسط دستمزد مستمری های بازنشستگی، از کارافتادگی کلی یا بازماندگان منظور گردد).

۳۶- در صورت فوت بیمه شده مشمول دریافت حمایت از کارافتادگی جزئی ناشی از کار و عدم احراز شرایط برقراری مستمری بازماندگان، مستمری از کارافتادگی جزئی ناشی از کار از تاریخ فوت مختومه می گردد.

۳۷- با توجه به تعریف از کارافتادگی جزئی در بند ۱۴ ماده ۲ قانون و امکان اشتغال و بیمه پردازی این قبیل مستمری بگیران، پرداخت مستمری از کارافتادگی جزئی بدون رعایت ماده ۱۱۱ و ماده ۸۹ قانون بوده و به واسطه دریافت مستمری از کارافتادگی جزئی نمی توانند از حمایت های درمانی سازمان بهره مند گردند.

۳۸- در پرداخت مستمری از کارافتادگی جزئی رعایت ماده ۹۴ قانون بجز در موارد کمک ازدواج و عائله مندی و بیمه بیکاری الزامی است.

۳۹- در مواردی که مستمری از کارافتادگی جزئی به علت برقراری مستمری از کارافتادگی کلی، بازنشستگی و بازماندگان مختومه و به عنوان قسمتی از دستمزد در تعیین میزان مستمری های مذکور در نظر گرفته شود چنانچه مستمری استحقاقی بیش از حداقل سال پرداخت تعیین گردد و کارفرما در اجرای تبصره "۱" ماده ۶۶ قانون بری الذمه نشده باشد، وصول خسارات وارده به سازمان در اجرای ماده ۶۶ قانون (صرفاً به میزان از کارافتادگی جزئی) به قوت خود باقی خواهد ماند و در صورتی که در سالهای آتی در اجرای ماده ۹۶ قانون میزان مستمری پرداختی به حداقل مستمری کاهش یابد اجرای ماده ۶۶ قانون جهت مستمری از کارافتادگی جزئی متوقف خواهد شد.

ب- ۳) غرامت مقطوع نقص عضو

در صورت وقوع حادثه ناشی از کار و تحقق بند "ج" ماده ۷۰ قانون بر اساس نظریه کمیسیون پزشکی موضوع ماده ۹۱ قانون، به موجب ماده ۷۴ قانون بیمه شده استحقاق دریافت غرامت مقطوع نقص عضو را خواهد داشت.

۴۰- در اجرای ماده ۷۴ قانون و به منظور تعیین میزان غرامت مقطوع نقص عضو کلیه سوابق پرداخت حق بیمه مورد قبول لغایت پایان استراحت پزشکی متصل به حادثه (تاریخ تحقق) در نظر گرفته خواهد شد. مبنای تعیین متوسط دستمزد تاریخ وقوع حادثه ناشی از کار می باشد.

۴۱- غرامت مقطوع نقص عضو بر اساس ماده ۷۴ قانون پس از تعیین مستمری استحقاقی مطابق بند ۲۳ از طریق فرمول زیر تعیین می گردد :

فصل پنجم: تاریخ برقراری و پرداخت مستمری از کارافتادگی

الف) تاریخ برقراری مستمری از کارافتادگی کلی غیر ناشی از کار

۴۲- تاریخ برقراری مستمری از کارافتادگی زمانی است که امکان بررسی تحقق، عدم تحقق، میزان از کارافتادگی و احراز یا عدم احراز شرایط بیمه شده فراهم می گردد. با عنایت به اینکه با تشکیل کمیسیون پزشکی (موضوع ماده ۹۱ قانون) و صدور نظریه کمیسیون پزشکی شرایط فوق مهیا می گردد، بنابراین تاریخ تشکیل کمیسیون پزشکی تاریخ برقراری مستمری از کارافتادگی کلی غیر ناشی از کار خواهد بود.

۴۳- با توجه به اینکه تشخیص و اعلام از کارافتادگی در زمره وظایف کمیسیون های پزشکی بدوی و تجدید نظر می باشد و ماهیت کمیسیون های مزبور متفاوت و الزاماً در دو مقطع زمانی مختلف تشکیل می گردد و بر اساس نوع بیماری، از کارافتادگی و سایر عوامل ذیمدخل اقدام به صدور رأی می نمایند، حالات ذیل در خصوص تشخیص و تعیین تاریخ برقراری و پرداخت مستمری متصور می باشد:

۴۳-۱- در مواقعی که نظریه کمیسیون پزشکی بدوی مستند برقراری مستمری باشد تاریخ برقراری مستمری از کارافتادگی کلی، برابر با تاریخ تشکیل آخرین کمیسیون پزشکی بدوی که بر اساس آن بیمه شده حائز شرایط برقراری مستمری از کارافتادگی کلی گردیده، خواهد بود.

۴۳-۲- در مواردی که بیمه شده یا سازمان حسب ضوابط و مقررات قانونی به نظریه کمیسیون پزشکی بدوی اعتراض نموده و بیمه شده بر اساس نظریه کمیسیون پزشکی تجدید نظر مشمول دریافت حمایت های از کارافتادگی گردد، در این موارد و به منظور جلوگیری از تضییع حقوق بیمه شدگان نظریه کمیسیون پزشکی تجدیدنظر جایگزین نظریه کمیسیون بدوی گردیده و نظریه کمیسیون پزشکی تجدید نظر از تاریخ تشکیل کمیسیون پزشکی بدوی که مورد اعتراض قرار گرفته قابل اجرا می باشد.

ب) تاریخ پرداخت مستمری از کارافتادگی

ب-۱) مستمری از کارافتادگی کلی غیر ناشی از کار

۴۴- نظر به اینکه بیماری های منجر به از کارافتادگی معمولاً دارای سیر طبیعی از نهفتگی، ظهور آثار و علائم بالینی، پیشرفت و بهبود، رشد و عقب نشینی، تغییر و تثبیت، اوج و درنهایت ایجاد ناتوانی دائمی می باشند و حسب ماده ۷۰ قانون، بیمه شدگان در صورتی که طبق نظر پزشک معالج غیر قابل علاج تشخیص داده شوند پس از انجام خدمات توانبخشی و اعلام نتیجه توانبخشی یا اشتغال در کمیسیون های پزشکی موضوع ماده ۹۱ قانون شرکت می نمایند، بنابراین تاریخ پرداخت مستمری از کارافتادگی کلی غیر ناشی از کار تاریخ برقراری مستمری یا ترک کار هر کدام موخر باشد خواهد بود.

۴۵- در مواردی که بیمه شدگان با رعایت قوانین و مقررات مربوطه، اقدام به نقل و انتقال حق بیمه و سوابق از سایر صندوق ها نمایند یا با پرداخت مابه التفاوت، سوابق حق بیمه بافندگان قالی، قالیچه، گلیم و زیلو با نرخ ۱۴٪ را به سابقه کامل تبدیل کنند و یا اقدام به پرداخت حق بیمه سوابق مدت خدمت نظام وظیفه و حضور در جبهه

شماره: ۱۰۰۰/۹۶/۵۷۴۳

تاریخ: ۱۳۹۶/۰۶/۰۱

پوست: وارو

نمایند و سوابق مذکور منجر به احراز شرایط برقراری مستمری گردد، چنانچه تاریخ پرداخت مابه التفاوت توسط بیمه شده موخر بر تاریخ برقراری یا ترک کار باشد مبنای پرداخت مستمری تاریخ پرداخت مابه التفاوت توسط بیمه شده خواهد بود.

ب - ۲) مستمری از کارافتادگی کلی ناشی از کار

۴۶- با توجه به اینکه بیمه شدگان از تاریخ وقوع حادثه ناشی از کار مشمول حمایت های سازمان قرار می گیرند و وفق قانون از حمایت های کوتاه مدت (درمان، غرامت دستمزد ایام بیماری و...) بهره مند می گردند، لذا به محض پایان حمایت های کوتاه مدت، زمان ارائه حمایت های بلند مدت از کارافتادگی کلی و جزئی ناشی از کار فرا می رسد. در این راستا کمیسیون های پزشکی موضوع ماده ۹۱ قانون باید با در نظر گرفتن تاریخ وقوع حادثه و با توجه به مدت استفاده بیمه شده از غرامت دستمزد ایام بیماری متصل به تاریخ وقوع حادثه؛ به گونه ای انشاء رای نمایند که تاریخ تحقق از کارافتادگی افراد حتماً مشخص و در متن رای قید گردد به نحوی که بین تاریخ خاتمه درمان بیمه شده تا تاریخ تعیین شده از سوی کمیسیون های پزشکی به عنوان تاریخ تحقق از کارافتادگی فاصله زمانی وجود نداشته باشد. بنابراین تاریخ پرداخت مستمری از کارافتادگی کلی ناشی از کار برابر خواهد بود با تاریخ تحقق متصل به پایان استراحت پزشکی تعیین شده توسط کمیسیون پزشکی یا ترک کار بیمه شده هر کدام موخر باشد.

توجه ۴: با عنایت به مفاد بند فوق تاریخ برقراری و پرداخت مستمری از کارافتادگی کلی ناشی از کار می تواند قبل از تاریخ تشکیل کمیسیون پزشکی قرار گیرد.

ب - ۳) تاریخ برقراری و پرداخت مستمری از کارافتادگی جزئی

۴۷- با توجه به اینکه کلیه بیمه شدگان از تاریخ وقوع حادثه ناشی از کار مشمول حمایت های سازمان (کوتاه مدت و بلند مدت) قرار می گیرند، بنابراین تاریخ برقراری و پرداخت مستمری از کارافتادگی جزئی صرفنظر از نوع کمیسیون (بدوی یا تجدید نظر) در همه حال؛ تاریخ پایان معالجات پزشکی متصل به حادثه (تاریخ تحقق از کارافتادگی تعیین شده توسط کمیسیون های پزشکی) خواهد بود.

فصل ششم: بهره مندی مشمولین دریافت حمایت از کارافتادگی از خدمات درمان

۴۸- کلیه مستمری بگیران از کارافتاده کلی ناشی از کار (به غیر از مشمولین بیمه صاحبان حرف و مشاغل آزاد که استفاده از حمایت های درمان آنان تابع ضوابط حرف و مشاغل آزاد می باشد) مشمول ماده ۸۹ قانون بوده و با کسر ۲٪ مبلغ مستمری ماهانه از خدمات درمانی برخوردار خواهند شد.

۴۹- بیمه شدگانی که بدون لحاظ سوابق بیمه پردازی بر اساس مقررات بیمه صاحبان حرف و مشاغل آزاد (با نرخ های قابل قبول) شروط ماده ۷۵ قانون جهت برقراری مستمری از کارافتادگی کلی غیر ناشی از کار را احراز نمایند و یا دارای حداقل ۱۰ سال سابقه پرداخت حق بیمه بصورت اجباری باشند مطابق ماده ۸۹ قانون تأمین اجتماعی با کسر ۲٪ مبلغ مستمری ماهانه از خدمات درمان برخوردار می شوند. بعبارت دیگر بیمه شدگانی که سوابق پرداخت

شماره: ۱۰۰۰/۹۶/۵۷۴۳

تاریخ: ۱۳۹۶/۰۶/۰۱

پیوست: دارد

جمهوری اسلامی ایران
وزارت تعاون، کار و رفاه اجتماعی

سازمان تأمین اجتماعی
مدیرعامل

حق بیمه آنان بصورت اجباری کمتر از ۱۰ سال باشد و با لحاظ سوابق بیمه پردازی بر اساس مقررات بیمه صاحبان حرف و مشاغل آزاد (با نرخ های قابل قبول) شروط ماده ۷۵ قانون جهت برقراری مستمری از کارافتادگی کلی غیر ناشی از کار را احراز نمایند و تمایل به بهره مندی از خدمات درمانی سازمان را داشته باشند به موجب بند "۴" ماده "۱۳" قانون بیمه همگانی خدمات درمانی کشور مصوب ۱۳۷۳/۸/۳ مجلس شورای اسلامی در صورت پرداخت ۱۰۰٪ حق سرانه درمان در ماه برای خود و کلیه افراد تحت تکفل قانونی می توانند از حمایت های درمان سازمان بهره مند گردند. در صورت عدم تمایل به استفاده از درمان، وجهی از مستمری آنان کسر نخواهد شد.

توجه ۵: سوابق پرداخت حق بیمه صاحبان حرف و مشاغل آزاد مربوط به قبل از ۱۳۷۴/۱/۱ و همچنین کلیه سوابق پرداخت حق بیمه با ماهیت اختیاری (با نرخ های ۲۶٪ و ۲۷٪) به عنوان سابقه پرداخت حق بیمه اجباری ملاک عمل خواهد بود.

۵۰- چنانچه بیمه شدگان صاحبان حرف و مشاغل آزاد در زمان ارتباط خود با سازمان امر درمان را انتخاب نموده باشند و مستمری از کارافتادگی کلی غیر ناشی از کار آنان قبل از ۱۳۷۴/۱/۱ برقرار شده باشد کماکان مشمول ماده ۸۹ قانون بوده و همانند سایر مستمری بگیران از حمایت درمان برخوردار خواهند شد.

۵۱- بیمه شدگان مشمول قانون بافندگان قالی، قالیچه، گلیم و زیلو مصوب ۱۳۷۶/۹/۱۱ (با نرخ ۱۴٪) در صورت بهره مندی از مزایای مستمری از کارافتادگی کلی نمی توانند از حمایت های درمان استفاده نمایند. بنابراین کسر ۲ درصد ماده ۸۹ قانون یا سرانه درمان از مستمری این قبیل مستمری بگیران فاقد وجهت قانونی می باشد.

۵۲- با عنایت به تعاریف از کارافتادگی جزئی و غرامت مقطوع نقص عضو در بندهای ۱۴ و ۱۷ ماده ۲ قانون، دریافت کنندگان حمایت های مذکور به دلیل امکان اشتغال به کار نمی توانند از مزایای درمان سازمان بهره مند گردند.

فصل هفتم: فرآیند انجام کار و صدور احکام مستمری از کارافتادگی

الف) فرآیند صدور ترک کار، احکام برقراری و تغییرات مستمری

۵۳- پس از قطعیت آرای کمیسیون های پزشکی واحدهای امور فنی مستمری های شعب مکلفند حداکثر ظرف ۲ روز اداری نسبت به ثبت اطلاعات در فرم "صدور احکام مستمری" از زیر گروه منوی تعهدات بلند مدت و همچنین درخواست اعلام سابقه از طریق ثبت اطلاعات در فرم "دفتر اعلام سابقه" سیستم مکانیزه اقدام نمایند.

۵۴- پس از اعلام قطعی سوابق پرداخت حق بیمه توسط واحد نامنویسی و حسابهای انفرادی، واحد امور فنی مستمری های شعب مکلفند حداکثر ظرف ۲ روز اداری اطلاعات مربوط به کمیسیون پزشکی را در فرم های "نمونه شماره ۱، ۲، ۳ و ۴" که در سیستم مکانیزه با عنوانین ذیل طراحی گردیده حسب مورد ثبت نمایند.

۵۴-۱- فرم نمونه شماره ۱ «ضمائم درخواست از کارافتادگی کلی غیر ناشی از کار»

۵۴-۲- فرم نمونه شماره ۲ «ضمائم درخواست از کارافتادگی کلی ناشی از کار»

۵۴-۳- فرم نمونه شماره ۳ «ضمائم درخواست از کارافتادگی جزئی ناشی از کار»

۵۴-۴- فرم نمونه شماره ۴ «ضمائم درخواست غرامت مقطوع نقص عضو»

۵۵- با توجه به لزوم استفاده از سیستم مکانیزه، جهت ثبت بازرسی فنی در حوادث ناشی از کار امکان تکمیل اطلاعات در فرم های "نمونه شماره ۲،۳ و ۴" در صورتی امکان پذیر خواهد بود که برای بیمه شده در سیستم مکانیزه، بازرسی ناشی از کار تایید شده توسط واحدامور فنی بیمه شدگان ثبت گردیده باشد.

۵۶- پس از ثبت اطلاعات کمیسیون پزشکی به شرح فوق در سیستم مکانیزه در صورتی که بیمه شده از کارافتاده کلی غیر ناشی از کار دارای شروط ماده ۷۵ قانون باشد یا بیمه شده از کارافتاده کلی ناشی از کارگردیده باشد، با استفاده از کلید «صدور حکم» و انتخاب گزینه «ترک کار» از طریق فرم "نمونه شماره ۵ پیوست" آخرین کارکرد بیمه شده از کارفرما استعلام می گردد.

۵۷- جهت ارائه حمایت به مشمولین بهره مندی از مستمری از کارافتادگی جزئی ناشی از کار و غرامت مقطوع نقص عضو استعلام ترک کار بیمه شده از کارفرما فاقد موضوعیت می باشد.

۵۸- در صورتی که بیمه شده حسب نظریه کمیسیون پزشکی و سوابق پرداخت حق بیمه فاقد شروط ماده ۷۵ قانون باشد، مراتب عدم احراز شرایط بهره مندی از مستمری از کارافتادگی کلی غیر ناشی از کار می بایستی توسط واحد امور فنی مستمری ها از طریق فرم "نمونه شماره ۶" پیوست جهت اعلام به بیمه شده صادر گردد.

۵۹- پس از استعلام ترک کار از کارفرما و یا مرجع اعلام کننده پایان اشتغال (تاکسیرانی، پایانه های حمل و نقل و...) و کنترل آخرین لیست حق بیمه مطابق با ترک کار اعلام شده جهت مشمولین بهره مندی از مستمری از کارافتادگی کلی ناشی و غیر ناشی از کار، با استفاده از کلید "صدور حکم" و انتخاب گزینه "صدور حکم" نسبت به صدور احکام مستمری در سیستم مکانیزه طی فرم های نمونه ذیل حسب مورد اقدام خواهد شد.

۵۹-۱- فرم نمونه شماره "۷" با عنوان «حکم مستمری از کارافتادگی کلی غیر ناشی از کار»

۵۹-۲- فرم نمونه شماره "۸" با عنوان «حکم مستمری از کارافتادگی کلی ناشی از کار»

۵۹-۳- فرم نمونه شماره "۹" با عنوان «حکم مستمری از کارافتادگی جزئی»

۵۹-۴- فرم نمونه شماره "۱۰" با عنوان «حکم غرامت مقطوع نقص عضو»

۶۰- صدور هر گونه حکم تغییرات در سیستم مکانیزه که ناشی از افزایش یا کاهش در سوابق، دستمزد یا درصد از کارافتادگی می باشد باید با شماره سریال تغییرات حکم و اطلاعات اصلاح شده مشخص گردد.

۶۱- در صورتی که احکام مستمری از کارافتادگی کلی یا جزئی به هر علت تعلیق، لغو، مختومه یا به مستمری بازماندگان تبدیل گردد، مراتب می بایست با صدور حکم مربوطه از طریق فرم "نمونه شماره ۱۱" پیوست توسط سیستم مکانیزه صورت پذیرد.

۶۲- با عنایت به راه اندازی پروژه پرونده الکترونیک و به منظور جلوگیری از تولید اسناد کاغذی و لزوم تولید اسناد الکترونیکی و اصلاح فرآیندها، فرم های "نمونه شماره ۵ الی ۱۱" می بایست در سیستم مکانیزه تولید و پس از درج و تکمیل امضاء مسئولین ذیربط (مسئول نامنویسی و حسابهای انفرادی، مسئول امور فنی بیمه شدگان، مسئول امور فنی مستمری ها و ریاست شعبه)، تخصیص شماره و تاریخ دبیرخانه و همچنین شماره مستمری در سیستم مکانیزه ذخیره و امکان چاپ احکام مذکور فراهم گردد.

شماره: ۱۰۰۰/۹۶/۵۷۴۳

تاریخ: ۱۳۹۶/۰۶/۰۱

پوست: وارو

۶۳- به منظور تولید اسناد الکترونیک کلیه فرم های اطلاعاتی در سیستم مکانیزه به همراه امضاء مسئولین ذیربط و شماره و تاریخ دبیرخانه ذخیره و نگهداری خواهد شد.

۶۴- اساس های برقراری به منظور صدور ترک کار یا احکام برقراری مستمری با توجه به تاریخ ابتلاء به بیماری، حادثه غیر ناشی از کار، زمان وقوع حادثه ناشی از کار و همچنین نوع بیمه و حمایت از کارافتادگی قابل ارائه به صورت هوشمند در سیستم تعریف و به شرح ذیل می باشد:

۶۴-۱- از کارافتادگی کلی غیر ناشی از کار

کد	شرح	شرایط
۱۱۱۰۱	مقررات مربوط به قانون بیمه های اجتماعی	احراز شرایط در زمان بیمه پردازی قبل از ۱۳۵۴/۵/۱۰
۱۳۱۰۲	از کارافتادگی کلی غیر ناشی از کار (مقررات مربوط به ماده ۷۵ قانون تامین اجتماعی)	
۱۳۸۵۰	آراء صادره از سوی مراجع قضایی	در صورت تخصیص کد رمز توسط اداره کل مربوطه

۶۴-۲- از کارافتادگی کلی ناشی از کار

کد	شرح	شرایط
۱۱۱۰۲	مقررات مربوط به قانون بیمه اجباری کارگران ساختمانی	نوع بیمه کارگران ساختمانی سال ۱۳۵۲
۱۱۱۰۵	از کارافتادگی کلی ناشی از کار (مقررات مربوط به ماده ۷۱ قانون)	
۱۱۸۵۰	آراء صادره از سوی مراجع قضایی	در صورت تخصیص کد رمز توسط اداره کل مربوطه

۶۴-۳- از کارافتادگی جزئی ناشی از کار

کد	شرح	شرایط
۱۲۱۰۲	جزئی ناشی از کار (مقررات مربوط به ماده ۷۳ قانون)	
۱۲۱۰۶	جزئی اجباری کارگران ساختمانی	نوع بیمه اجباری کارگران ساختمانی سال ۵۲
۱۲۸۵۰	آراء صادره از سوی مراجع قضائی	در صورت تخصیص کد رمز توسط اداره کل مربوطه

۶۴-۴- غرامت مقطوع نقص عضو

شرح	کد
گرامت مقطوع نقص عضو (مقررات ماده ۷۴ قانون تأمین اجتماعی)	۱۲۱۱۱

ب) تخصیص شماره مستمری از کارافتادگی

۶۵- پس از برقراری حکم مستمری و تایید و امضاء مسئولین ذیربط و همچنین تخصیص شماره و تاریخ دبیرخانه، شماره مستمری ۱۰ رقمی که از سمت چپ دو رقم اول نشاندهنده نوع حمایت از کارافتادگی، سه رقم بعدی کد شعبه برقرار کننده و پنج رقم انتهایی شماره سریال مستمری مربوط به شعبه برقرار کننده می باشد اختصاص خواهد یافت:

۶۵-۱ دو رقم اول شماره مستمری که نشان دهنده نوع حمایت از کارافتادگی می باشد به شرح ذیل می باشد.

- کد ۱۱ مستمری از کارافتادگی کلی ناشی از کار
- کد ۱۲ مستمری از کارافتادگی جزئی ناشی از کار
- کد ۱۳ مستمری از کارافتادگی کلی غیر ناشی از کار

۶۶- با عنایت به اینکه عقد قرار داد بیمه شدگان صاحبان حرف و مشاغل آزاد پس از احراز اشتغال به کار متقاضی در شغل مورد ادعا، شرایط سن و سابقه، معرفی به مراجع معاین و اخذ نظریه مراجع مربوطه صورت می پذیرد، بنابراین در صورت احراز شرایط از کارافتادگی کلی بیمه شدگان مذکور و همچنین مشمولین بیمه های بیمه پدیدآورندگان، نویسندگان کتاب و هنرمندان، بیمه مددجویان تحت پوشش بخش اشتغال و خودکفایی کمیته امداد امام خمینی(ره)، بیمه مجریان طرح های خود اشتغالی و کارآفرینی تحت پوشش بنیاد شهید و امور ایثارگران، بیمه مددجویان، زنان سرپرست خانوار و مربیان مهد کودک خود مالک مشمول یارانه و به منظور بررسی ترک کار این قبیل بیمه شدگان می بایستی ضمن تکمیل فرم "نمونه شماره ۱۲" پیوست توسط بیمه شده، مراتب پایان کار بیمه شده و قطع بیمه پردازی از مراجع معرفی کننده به شرح ذیل استعلام گردد:

۶۶-۱ مشمولین بیمه پدیدآورندگان، نویسندگان کتاب و هنرمندان با تکمیل فرم "نمونه شماره ۱۳" پیوست از صندوق اعتباری حمایت از نویسندگان، روزنامه نگاران و هنرمندان وابسته به وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی.

۶۶-۲ بیمه مدد جویان تحت پوشش بخش اشتغال و خود کفایی و بیمه مددجویان، زنان سرپرست خانوار مشمول یارانه کمیته امداد امام خمینی(ره) با تکمیل فرم "نمونه شماره ۱۴" پیوست از معاونت اشتغال و خودکفایی کمیته مذکور.

۶۶-۳ بیمه مجریان طرح های خود اشتغالی و کارآفرینی تحت پوشش بنیاد شهید و امور ایثارگران با تکمیل فرم "نمونه شماره ۱۵" پیوست از بنیاد شهید و امور ایثارگران.

شماره: ۱۰۰۰/۹۶/۵۷۴۳

تاریخ: ۱۳۹۶/۰۶/۰۱

پیوست: دارد

جمهوری اسلامی ایران
وزارت تعاون، کار و رفاه اجتماعی

سازمان تأمین اجتماعی
مدیرعامل

۴-۶۶- بیمه مدد جویان زنان سرپرست خانوار و بیمه مریبان مهد کودک خود مالک مشمول یارانه با تکمیل فرم "نمونه شماره ۱۶" پیوست از سازمان بهزیستی.

۶۷- با عنایت به اینکه مطابق بند ۱۸۵ بخشنامه شماره ۱۷ امور فنی بیمه شدگان (تنقیح و تلخیص) محاسبه گردش حساب در هنگام بهره برداری از سوابق پرداخت حق بیمه صاحبان حرف و مشاغل آزاد و ادامه بیمه به طور اختیاری الزامی می باشد واحد های اجرایی می بایست قبل از صدور فرم ترک کار و یا برقراری مستمری از کارافتادگی از محاسبه گردش حساب بیمه شدگان موصوف اطمینان حاصل نمایند.

فصل هشتم: تغییرات از کارافتادگی

با عنایت به اینکه در احراز شرایط و تعیین میزان مستمری از کارافتادگی سوابق پرداخت حق بیمه، دستمزد پرداختی ظرف ۷۲۰ روز قبل از ابتلا به بیماری یا حادثه ناشی از کار و همچنین درصد از کار افتادگی موثر می باشد بنابراین تغییر در هر یک از موارد یاد شده می تواند منجر به ایجاد تغییرات در احکام از کارافتادگی گردد.

الف) تغییر در سوابق پرداخت حق بیمه و دستمزد موثر در تعیین میزان مستمری

۶۸- در صورتی که پس از برقراری مستمری سوابق پرداخت حق بیمه و دستمزد موثر در تبصره ۲ ماده ۷۲ افزایش یا کاهش یابد واحد های اجرایی باید نسبت به اعمال تغییرات و صدور حکم تغییرات با استفاده از مسیر تعهدات بلند مدت - پایگاه اطلاعات مستمری بگیران - کلید محاسبه مجدد - تغییرات دستمزدی / تغییرات سابقه (حسب مورد) به روش بیان شده در بند ۶۰ اقدام نمایند.

ب) تغییر درصد از کارافتادگی

پس از برقراری انواع مستمری های از کارافتادگی ممکن است به لحاظ ماهیت برخی بیماری ها و همچنین پیشرفت علوم پزشکی که منجر به کشف و ابداع راه های جدید درمانی می شود، تغییراتی در میزان از کارافتادگی حاصل شود لذا با رعایت ماده ۹۳ قانون این دسته از تغییرات به شرح ذیل اعمال خواهد شد:

ب-۱) تغییرات در میزان از کارافتادگی کلی

۶۹- بند "۱" ماده ۹۳ قانون به تغییرات میزان از کارافتادگی کلی توجه داشته و ناظر به موارد زیر است:

مستمری از کارافتادگی کلی در صورت از بین رفتن شرایط از کارافتادگی کلی و به محض اشتغال مجدد مستمری بگیر قطع می گردد. بنابراین در صورت اشتغال به کار ثابت و دریافت حقوق یا مزد مستمر، مستمری از کارافتادگی کلی قطع خواهد شد. در این حالت از زمان اشتغال مجدد می بایست نسبت به مختومه نمودن مستمری از کارافتادگی کلی و بازپرداخت مبالغ دریافتی من غیر حق اقدام گردد. و در صورت بهبود وضعیت جسمی یا روحی مستمری بگیر از کارافتاده کلی و کاهش میزان از کارافتادگی به میزان کمتر از شصت و شش درصد

طبق نظر کمیسیون پزشکی نیز مستمری صرفاً در صورت اشتغال به کار ثابت و دریافت حقوق یا مزد مستمر قطع خواهد شد.

۷۰- در صورت قطع مستمری از کارافتادگی کلی، حکم مستمری از کارافتادگی کلی مختومه و برقراری مجدد آن منوط به احراز شرایط ذیل خواهد بود:

- معرفی بیمه شده به کمیسیون های پزشکی موضوع ماده ۹۱ قانون و بررسی مجدد شرایط از کارافتادگی کلی ذینفع و احراز شرایط برقراری مستمری از کارافتادگی حسب نظریه کمیسیون پزشکی - ترک کار از جانب مستمری بگیر و تأیید موضوع توسط بازرس واحد اجرایی در این حالت بیمه شده مجدداً به کمیسیون پزشکی معرفی و در صورت تشخیص از کارافتادگی کلی توسط کمیسیون پزشکی و احراز شرایط برقراری مستمری از کارافتادگی، حکم از کارافتادگی با مجموع سوابق پرداخت حق بیمه و تاریخ ابتلاء به بیماری یا حادثه مندرج در نظریه کمیسیون پزشکی محاسبه و از تاریخ ترک کار ثانویه پرداخت خواهد گردید.

۷۱- اگر درجه از کارافتادگی کلی ناشی از کار به تشخیص و تأیید کمیسیون پزشکی کاهش یافته و به میزان مندرج در ماده ۷۳ قانون تنزل یابد، مستمری از کارافتادگی کلی از تاریخ تشکیل کمیسیون پزشکی مختومه و تبدیل به مستمری از کارافتادگی جزئی خواهد شد.

۷۲- در صورتی که درجه از کارافتادگی کلی ناشی از کار به تشخیص کمیسیون پزشکی تقلیل یافته و به میزان مندرج در ماده ۷۴ قانون تنزل یابد، مستمری از کارافتادگی کلی مختومه و غرامت مقطوع نقص عضو پرداخت خواهد شد.

توجه ۶: مبنای محاسبه میزان مستمری با رعایت تبصره ۲ ماده ۷۲ قانون، در هر یک از بخش های پیشگفت تاریخ وقوع حادثه ناشی از کار است.

۷۳- در مواردی که مستمری بگیر از کارافتاده کلی اقدام به اشتغال به کار ثابت و بیمه پردازی نماید و در نهایت حائز شرایط برخورداری از مستمری بازنشستگی گردد و یا فوت نماید، در صورت ارائه درخواست بیمه شده و یا بازماندگان وی (حسب مورد) برقراری مستمری بازنشستگی یا فوت (در صورت احراز شرایط قانونی) با رعایت کلیه ضوابط و مقررات بلامانع می باشد.

ب- ۲) کاهش میزان از کارافتادگی جزئی

۷۴- به موجب بند ۲ ماده ۹۳ مستمری از کارافتادگی جزئی ناشی از کار موضوع ماده ۷۳ قانون ظرف مدت پنج سال از تاریخ برقراری قابل بررسی مجدد است و با اعلام کاهش درصد از کارافتادگی توسط کمیسیون پزشکی و در صورت وقوع حالات ذیل، در مستمری پرداختی تجدید نظر می گردد.

۱- ۷۴- در صورت تغییر درصد از کارافتادگی جزئی بین ۳۳ تا ۶۶ درصد مستمری جدید از کارافتادگی جزئی برقرار می گردد.

۷۴-۲- با کاهش درصد از کارافتادگی جزئی به میزان ۱۰ لغایت ۳۲ درصد غرامت نقص عضو پرداخت و پرونده مستمری جزئی مختومه خواهد شد.

۷۵- در هر یک از حالات فوق مبنای محاسبه میزان مستمری با رعایت تبصره ۲ ماده ۷۲ قانون، تاریخ وقوع حادثه است و تاریخ پرداخت مستمری از کارافتادگی جزئی جدید تاریخ تحقق تعیین شده توسط کمیسیون های پزشکی خواهد بود.

۷۶- با کاهش درصد از کارافتادگی جزئی و اعلام بهبودی، پرونده مستمری از کارافتادگی جزئی مختومه می شود.

۷۷- بررسی کاهش درجه از کارافتادگی جزئی حداکثر ظرف مدت پنج سال از تاریخ برقراری میسر و با انقضاء مدت مقرر و علیرغم اعلام کاهش درصد توسط کمیسیون، قانوناً مستمری از کارافتادگی جزئی قابل تجدید نظر نخواهد بود.

ب- ۳) افزایش میزان از کارافتادگی جزئی

۷۸- همانگونه که در بند ۳ ماده ۹۳ قانون مقرر گردیده افزایش میزان از کارافتادگی جزئی با تأیید کمیسیون پزشکی در هر برهه از زمان امکان پذیر است و حسب مورد مستمری جزئی افزایش یافته یا تبدیل به مستمری کلی ناشی از کار می گردد. در اینگونه موارد پذیرش افزایش درجه منحصراً در ارتباط با عوارض حادثه ناشی از کار اولیه قابل بررسی خواهد بود و در رأی صادره، تصریح و تأکید بر تغییر و افزایش میزان از کارافتادگی به دنبال وقوع حادثه و بدون تأثیر عوامل جانبی (بیماری، کهولت) در ازدیاد درجه الزامی است. بند ۳ ماده ۹۳ قانون ناظر به موارد زیر است :

- افزایش درجه از کارافتادگی جزئی به جزئی جدید
- افزایش درجه از کارافتادگی جزئی به کلی

۷۹- اعمال افزایش درجه از کارافتادگی جزئی در صورت تشخیص کمیسیون پزشکی فاقد محدودیت زمانی خواهد بود.

۸۰- پیش از اجرای مفاد بند ۳ ماده ۹۳ قانون واحدها موظفند از شمول تبصره های «۱» و «۲» بند «ج» ماده ۴ قانون و عدم خروج متقاضی از نظام تأمین اجتماعی به لحاظ تغییر وضعیت استخدامی اطمینان حاصل نمایند.

۸۱- در صورت افزایش درجه از کارافتادگی و یا تبدیل آن به کلی برای محاسبه مستمری جدید، مبنای اعمال تبصره ۲ ماده ۷۲ قانون، تاریخ وقوع حادثه اولیه است.

۸۲- تجدید نظر در میزان غرامت مقطوع نقص عضو قانوناً امکانپذیر نمی باشد، لیکن همانگونه که در بند ۴۶ بخشنامه شماره ۱۹ امور فنی بیمه شدگان تصریح گردیده در مواردی که بیمه شده با ارائه مدارک درمانی مدعی گردد عضو دیگری در اثر همان حادثه دچار آسیب گردیده و در نظریه کمیسیون پزشکی لحاظ نشده است در این صورت بیمه شده به کمیسیون پزشکی معرفی و در صورت افزایش درصد از کارافتادگی حسب نظریه جدید کمیسیون پزشکی اقدام خواهد شد.

فصل نهم: آرای هیات عمومی دیوان

۸۳- دادنامه شماره ۶۱ مورخ ۷۶/۳/۲۳ هیأت عمومی دیوان عدالت اداری مقرر داشته است؛ « نظر کمیسیون های پزشکی در باب بیماری، نوع و تاریخ امری است فنی و تخصصی که امعان نظر قضایی در زمینه اعتبار ماهوی آن وجه قانونی ندارد...» دادنامه شماره ۷۹ مورخ ۸۵/۲/۱۷ هیأت عمومی دیوان عدالت اداری، در مقام اصلاح دادنامه شماره ۶۱ فقط کلمه تاریخ را از متن دادنامه اخیرالذکر حذف نموده که این امر به هیچ عنوان نافی صلاحیت کمیسیون های پزشکی به عنوان متخصص امر، در تعیین تاریخ ابتلاء به بیماری نیست.

استدلال قضایی که تقاضای اعمال ماده ۵۳ آیین دادرسی دیوان عدالت اداری در خصوص دادنامه ۶۱ را داشته است، اساساً بر مبنای وجود تفاوت بین تاریخ ابتلاء و تاریخ شروع بیماری است و با ارائه تعریف در عبارت اینگونه نظر داشته اند آنچه که باید توسط کمیسیون پزشکی تعیین گردد و مبنای احراز شرایط برای برقراری مستمری از کارافتادگی قرار گیرد، تاریخ ابتلاء است که در ماده ۷۵ قانون تامین اجتماعی بدان تصریح شده است و نه تاریخ شروع و تاریخ شروع بیماری را به سبب عدم بروز علائم حتی توسط متخصصین قابل تشخیص ندانسته اند و اساساً متعرض عدم صلاحیت کمیسیون های پزشکی در تعیین تاریخ ابتلاء نشده اند بلکه بصورت ضمنی صلاحیت کمیسیون های پزشکی را در این خصوص (تعیین تاریخ ابتلاء به بیماری) تأیید نموده اند.

لازم به ذکر است در این رابطه غالباً بیمه شدگان متقاضی برقراری مستمری از کارافتادگی در اعتراض به تاریخ ابتلاء به بیماری تعیین شده توسط کمیسیون های پزشکی شکایاتی را مطرح می نمایند و آراء مختلف و متعارضی نیز از سوی شعب مختلف دیوان در این خصوص صادر گردیده که به طور کلی در هفت دسته قابل تقسیم بندی هستند:

۱-۸۳- نفی صلاحیت کمیسیون پزشکی در تاریخ و تعیین ملاک و الزام سازمان به احراز شرایط ماده ۷۵ قانون

براساس ملاک های تعیین شده

آرای که به استناد دادنامه شماره ۷۹ هیأت عمومی دیوان عدالت اداری ضمن نفی صلاحیت کمیسیون های پزشکی در تعیین تاریخ ابتلاء، امعان نظر قضایی در خصوص تعیین تاریخ ابتلاء را خارج از صلاحیت کمیسیون های پزشکی دانسته و رأساً اقدام به تعیین تاریخ ابتلاء به شرح زیر نموده اند:

۱- تاریخ ابتلاء به بیماری منجر به از کارافتادگی عبارت است از "تاریخ اولین مراجعه به پزشک معالج".

۲- در صورت عدم وجود مدارک و مستندات مثبت تعیین تاریخ اولیه مراجعه به پزشک معالج، تاریخ کمیسیون پزشکی موضوع ماده ۹۱ قانون که براساس آن بیمار از کارافتاده کلی شناخته می شود را به عنوان تاریخ ابتلاء به بیماری منجر به از کارافتادگی تعیین نمود.

در نهایت ضمن نقض تاریخ ابتلاء تعیین شده توسط کمیسیون های پزشکی و الزام سازمان به تعیین تاریخ از کارافتادگی براساس ملاک های فوق، خواسته شاکی مبنی بر برقراری مستمری از کارافتادگی را به سبب لزوم

تعیین تاریخ ابتلاء براساس ملاک های مذکور و سپس بررسی شرایط احراز یا عدم احراز بر مبنای تاریخ ابتلاء تعیین شده، رد نموده اند.

۲-۸۳- ارجاع به کمیسیون همعرض

آرایه که به استناد دادنامه های شماره ۶۱ و ۷۹ هیأت عمومی دیوان عدالت اداری، کمیسیون های پزشکی را مجاز به تعیین تاریخ شروع ندانسته و همچنین تاریخ تعیین شده توسط کمیسیون پزشکی را منطبق با قرائن موجود ندانسته و حکم به نقض رأی از حیث تعیین تاریخ و رسیدگی مجدد در کمیسیون همعرض می نمایند.

۳-۸۳- تاریخ اولین مراجعه به پزشک

آرایه که به استناد دادنامه های معنونه، کمیسیون های پزشکی را فاقد صلاحیت تعیین تاریخ ابتلاء به از کارافتادگی دانسته، ضمن اینکه تاریخ ابتلاء را تاریخ اولین مراجعه به پزشک (منظور کدام پزشک است پزشک معالج یا کمیسیون پزشکی) عنوان نموده و رأی کمیسیون را نقض و جهت رسیدگی مجدد به کمیسیون همعرض و تعیین تاریخ بر مبنای فوق ارجاع داده است.

۴-۸۳- ابطال تاریخ و حکم به برقراری مستمری از کارافتادگی

آرایه که به استناد دادنامه ۷۹ هیأت عمومی دیوان عدالت اداری، کمیسیون های پزشکی را فاقد صلاحیت تعیین تاریخ ابتلاء به بیماری دانسته اند و ضمن نقض رأی کمیسیون پزشکی از حیث تعیین تاریخ، بدون امعان نظر قضایی در خصوص تاریخ ابتلاء، تاریخی را به عنوان تاریخ ابتلاء تعیین نموده تا براساس آن شرایط برخورداری از برقراری مستمری از کارافتادگی احراز شود و رأساً حکم به برقراری مستمری از کارافتادگی صادر نموده اند.

۵-۸۳- نقض آراء کمیسیون بدون تعیین تکلیف موضوع

آرایه که به استناد دادنامه شماره ۷۹ هیأت عمومی دیوان عدالت اداری، کمیسیون های پزشکی را در تعیین تاریخ فاقد صلاحیت دانسته و حکم به نقض رأی معترض عنه در خصوص تعیین تاریخ ابتلاء به از کارافتادگی، بدون ارجاع به کمیسیون همعرض یا تعیین تکلیف دیگری صادر می نمایند (نقض بلا ارجاع).

۶-۸۳- تأیید صلاحیت کمیسیون در تعیین تاریخ از کارافتادگی

آرایه که نظریه کمیسیون پزشکی را در خصوص تعیین تاریخ ابتلاء به از کارافتادگی مورد تأیید قرار داده و خواسته شاکه را در خصوص نقض آن و برقراری مستمری از کارافتادگی رد نموده است.

۷-۸۳- تعیین تاریخ ابتلاء در رأی صادره

آرایه که با امعان نظر قضایی در موضوع رأساً تاریخ ابتلاء را تعیین و شرایط برقراری مستمری را احراز و حکم به برقراری مستمری می نمایند.

۸۴- از آنجائیکه تعارض موجود در آراء مورد استناد و تشتت آراء مذکور، موجب بروز اشکالات و ابهاماتی گردیده، که عملاً اجرای این دسته از آراء را برای سازمان تامین اجتماعی غیر ممکن ساخته و باعث بلاتکلیفی و سرگردانی سازمان و بیمه شدگان معترض به آراء کمیسیون های پزشکی از حیث تعیین تاریخ ابتلاء شده، لذا جهت رفع ابهامات موجود نحوه اقدام در موارد مذکور به شرح ذیل خواهد بود.

۸۴-۱- در مواردی که آراء صادره از محاکم قضایی مربوطه به بندهای ۸۳/۱ و ۸۳/۳ باشند، واحدهای حقوقی ادارات کل استانها می بایست ضمن اعلام مغایرت آراء مذکور با قوانین تأمین اجتماعی مراتب نحوه اجراء آنها را از مرجع صادر کننده رأی استعلام و سپس طبق نظر واحد حقوقی اقدام نمایند. لازم به ذکر است در مواردی که در متن رأی، تاریخ اولین مراجعه به پزشک بعنوان تاریخ ابتلاء تعیین گردیده، از آنجائیکه تعیین این تاریخ در صلاحیت کمیسیون های پزشکی سازمان می باشد، می بایست موضوع مجدداً در کمیسیون پزشکی طرح و پس از تعیین تاریخ اولین مراجعه بیمه شده به پزشک به عنوان تاریخ ابتلاء به بیماری، چنانچه بیمه شده حائز شرایط بهره مندی از مستمری از کارافتادگی نباشد، رأی اجرا شده تلقی گردیده و می بایستی مراتب (حسب مورد) به مرجع صادر کننده رأی اعلام گردد.

۸۴-۲- در خصوص آرای مذکور در بند ۸۳/۲ ضمن طرح مجدد موضوع در کمیسیون همعرض پزشکان مکلف به تعیین تاریخ ابتلاء (تشدید) بیماری بوده و در صورتی که بیمه شده با تاریخ تعیین شده توسط کمیسیون همعرض حائز شرایط بهره مندی از مستمری از کارافتادگی کلی نباشد، مراتب مبنی بر اجرای رأی توسط سازمان و نتیجه می بایست توسط واحد حقوقی اداره کل به مرجع صادر کننده رأی اعلام گردد.

۸۴-۳- در رابطه با آراء ذکر شده در بندهای ۸۳/۴، ۸۳/۵ و ۸۳/۷ واحد حقوقی ادارات کل استانها می بایست حسب مورد نسبت به اعمال طرق فوق العاده یا استعلام و درخواست رفع ابهام از شعبه صادر کننده رأی اقدام و بر اساس نتایج حاصله مراتب نحوه اجرای رأی را به واحد ذیربط جهت اجرا ارسال نمایند.

۸۵- در صورت نیاز به ارائه لایحه تقاضای اعمال ماده ۷۹ قانون تشکیلات و آیین دادرسی دیوان عدالت اداری توسط ادارات کل (با عنایت به قطعی و لازم الاجرا بودن آراء صادره از مراجع قضایی) و به منظور پیشگیری از اعمال ضمانت اجرایی استنکاف از اجرای دادنامه، در صورتی که تقاضای اعمال طرق فوق العاده سازمان از سوی مرجع رسیدگی کننده مورد پذیرش قرار نگیرد و مرجع یاد شده اقدام به صدور اخطار اجرائی نماید ضروریست حسب نظر شعبه مربوطه اجرای احکام اقدام و پیگیری های لازم در خصوص اعمال ماده قانونی مذکور صورت پذیرد.

فصل دهم: سایر موارد

۸۶- مستخدمین جانباز از کارافتاده کلی حسب صراحت ماده واحده قانون حالت اشتغال مصوب ۷۲/۶/۳۰ مجلس شورای اسلامی به منزله مستخدمین شاغل بوده و برای ایشان حقوق حالت اشتغال برقرار می گردد و در صورت اشتغال ایثارگران (جانبازان و آزادگان از کارافتاده کلی) در دستگاه های اجرایی حسب صراحت تبصره ۲ ماده ۳۹ قانون جامع خدمات رسانی به ایثارگران حقوق حالت اشتغال ایشان قطع نمی گردد. با توجه به اینکه اساساً ماهیت برقراری حقوق حالت اشتغال و مستمری از کارافتادگی کلی از یکدیگر متفاوت می باشند لذا پرداخت هیچ یک موجب قطع دیگری نخواهد بود.

۸۷- به موجب مفاد ماده ۵۳ قانون خدمت وظیفه عمومی و تبصره ۲ ذیل آن، کسانی که به موجب قانون خدمت وظیفه عمومی به خدمت پذیرفته می شوند چنانچه در حین خدمت وظیفه عمومی در هر یک از دوره های ضرورت، احتیاط و ذخیره به سبب انجام وظیفه یا شرکت در عملیات رزمی شهید، فوت و یا معلول شوند جزء

پرسنل ثابت محل خدمت خود محسوب شده و از لحاظ پرداخت حقوق وظیفه و مستمری، مشمول قوانین و مقررات مربوط به پرسنل کادر ثابت هم درجه خود می باشند و در چنین حالتی به استناد تبصره ۲ ذیل بند (ج) ماده ۴ قانون، تابع قوانین و مقررات خاص خود خواهند بود و از شمول قانون تامین اجتماعی خارج می باشند.

۸۸- در مواردی که بیمه شده دچار حادثه ناشی از کار گردیده و پس از طی مراحل درمانی و توانبخشی و تحقق ماده ۷۰ قانون علاوه بر ارائه مدارک و مستندات درمانی مرتبط با حادثه، مدارک و مستندات درمانی دیگری نیز بابت بیماری عادی یا حادثه غیر ناشی از کار ارائه نماید با توجه به تاثیر از کارافتادگی جزئی بر میزان تعیین متوسط دستمزد و همچنین اجرای ماده ۶۶ قانون در حوادث ناشی از کار، ابتدا بایستی حسب مواد ۷۱، ۷۳ و ۷۴ قانون موضوع ارائه حمایت های قانونی ناشی از کار بررسی، سپس با رعایت بند ۴۳ بخشنامه شماره ۱۹ امور فنی بیمه شدگان نسبت به معرفی بیمه شده به کمیسیون پزشکی اقدام گردد.

۸۹- مشمولین قانون **بیمه اجتماعی** کارگران ساختمانی (مصوب ۱۳۸۶/۸/۹) از کلیه حمایت های از کارافتادگی ناشی و غیر ناشی از کار بهره مند می گردند لیکن مشمولین قانون **بیمه اجباری** کارگران ساختمانی مصوب ۱۳۵۲/۸/۲۱ صرفاً از حمایت های از کارافتادگی ناشی از کار بهره مند خواهند شد.

۹۰- از آنجائیکه میزان مستمری از کارافتادگی بر اساس ماده ۷۲ قانون و تبصره ۲ آن تعیین می گردد و پرداخت مستمری از کارافتادگی کلی غیرناشی از کار از تاریخ برقراری یا ترک کار هر کدام موخر باشد در نظر گرفته می شود، بنابراین در مواردی که تاریخ برقراری و پرداخت مستمری در یک سال نباشد مستمری تعیین شده پس از اعمال افزایشات ماده ۹۶ قانون از تاریخ ترک کار پرداخت خواهد شد.

مثال ۲: چنانچه بیمه شده ای حسب نظریه کمیسیون پزشکی بدوی مورخ ۱۳۹۴/۱۲/۱۸ با تاریخ ابتلاء به بیماری ۱۳۹۴/۶/۲۵ از کارافتاده کلی غیر ناشی از کار گردد و لغایت ۱۳۹۵/۲/۱۱ دارای اشتغال و لیست پرداخت حق بیمه باشد مستمری وی پس از تعیین و اعمال افزایش ماده ۹۶ از تاریخ ترک کار قابل پرداخت خواهد بود.

۹۱- انصراف بیمه شده یا مستمری بگیر از کارافتاده از دریافت مستمری با ارائه درخواست کتبی و ثبت در دفتر شعبه منضم به اقرارنامه محضری که در متن آن موارد ذیل درج و اعلام گردیده باشد امکان پذیر می باشد:

۹۱-۱- مراتب آگاهی کامل از ضوابط و مقررات قانون تأمین اجتماعی در زمینه مستمری

۹۱-۲- مراتب آگاهی از شرایط مستمری، مزایای متعلقه و میزان آنها

۹۱-۳- علت انصراف از دریافت مستمری

۹۱-۴- مراتب آگاهی از آثار انصراف دریافت مستمری

۹۱-۵- درج عبارت " انصراف از دریافت مستمری به اختیار خویش "

۹۱-۶- اظهار صریح مبنی بر عدم هرگونه ادعا نسبت به حقوق و مزایای متعلقه از تاریخ اعلام انصراف به بعد

۹۱-۷- پرداخت خسارات وارده به سازمان به قائم مقامی از کارفرما در صورتی که برقراری مستمری به سبب بروز حوادث ناشی از کار یا بیماری های حرفه ای صورت پذیرفته باشد و امکان وصول خسارات از کارفرمای مقصر میسر نباشد.

۹۲- واحدهای اجرائی موظفند بنا به تقاضای مستمری بگیر، از تاریخ ثبت درخواست انصراف از دریافت مستمری در دفتر شعبه نسبت به توقف پرداخت مستمری اقدام نمایند. البته این امر به معنی اسقاط حق بیمه شده محسوب نمی گردد و در صورت ارائه درخواست برقراری مجدد، از تاریخ درخواست مستمری پس از اعمال افزایشات موضوع ماده ۹۶ قانون پرداخت می گردد.

۹۳- مطابق بند ۳ ماده ۲۰ قانون حفاظت در برابر اشعه (مصوب ۱۳۶۸/۱/۲۰) و آیین نامه اجرایی آن افرادی که به طور مستمر به کار با اشعه و مواد پرتوزا اشتغال داشته باشند، مزایایی برای ایشان در نظر گرفته می شود که از جمله این مزایا افزایش مدت خدمت تا یکسال به ازای هر یک سال کار با اشعه (حداکثر افزایش ۱۰ سال) است که هم از نظر بازنشستگی و هم از کارافتادگی قابل محاسبه است. نکته قابل توجه اینکه سنوات ارفاقی مشمولین قانون موصوف صرفاً در تعیین میزان مستمری لحاظ خواهد شد.

۹۴- به موجب بند «ب» ماده ۶۲ قانون تامین اجتماعی که مقرر می دارد: «پرداخت غرامت دستمزد ایام بیماری تا زمانی که بیمه شده به تشخیص سازمان قادر به کار نبوده و به موجب مقررات این قانون از کارافتاده نشده باشد ادامه خواهد یافت» لذا ادامه پرداخت غرامت دستمزد به بیمه شدگانی که به تشخیص کمیسیون پزشکی موضوع ماده ۹۱ قانون از کارافتاده کلی شناخته شده اند امکان پذیر نخواهد بود و در حوادث ناشی از کار نیز غرامت دستمزد تا تاریخ تحقق از کارافتادگی قابل پرداخت می باشد.

۹۵- حوادث ناشی از کار در مورد مشمولین بیمه ایرانیان خارج از کشور موضوعیت نداشته و سایر شرایط و نحوه برقراری مستمری از کارافتادگی این قبیل بیمه شدگان که حق بیمه آنان با نرخ ۲۰٪ (۱۸٪ سهم بیمه شده + ۲٪ سهم دولت) پرداخت می گردد همانند سایر بیمه شدگان خواهد بود.

۹۶- حسب رأی شماره ۱۵۶ مورخ ۱۳۴۸/۱/۲۰ صادره از هیأت عمومی دیوان عالی کشور که مقرر می دارد: «...نظر به اینکه برقراری و پرداخت حقوق مستخدمین که دولت در مقام اجرای قوانین استخدامی مکلف به انجام آن است با معاملات دولت و همچنین معاملات و تعهدات اشخاص متمایز و متفاوت است تأخیر در انجام آن مشمول فصل سوم از باب دهم قانون آئین دادرسی مدنی نمی باشد و مستلزم تأدیه خسارت تأخیر نیست..» با عنایت به اینکه پرداخت حقوق مستخدمین دولت از شمول معاملات اشخاص حقیقی و حقوقی خارج می باشد، لذا با وحدت ملاک از دادنامه فوق الذکر از آن جایی که پرداخت مزایای تأمین اجتماعی به بیمه شده نیز جزء معاملات سازمان محسوب نگردیده بلکه صرفاً از حمایت های سازمان به شمار می رود، بنابراین عدم پرداخت مستمری از کارافتادگی یا تأخیر در پرداخت آن به بیمه شده مشمول پرداخت خسارت تأخیر تأدیه نمی باشد.

۹۷- شرکت مشاور مدیریت و خدمات ماشینی تأمین مکلف است در اسرع وقت با همکاری واحدهای ذیربط نسبت به تهیه و اصلاح نرم افزار مربوطه متناسب با مفاد این بخشنامه اقدام نماید.

۹۸- مسئول حسن اجرای این بخشنامه معاونت های فنی و درآمد، درمان و دفتر راهبری سیستم ها در ستاد مرکزی، شرکت مشاور مدیریت و خدمات ماشینی تأمین، مدیران کل، معاونین بیمه ای و مدیریت درمان استانها،

روسا و کارشناسان ارشد امور فنی مستمری ها، امور فنی بیمه شدگان، درآمد حق بیمه، نامنویسی و حسابهای انفرادی در ادارات کل استان ها، رؤسا، معاونین و مسئولین ذیربط در واحد های اجرایی خواهند بود.

فصل یازدهم: فهرست قوانین، نظریه های شورای حقوقی سازمان، بخشنامه ها، دستورالعمل ها و دستورات اداری که در تلخیص این بخشنامه مورد استفاده قرار گرفته عبارتند از:

- ۱- قانون بیمه های اجتماعی کارگران - مصوب ۱۳۳۱
- ۲- قانون بیمه های اجتماعی کارگران - مصوب ۱۳۳۴
- ۳- قانون بیمه اجباری کارگران ساختمانی - مصوب ۱۳۵۲/۸/۲۱
- ۴- قانون تامین اجتماعی - مصوب تیر ماه ۱۳۵۴
- ۵- لایحه قانونی الحاق یک تبصره به لایحه قانون راجع به برقراری حقوق وظیفه درباره کارکنان دولت و مشمولین قانون تامین اجتماعی که در جریان انقلاب اسلامی ایران از کارافتاده یا به درجه شهادت نائل شده یا می شوند. (مصوب ۱۳۵۸/۱۲/۲۷)
- ۶- لایحه قانونی راجع به برقراری حقوق وظیفه درباره کارکنان دولت و مشمولین قانون تامین اجتماعی که در جریان انقلاب اسلامی ایران از کارافتاده یا به درجه شهادت نائل شده یا می شوند. (مصوب ۱۳۵۸/۹/۲۱)
- ۷- قانون برقراری حقوق وظیفه از کارافتادگی و وظیفه عائله تحت تکفل جانبازان و شهدای انقلاب اسلامی ایران و جنگ تحمیلی و پرداخت حقوق و مزایای مجروحین جنگ تحمیلی و انقلاب اسلامی (مصوب ۱۳۶۱/۱۱/۲۵)
- ۸- قانون الحاق یک تبصره به ماده چهار قانون برقراری حقوق وظیفه از کارافتادگی و وظیفه عائله تحت تکفل جانبازان و شهدای انقلاب اسلامی ایران و جنگ تحمیلی و پرداخت حقوق و مزایای مجروحین جنگ تحمیلی و انقلاب اسلامی (مصوب ۱۳۶۱/۱۱/۲۵) و اصلاح ماده ۱۰ آن (مصوب ۱۳۶۴/۱۱/۶)
- ۹- قانون حفاظت در برابر اشعه- مصوب ۱۳۶۸/۱/۲۰
- ۱۰- قانون اصلاح مواد ۷۲ و ۷۷ و تبصره ماده ۷۶ قانون تامین اجتماعی مصوب ۱۳۵۴ و الحاق دو تبصره به ماده ۷۶ مصوب ۱۳۷۱/۱۲/۱۶
- ۱۱- قانون حالت اشتغال مستخدمین شهید، جانباز، از کارافتاده و مفقودالانقلاب اسلامی و جنگ تحمیلی- مصوب ۱۳۷۲/۶/۳۰
- ۱۲- قانون اصلاح تبصره ۶ قانون حالت اشتغال مستخدمین شهید، جانباز، از کارافتاده و مفقودالانقلاب اسلامی و جنگ تحمیلی (مصوب ۱۳۷۴/۹/۲۶)
- ۱۳- قانون بیمه بازنشستگی، فوت و از کارافتادگی بافندگان قالی، قالیچه، گلیم و زیلو (مصوب ۷۶/۹/۱۱)
- ۱۴- قانون بیمه اجتماعی کارگران ساختمانی - مصوب ۱۳۸۶/۸/۹
- ۱۵- قانون جامع خدمات رسانی به ایثارگران - مصوب ۱۳۹۱/۱۰/۲

۱۶- دادنامه شماره ۶۱ مورخ ۷۷/۳/۲۳ هیأت عمومی دیوان عدالت اداری در خصوص مقام تشخیص شروع و نوع بیماری بیمه شده جهت اجرای ماده ۷۵ قانون تامین اجتماعی و اعتبار نظر کمیسیون پزشکی در خصوص بیماری و نوع و تاریخ آن

۱۷- دادنامه شماره ۷۹ مورخ ۸۵/۲/۱۷ هیأت عمومی دیوان عدالت اداری در خصوص تعیین "تاریخ" شروع از کارافتادگی

۱۸- نظریه مورخ ۱۳۸۶/۱۱/۱۰ شورای حقوقی پیرامون لازم الاجرا بودن آرای کمیسیون های پزشکی در صورت قطعیت

۱۹- نظریه مورخ ۱۳۹۳/۸/۲۴ شورای حقوقی در خصوص چگونگی اعلام ترک کار بیمه شدگان در هنگام برقراری مستمری

۲۰- دادنامه شماره ۱۸۰ هیأت تخصصی بیمه، کار و تامین اجتماعی مورخ ۱۳۹۴/۵/۶ در خصوص رد درخواست ابطال بندهای (۶، ۷ و ۸) دستوراداری شماره ۵۰۱۵/۸۱ معاونت فنی و درآمد تامین اجتماعی از تاریخ تصویب ۱۳۷۹/۱/۱۷ (موضوع بیمه صاحبان حرف و مشاغل آزاد و بیمه اختیاری)

۲۱- آئین نامه اجرایی کمیسیون های پزشکی بدوی و تجدید نظر موضوع ماده ۹۱ قانون تامین اجتماعی مصوب ۱۳۶۶/۳/۶ و اصلاحات مورخ ۱۳۶۷/۷/۶، ۱۳۷۱/۵/۱۹، ۱۳۷۸/۵/۲

۲۲- آئین نامه اجرائی قانون اصلاح بند (ب) و تبصره "۳" ماده "۴" قانون تأمین اجتماعی- مصوب ۱۳۶۶/۷/۲۹

۲۳- آیین نامه اجرایی قانون حفاظت در برابر اشعه- مصوب ۱۳۶۹/۲/۲

۲۴- آیین نامه اجرایی قانون بیمه بازنشستگی، فوت و از کارافتادگی بافندگان قالی، قالیچه، گلیم و زیلو ۱۳۷۹/۱۲/۱۷

۲۵- بخشنامه شماره ۵۸۸ مورخ ۱۳۶۷/۹/۲۲ فنی با موضوع "سنوات پرداخت حق بیمه موضوع ماده ۷۲ قانون"

۲۶- بخشنامه شماره ۶۲۰ فنی مورخ ۱۳۷۳/۸/۲۲ با موضوع "بیمه صاحبان حرف و مشاغل آزاد و بیمه اختیاری"

۲۷- بخشنامه مشترک فنی و درآمد و درمان به شماره ۱۰۰۰/۹۳/۶۶۹۷ مورخ ۱۳۹۳/۷/۱۴ با موضوع "بیمه ایرانیان خارج از کشور"

۲۸- بخشنامه شماره ۱۹ امور فنی بیمه شدگان با موضوع "معرفی بیمه شدگان به کمیسیون پزشکی موضوع ماده ۹۱ قانون تامین اجتماعی"

۲۹- بخشنامه شماره ۱۷ امور فنی بیمه شدگان (تنقیح و تلخیص) با موضوع "بازبینی، تجمیع و تلخیص بخشنامه ها و دستورات اداری بیمه صاحبان حرف و مشاغل آزاد"

۳۰- دستورالعمل شماره ۳ مکانیزه مستمری ها - سیستم از کارافتادگی به شماره ۵۰۳۰/۵۵۳۹۲ مورخ ۱۳۷۹/۶/۶

۳۱- دستور اداری شماره ۶/۸۹۳۱ مورخ ۱۳۷۳/۶/۲ با موضوع "احتساب مبلغ مستمری از کارافتادگی جزئی به عنوان قسمتی از دستمزد بیمه شدگان"

۳۲- دستور اداری مشترک معاونت درمان و فنی و درآمد به شماره ۵۰۰۰/۶۹۴۶ مورخ ۱۳۸۱/۲/۱ با موضوع "نحوه ابلاغ آراء کمیسیون پزشکی بدوی به بیمه شدگان"

- ۳۳- دستور اداری مشترک فنی و درآمد و درمان به شماره ۵۰۰۰/۶۹۴۷۱ مورخ ۱۳۸۴/۸/۱۰ با موضوع "شروع بیماری منجر به ازکارافتادگی"
- ۳۴- دستور اداری شماره ۱۰۰۰/۹۱/۸۳۳۵ مورخ ۱۳۹۱/۹/۶ با موضوع: "وضعیت مستمری ازکارافتادگی جزئی ناشی از کار بیمه شدگانی که از شمول مقررات قانون تأمین اجتماعی خارج می شوند"
- ۳۵- دستور اداری مشترک شماره ۵۰۳۰/۹۳/۱۶۰۳ مورخ ۱۳۹۳/۴/۱ با موضوع "تاریخ تحقق ازکارافتادگی در حوادث ناشی از کار"
- ۳۶- دستور اداری حوزه فنی و درآمد به شماره ۵۰۱۰/۹۴/۴۱۷۴ مورخ ۱۳۹۴/۱۱/۲۶ با موضوع "تبدیل سوابق ۱۴٪ قالیبافان سوابق کامل"
- ۳۷- دستور اداری شماره ۵۰۱۰/۹۵/۱۵۳۱ مورخ ۱۳۹۵/۵/۴ حوزه فنی و درآمد با موضوع "لزوم استفاده از سیستم مکانیزه بازرسی فنی (حادثه - کفالت)"

و من... التوفیق
دکتر سید تقی نوربخش
مدیرعامل

نام و نام خانوادگی ارباب
کارشناس تهیه کننده	رئیس گروه اداره	معاون مدیرکل	مدیرکل	معاونت ذیربط

نام و نام خانوادگی ارباب
کارشناس تهیه کننده	رئیس گروه اداره	معاون مدیرکل	مدیرکل	معاونت ذیربط

شماره: ۱۰۰۰/۹۶/۵۷۴۳

تاریخ: ۱۳۹۶/۰۶/۰۱

پیوست: دارد

دارد

